תלמוד ירושלמי שבועות

תלמוד ירושלמי

The Jerusalem Talmud, edition by Heinrich W. Guggenheimer. Berlin, De Gruyter, 1999-2015, ברישיון CC BY.
geulaquiz.com

פרק א

א משנה: שְׁבוּעוֹת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע. יְדִיעוֹת הַטֻּמְאָה שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע. יְצִיאוֹת הַשַּׁבָּת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע. מַרְאוֹת נְגָעִים שְׁנַיִם שֶׁהֵם אַרְבָּעָה:

הלכה: שְׁבוּעוֹת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע כול׳. שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע לְחִיּוּב וּשְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע לְפָטוֹר אוֹ אַרְבַּע לְחִיּוּב וְאַרְבַּע לְפָטוֹר. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. שְׁבוּעוֹת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. שְׁבוּעוֹת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע. לֹא לְחִיּוּב. וְדִכְוָותָהּ יְצִיאוֹת שַׁבָּת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע לְחִיּוּב. אָמַר רִבִּי בָּא. תַּמָּן כּוּלְּהוֹן לְחִיּוּב. הָכָא חִיּוּב וּפְטוֹר אֲתַיְנָן מִיתְנֵי. הָדָא אָמְרָה. אַרְבַּע לְחִיּוּב וְאַרְבַּע לְפָטוֹר. וְהָתַנֵּי. דַּלְתוֹת הֵיכַל שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע. אִית מֵימַר. לְחִיּוּב וְלֹא לְפָטוֹר. נִיתְנֵי שְׁנַיִם עָשָׂר פְּטוֹר. לֹא אֲתַיְנָן מִיתְנֵי אֶלָּא פְטוֹר שֶׁהוּא כְנֶגֶד חִיּוּב. אָמַר רִבִּי חִייָה בָּר אָדָא. מָהוּ אֶהֵין פְּטוֹר דְּתַנֵּינָן הָכָא. מוּתָּר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. עָנִי וְעָשִׁיר אֶחָד מֵהֶן וּמָנוּם חֲכָמִים שְׁנַיִם. הַכְנָסָה וְהוֹצָאָה שְׁנַיִם הֵן וּמָנוּם חֲכָמִים אֶחָד. יְצִיאוֹת הַשַּׁבָּת אֵין הַכְנָסָה בִכְלָל. הַמּוֹצִיא מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת אֵין הַמַּכְנִיס בִכְלָל. וְעוֹד מֵהָדָא דָּמַר רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הִכְנִיס חֲצִי גְרוֹגֶרֶת וְהוֹצִיא חֲצִי גְרוֹגֶרֶת חַיָּיב. וּמְנַיִין שֶׁהוֹצָאָה קְרוּיָה מְלָאכָה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וַיְצַו מֹשֶׁה וַיַּעֲבִירוּ קוֹל בַּמַּחֲנֶה וגו׳. נִמְנְעוּ הָעָם מִלְּהוֹצִיא מִבְּתֵּיהֶן לָתֵת לַגִּיזְבָּרִין וּמִלְּהוֹצִיא מִיָּדָן לְהַכְנִיס לַלִּישְׁכָּה. רִבִּי חִזְקִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. וְלֹא תוֹצִיאוּ מַשָּׂא מִבָּתֵּיכֶם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְכָל מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ.

רִבִּי מָנָא אָמַר לָהּ סְתָם. רִבִּי אַבִּין בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. תַּנִּינָן תַּרְתֵּין כְּלָלִין וְלָא דָמְיָין דֵּין לְדֵין. שְׁבוּעוֹת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע מֵבִיא אַרְבַּע קָרְבָּנוֹת. מַרְאוֹת נְגָעִים שְׁנַיִם שֶׁהֵם אַרְבָּעָה קָרְבָּנוֹת. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי אַבִּין פָּתַר לָהּ פֶּתֶר חוֹרָן. שְׁבוּעוֹת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. מַרְאוֹת נְגָעִים שְׁנַיִם שֶׁהֵם אַרְבַּע רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. רִבִּי חַגַּיי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְלָמָּה לִי כְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. וַאֲפִילוּ כְרִבִּי עֲקִיבָה אַתְיָא. הִיא יְדִיעָה וְהֶעֱלֵם עַל טוּמְאַת מִקְדָּשׁ יְדִיעָה וְהֶעֱלֵם עַל טוּמְאַת הֶקְדֵּשׁ. אָמַר לֵיהּ. מָאן אִית לֵיהּ הֶעֱלֵם טוּמְאָה וְהֶעֱלֵם מִקְדָּשׁ לָאו רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. וַנָּן בְּעֵי כְרִבִּי עֲקִיבָה. פְּעָמִים שֶׁיֵּשׁ כָּאן הֶעֱלֵם טוּמְאָה וְהֶעֱלֵם מִקְדָּשׁ וְאֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. הֵיךְ עֲבִידָא. נִיטְמָא וְיָדַע נֶעֱלְמָה מִמֶּנּוּ טוּמְאָה וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ וְיָצָא וְיָדַע. נֶעֱלַם הֵימֶינּוּ מִקְדָּשׁ וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ וְיָצָא וְיָדַע. חֲרֵי כָאן הֶעֱלֵם טוּמְאָה וְהֶעֱלֵם מִקְדָּשׁ וְאֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. וּפְעָמִים שֶׁיֵּשׁ כָּאן כַּמָּה יְדִיעוֹת וְכַמָּה הֶעֱלֵימוֹת וְאֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. הֵיךְ. נִיטְמָא וְיָדַע נֶעֱלְמָה הֵימֶינּוּ טוּמְאָה. עַד שֶׁהוּא בְהֶעֱלֵם טוּמְאָה נֶעֱלַם הֵימֶינּוּ מִקְדָּשׁ וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ וְיָצָא וְיָדַע וְאָמַר. טוּמְאָה זוֹ אֵין חַיָּיבִין עָלֶיהָ קָרְבָּן. נִיטְמָא וְיָדַע נֶעֱלְמָה הֵימֶינּוּ טוּמְאָה. עַד שֶׁהוּא בְהֶעֱלֵם טוּמְאָה נֶעֱלַם הֵימֶינּוּ מִקְדָּשׁ וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ וְיָצָא אֲפִילוּ כַמָּה פְעָמִים וּבַסּוֹף יָדַע. חֲרֵי כָאן כַּמָּה יְדִיעוֹת וְהֶעֱלֵימוֹת וְאֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת.

פִּיסְקָא. מַרְאוֹת נְגָעִים שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבָּעָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. שָׁאַל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן רִבִּי עֲקִיבָה אֶת רִבִּי עֲקִיבָה. אָמַר לוֹ. מִפְּנֵי מָה אָמְרוּ. מַרְאוֹת נְגָעִים שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבָּעָה. אָמַר לוֹ. וְאִם לָאו מַה יֹּאמְרוּ. אָמַר לוֹ. יֹאמְרוּ. מִקְרוֹם בֵּיצָה וּלְמַעֲלָה טָמֵא. אָמַר לוֹ. לוֹמַר שֶׁאִם אֵין בָּקִי בָהֶן וּבִשְׁמוֹתָן אֵין רוֹאֶה הַנְּגָעִים.

וּמְנַיִין שֶׁמִּצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. אָמַר רִבִּי מָנָא. מָנוּ אוֹתָן חֲכָמִים שְׁנַיִם וּמָנוּ אוֹתָן אַרְבָּעָה. מַה שְׁנַיִם מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה אַף אַרְבָּעָה מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי אַבִּין. אִם בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ מִצְטָרֵף לֹא כָל שֶׁכֵּן מִין בְּמִינוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בִּירִבִּי בּוּן. וְהָיוּ אֵין כָּתוּב כָּאן אֶלָּא וְהָיָה. מְלַמֵּד שֶׁאֵינָן מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. תַּנֵּי חִזְקִיָּה. לְנִיגְעֵי צָרַעַת אֵין כָּתוּב אֶלָּא לְנֶגַע צָרַעַת. מְלַמֵּד שֶׁאֵין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה. אָמַר לוֹ. וְיֹאמְרוּ. מִקְרוֹם בֵּיצָה וּלְמַעֲלָה טָמֵא וּמִצְטָרְפִין. וְאַל יֹאמְרוּ. מַרְאוֹת נְגָעִים שְׁנַיִם שֶׁהֵן אַרְבָּעָה. אָמַר לוֹ. מְלַמֵּד שֶׁאֵינָן זֶה לְמַעֲלָה מִזֶּה. וְיֹהֵא זֶה לְמַעֲלָה מִזֶּה. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן נִמְצֵאת אוֹמֵר. הַכֹּהֵא טָמֵא. וְהַכֹּהֵא מִן הַכֹּהֵא טָמֵא. וְהַתּוֹרָה אָמְרָה וְהִנֵּה כֵּהָה הַנֶּגַע. הַכֹּהֵה טָמֵא אֲבָל הַכֹּהֵה מִן הַכֹּהֵא טָהוֹר. וַתְיָיא כַּיי דָמַר רִבִּי חֲנִינָה. לִשְׁנֵי מְלָכִים וּשְׁנֵי אִיפַּרְכִין. מַלְכוֹ שֶׁלָּזֶה גָּדוֹל מִמַּלְכוֹ שֶׁלָּזֶה וְאִיפַּרְכוֹ שֶׁלָּזֶה מֵאִיפַּרְכוֹ שֶׁלָּזֶה. וְאֵין אִיפַּרְכוֹ שֶׁלָּזֶה גָּדוֹל מִמַּלְכוֹ שֶׁלָּזֶה. שְׁמוּאֵל אָמַר. לִשְׁנֵי מְלָכִים וּשְׁנֵי שַׁגְרִירֵיהֶן. מַלְכוֹ שֶׁלָּזֶה גָּדוֹל מִמַּלְכוֹ שֶׁלָּזֶה וְשַׁגְרִירוֹ שֶׁלָּזֶה גָּדוֹל מִמַּלְכוֹ שֶׁלָּזֶה. וְאֵין שַׁגְרִירוֹ שֶׁלָּזֶה גָּדוֹל מִמַּלְכוֹ שֶׁלָּזֶה. רִבִּי חֲנִינָה בְּשֵׁם רַב אָחָא בַּר אַחֲוָוא. מֶלֶךְ וְרַב חִילֵיהּ וְאַרְקַבְּטָא וְרֵישׁ גָּלוּתָא. אָמַר רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָא אָמְרָה שֶׁאֵינָן זֶה לְמַעֲלָה מִזֶּה. אִם הַשְׁאֵת שֶׁכָּהֵא שְׁלָהּ טָהוֹר יֵשׁ לָהּ מַרְאֶה שֵׁינִי. בַּהֶרֶת שֶׁכָּהֵא מִן הַכֹּהֵא שְׁלָהּ טָמֵא לֹא כָל שֶׁכֵּן שֶׁיִּהֵא לָהּ מַרְאֶה שֵׁינִי. אָמַר לֵיהּ. חֲמִי מָה מַר. שֵׁינִי יֵשׁ לָהּ. שְׁלִישִׁי לֹא כָל שֶׁכֵּן. וּמַה חֲמִית מֵימַר. בַּהֶרֶת שֶׁכָּהֵא מִן הַכֹּהֵא שְׁלָהּ טָמֵא זוֹ שְׁאֵת. מִינָהּ שֶׁלַּשְׁאֵת כְּקִרוּם בֵּיצָה. שְׁאֵת זוֹ שְׁאֵת. בַּהֶרֶת זוֹ בַּהֶרֶת. סַפַּחַת שֵׁינִי לַבַּהֶרֶת. וּמַרְאֶה עָמוֹק שֵׁינִי לַשְׁאֵת. מַה לְשׁוֹן שְׁאֵת. מוּגְבָּהַת. כְּמַרְאֶה הַצַּל גְּבוֹהַּ מִמַּרְאֶה חַמָּה. מַה לְשׁוֹן עָמוֹק. עָמוּקָה. מִמַּרְאֶה חַמָּה שֶׁהִיא עָמוּקָה מִמַּרְאֶה הַצַּל. מַה לְשׁוֹן סַפַּחַת. טְפֵילָה. שֶׁנֶּאֱמַר סְפָחֵיני נָא אֶל אַחַת הַכְּהוּנּוֹת וגו׳. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. זוֹ דִבְרֵי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְרִבִּי עֲקִיבָה. אֲבָל דִּבְרֵי חֲכָמִים. שְׁאֵת וּבַהֶרֶת אַחַת. סַפַּחַת שְׁנֵיהֶן לָזֶה וְלָזֶה. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. נַעֲשֵׂית מִסְפַּחַת שְׁאֵת אֵין מִסְפַּחַת עַזָּה.

ב משנה: כֹּל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִילָּה וִידִיעָה כַּסּוֹף וְהֶעֱלֵם בְּנִתַּיִם חֲרֵי זֶה בְּעוֹלֶה וְיוֹרֵד. יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִילָּה וְאֵין בָּהּ יְדִיעָה בַּסּוֹף שָׁעִיר הַנַּעֲשֶׂה בְּפָנִים וְיוֹם הַכִּפּוּרִים תּוֹלֶה עַד שֶׁיְּוּוַדַּע לוֹ וְיָבִיא בְעוֹלֶה וְיוֹרֵד:

הלכה: כֹּל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִילָּה כול׳. וּמְנַיִין לִידִיעָה בַּתְּחִילָּה וּבַסּוֹף וְהֶעֱלֵם בְּנִתַּיִים. תַּלְמוּד לוֹמַר וְנֶעְלַם וְנֶעְלַם שְׁנֵי פְּעָמִים. מִכְּלָל שֶׁבָּאת לוֹ יְדִיעָה בַּתְּחִילָּה וּבַסּוֹף וְהֶעֱלֵם בֵּינְתַּיִים. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה. כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. דְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל כְּרִבִּי. דְּרִבִּי אָמַר. וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ מִכְּלָל שֶׁיּוֹדֵעַ. וְהוּא יָדַע חֲרֵי שְׁתֵּי יְדִיעוֹת. הָא רִבִּי יִשְׁמָעֵאל כְּרִבִּי. וְרִבִּי כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. וַאֲפִילוּ כְרִבִּי עֲקִיבָה אַתְיָא. הֵיא יְדִיעָה וְהֶעֱלֵם בְּטוּמְאַת מִקְדָּשׁ. יְדִיעָה וְהֶעֱלֵם בְּטוּמְאַת הַקּוֹדֶשׁ. וְאֵית דְּבָעֵי נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָכָא. וְהוּא יָדַע וְאָשֵׁם. וַהֲלֹא כְבָר נֶאֱמַר וְהוּא טָמֵא וְאָשֵׁם. אֶלָּא אִם אֵינוֹ עִנְיָן לִידִיעָה בַּתְּחִילָּה תְּנֵיהוּ עִנְיָן לִידִיעָה בַּסּוֹף.

רִבִּי בּוֹן בְּעֵי. אִם לֹא נוֹדַע לוֹ בַּסּוֹף הֵיךְ מְבִיא קָרְבָּן. אֶלָּא אִם אֵינוֹ עִנְיָן לִידִיעָה בַּסּוֹף תְּנֵיהוּ לִידִיעָה בַּתְּחִילָּה. הֶחָתִיבוֹן. חֲרֵי כְתִיב אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ וְהֵבִיא. מֵעַתָּה אִם אֵינוֹ עִנְיָן לִידִיעוֹת תְּחִילָּה תְּנֵיהוּ עִנְיָן לִידִיעַת סוֹף. פָּתַר לָהּ בִּמְחוּיְבֵי חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת וַודָּאִין שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶן יוֹם הַכִּיפּוּרִים שֶׁמְּבִיאִין אַחַר יוֹם הַכִּיפּוּרִים וְחַיָּבֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין פְּטוּרִין. תַּלְמוּד לוֹמַר אוֹ הוֹדַע אֵלָיו חַטָּאתוֹ וְהֵבִיא. אַף לְאַחַר יוֹם הַכִּיפּוּרִים.

וּמְנַיִין שֶׁאֵין מְדַבֵּר אֶלָּא עַל טוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו. הִזְהִיר וְעָנַשׁ עַל יְדֵי טוּמְאָה וְחִייֵב קָרְבָּן עַל יְדֵי טוּמְאָה. מָה עוֹנֶשׁ וְאַזְהָרָה הָאָמוּר לְהַלָּן בְּטוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו. אַף כְּשֶׁחִייֵב קָרְבָּן עַל טוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו. רִבִּי אֶלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר. בְּתוֹךְ שֶׁאָמַר לֹא אָכַלְתִּי בְאוֹנִי מִמֶּנּוּ. יָכוֹל יִשְׂרָאֵל שֶׁאָכַל מַעֲשֵׂר אוֹנֵן אוֹ טָמֵא יָבִיא קָרְבָּן. תַּלְמוּד לוֹמַר מֵאֵלֶּה. יֵשׁ מֵאֵלֶּה חַיָּיב וְיֵשׁ מֵאֵלֶּה פָּטוּר. אוֹצִיא אֶת הַמַּעֲשֵׂר שֶׁאֵינוֹ בָעוֹן מִיתָה וְלֹא אוֹצִיא אֶת הַתְּרוּמָה שֶׁהִיא עָוֹן מִיתָה. שֶׁנֶּאֱמַר וּמֵתוּ בוֹ כִּי יְחַלְּלוּהוּ. תַּלְמוּד לוֹמַר מֵאֵלֶּה. יֵשׁ מֵאֵלֶּה חַיָּיב וְיֵשׁ מֵאֵלֶּה פָּטוּר. אוֹ מַה לְהַלָּן בִּתְרוּמָה אַף כָּאן בִּתְרוּמָה. וְלֹא מֵעֲבוֹדָה זָרָה לָמַדְתָּהּ. וַעֲבוֹדָה זָרָה לִמְּדָה עַל כָּל עֲבֵירוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה. לוֹמַר. מָה עֲבוֹדָה זָרָה מְיוּחֶדֶת שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ כָּרֵת וְעַל שִׁגְגָתָהּ חַטָּאת. יָצָאת תְּרוּמָה שֶׁאֵינָהּ אֶלָּא עָוֹן מִיתָה.

אָמַר רִבִּי חֲנִינָה קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. וּמֵעֲבוֹדָה זָרָה לָמַדְתָּהּ. וִילַמֵּד מֵעֲבוֹדָה זָרָה לְכָל דָּבָר בִּידִיעָה אַחַת. אָמַר לוֹ. עֲבוֹדָה זָרָה בְּקֶבוּעַ וְטוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו בְּעוֹלָה וְיוֹרֵד. וְאֵין לְמֵידִין קָבוּעַ מֵעוֹלָה וְיוֹרֵד וְלֹא עוֹלָה וְיוֹרֵד מִקָּבוּעַ. וּמַה חֲמִית מֵימַר. בְּטוּמְאַת הַקּוֹדֶשׁ הַכָּתוּב מְדַבֵּר. נֶאֱמַר כָּאן בְּהֵמָה טְמֵאָה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן בְּהֵמָה טְמֵאָה. מַה בְּהֵמָה טְמֵיאָה הָאֲמוּרָה לְהַלָּן בְּטוּמְאַת הַקּוֹדֶשׁ. אַף בְּהֵמָה טְמֵאָה הָאֲמוּרָה כָּאן בְּטוּמְאַת הַקּוֹדֶשׁ. אֵין לִי אֶלָּא טוּמְאַת הַקֹּדֶשׁ. טוּמְאַת מִקְדָּשׁ מְנַיִין. תַּלְמוּד לוֹמַר וְטוּמְאָתוֹ עָלָיו. מַה חֲמִית מֵימַר. בְּטָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר אוֹ בְטָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא. תַּלְמוּד לוֹמַר וְטוּמְאָתוֹ עָלָיו. בְּטוּמְאַת הַגּוּף וְלֹא בְטוּמְאַת בָּשָׂר. רִבִּי אוֹמֵר. וְאָכַל וְטוּמְאָתוֹ עָלָיו. בְּטוּמְאַת הַגּוּף וְלֹא בְטוּמְאַת בָּשָׂר. רִבִּי חִייָה אוֹמֵר. נֶאֱמְרוּ קָדָשִׁים לְשֵׁם רַבִּים וְנֶאֱמְרָה טוּמְאָה לְשֵׁם יָחִיד. הָא מָה אֲנִי מְקַיֵּים וְטוּמְאָתוֹ עָלָיו. בְּטוּמְאַת הַגּוּף. לֹא בְטוּמְאַת בָּשָׂר. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. לֹא דִיבֵּר אֶלָּא בְמִי שֶׁטּוּמְאָה פוֹרֶשֶׁת מִמֶּנּוּ. יָצָא בָּשָׂר שֶׁאֵין טוּמְאָה פוֹרֶשֶׁת מִמֶּנּוּ.

אִם כֵּן מָה הוֹעִיל לוֹ יוֹם הַכִּיפּוּרִים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בוֹן. נַעֲשֵׂית לוֹ יוֹם הַכִּיפּוּרִים כְּאָשָׁם תָּלוּי. מֵת לִפְנֵי יוֹם הַכִּיפּוּרִים עָוֹנָהּ בָּהּ. אַחַר יוֹם הַכִּיפּוּרִים כְּבָר כִּיפֵּר.

וְכִפֶּר עַל הַקּוֹדֶשׁ מִטּוּמְאַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וגו׳. יֵשׁ לִי בְעִנְיָן זֶה שֶׁלֹּשׁ טֻמְאוֹת. טוּמְאַת עֲבוֹדָה זָרָה. שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן טַמֵּא אֶת מִקְדָּשִׁי. גִּילּוּי עֲרָיוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת מֵחוּקּוֹת הַתּוֹעֵבֹת. שְׁפִיכוּת דָּמִים. שֶׁנֶּאֱמַר וְלֹא תְטַמְּאוּ אֶת הָאָרֶץ. יָכוֹל עַל כָּל הַטֻּמְאוֹת הַלָּלוּ שָׁעִיר זֶה מְכַפֵּר. תַּלְמוּד לוֹמַר מִטּוּמְאוֹת וְלֹא כָל טוּמְאוֹת. מַה מָצִינוּ שֶׁחִלֵּק הַכָּתוּב בְּטוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו. אַף כָּאן לֹא נַחֲלוֹק אֶלָּא בְטוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו. דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. מִמְּקוֹמוֹ הוּא מוּכְרָע. שֶׁנֶּאֱמַר וְכִפֶּר עַל הַקּוֹדֶשׁ מִטּוּמְאוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כָּל טוּמְאָה שֶׁבַּקּוֹדֶשׁ. יָכוֹל עַל טוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו שָׁעִיר זֶה יְכַפֵּר. תַּלְמוּד לוֹמַר וּמִפִּשְׁעֵיהֶם. אֵילּוּ הַמָּרְדִין. וְכֵן הוּא אוֹמֵר מֶלֶךְ מוֹאָב פָּשַׁע בִּי.

ג משנה: אֵין בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִילָּה אֲבָל יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַּסּוֹף שָׁעִיר הַנַּעֲשֶׂה בַּחוּץ וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר שֶׁנֶּאֱמַר מִלְּבַד חַטַּאת הַכִּיפּוּרִים עַל מַה שֶּׁזֶּה מְכַפֵּר זֶה מְכַפֵּר. מָה הַפְּנִימִי אֵין מְכַפֵּר אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יְדִיעָה אַף חִיצוֹן לֹא יְכַפֵּר אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יְדִיעָה:

הלכה: אֵין בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִילָּה כול׳. מַה חֲמִית מֵימַר. הַפְּנִימִי תּוֹלֶה וְהַחִיצוֹן מְכַפֵּר אוֹ הַחִיצוֹן תּוֹלֶה וְהַפְּנִימִי מְכַפֵּר אוֹ זֶה וָזֶה יִתְלוּ אוֹ זֶה וָזֶה יְכַפֵּרוּ. מַאי כְדוֹן. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. מִילָּה חֲמִית. רֵישׁ לָקִישׁ אוֹתִיב קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן וַאֲתִיב לֵיהּ. מֵחֲלוּקֵי כַפָּרוֹת הִיא מִילְתָא. וְלֵינָה יָדַע מָה מַר לֵיהּ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי זֵירָא. דִּילְמָא דָא הִיא. מַה חֲמִית מֵימַר. בְּטָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר אוֹ נִימַּר בְּטָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא. תַּלְמוּד לוֹמַר וְטוּמְאָתוֹ עָלָיו. בְּטוּמְאַת הַגּוּף. לֹא בְטוּמְאַת בָּשָׂר. אוֹ זֶה וָזֶה יְכַפֵּרוּ. מַאי כְדוֹן. וְהִתְנָדָה עָלָיו עֲוֹנוֹת אֵילּוּ הַזְּדוֹנוֹת. פְּשָׁעֵיהֶם אֵילּוּ הַמְּרָדִים. חַטֹּאתָם אֵילּוּ הַשְּׁגָגוֹת. כְּשֶׁאָמַר יְכַפֵּר. אָמַר רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. וְנָשָׂא הַשָּׂעִיר עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹתָם. תָּפַשׂ הַזְּדוֹנוֹת וְהִנִּיחַ הַשְּׁגָגוֹת. לוֹמַר. מַה זְדוֹנוֹת שֶׁאֵין בָּהֶן חִיּוּב קָרְבָּן. אַף הַשְּׁגָגוֹת שֶׁאֵין בָּהֶן חִיּוּב קָרְבָּן. וְלָמָּה בָאוּ לְכָאן. רִבִּי אִילָא בְשֵׁם רִבִּי יָסָא. לְתִלְייָה. וְיִתְלֶה עַל אוֹכְלֵי שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים בְּמַשְׁמַע. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רִבִּי זֵירָא. חַטֹּאתָם חַטֹּאתָם. מַה חַטֹּאתָם שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן חִיּוּב קָרְבָּן. אַף חַטֹּאתָם שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן חִיּוּב חַטָּאת. יָצְאוּ זְדוֹנוֹת שֶׁאֵין בָּהֶן חִיּוּב קָרְבָּן. שִׁיּוּר שָׁעִיר הַנַּעֲשֶׂה בְּפָנִים יוֹם הַכִּיפּוּרִים תּוֹלֶה. מַה שְׁיָירְתָהּ. אֵין בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִילָּה אֲבָל יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַּסּוֹף.

ד משנה: וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה לֹא בַּתְּחִילָּה וְלֹא בַּסּוֹף שְׁעִירֵי הָרַגְלַיִם וּשְׁעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִים דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר שְׁעִירֵי הָרַגְלַיִם מְכַפְּרִין אֲבָל לֹא שְׁעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים. וְעַל מַה שְׁעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִין עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כָּל הַשְּׁעִירִים כַּפָּרָתָן שָׁוָה עַל טוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו. הָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר שְׁעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִין עַל טָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא וְשֶׁל רַגְלַיִם מְכַפְּרִין עַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה לֹא בַּתְּחִילָּה וְלֹא בַּסּוֹף וְשֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר עַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִלָּה אֲבָל יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַּסּוֹף. אָמְרוּ לוֹ מַה הֵן שֶׁיִּקָּרְבוּ זֶה בָּזֶה. אָמַר לָהֶם יִקָּרְבוּ. אָמְרוּ לוֹ הוֹאִיל וְאֵין כַּפָּרָתָן שָׁוָה הֵיאַךְ קְרֵיבִים זֶה בָּזֶה. אָמַר לָהֶן כּוּלָּן בָּאִין לְכַפֵּר עַל טוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו:

הלכה: וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה כול׳. הָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כול׳. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. טַעֲמָא דְּרִבִּי יְהוּדָה וּשְׁעִיר עִזִּים חַטָּאת לַיי. חֵט שֶׁאֵין יוֹדֵעַ בּוֹ אֶלָּא יי שָׁעִיר זֶה מְכַפֵּר. אֵין לִי אֶלָּא שָׁעִיר שֶׁלְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. שְׁעִירֵי רְגָלִים מְנַיִין. אָמַר רִבִּי זֵירָא. וּשְׁעִיר. וְי״ו מוֹסִיף עַל עִנְיָן רִאשׁוֹן. רִבִּי זְעִירָא וְרִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וְאִתְּמַהּ נָתַן לָכֶם לְכַפֵּר עַל הָעֵדָה. מַה נָן קַיָימִין. אִם בִּשְׁעִיר נָחְשׁוֹן. עַל שִׁבְטוֹ מְכַפֵּר. אִם בִּשְׁעִיר שֶׁלְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אֵין כְּיוֹצֵא בוֹ לַדְּוֹרוֹת. אֶלָּא כֵּן אָנָן קַיָימִין בִּשְׁעִיר שֶׁלְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. מַאי כְּדוֹן. נֶאֱמַר כָּאן נְשִׂיאוּת עָוֹן וְנֶאֱמַר לְהַלָּן נְשִׂיאוּת עָוֹן. וְנַעֲשֶׂה אַהֲרֹן אֶת עֲוֹן הַקֳּדָשִׁים. מַה לְהַלָּן עָוֹון הַקְּרֵיבִין וְלֹא עָוֹן הַמַּקְרִיבִין אַף כָּאן עָוֹן הַקְּרֵיבִין וְלֹא עָוֹן הַמַּקְרִיבִין. מַה חֲמִית מֵימַר בָּטָהוֹר שֶׁאָכַל טָמֵא אוֹ נִיטְמָא בְּטָמֵא שֶׁאָכַל טָהוֹר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. רִבִּי יוּדָה חֶלֶק שִׁיטַּת רִבִּי מֵאִיר. רִבִּי שִׁמְעוֹן חֶלֶק שִׁיטַּת רִבִּי יוּדָן. מוֹדֶה רִבִּי יוֹחָנָן בְּשָׁעִיר הַנַּעֲשֶׂה בִּפְנִים שֶׁאֵין מְכַפֵּר אֶלָּא תּוֹלֶה. וַתְיָיא כְּרִבִּי יוֹנָה בְּשֵׁם רִבִּי זְעִירָא. וְעָשָׂה חַטָּאת. קִבְּעוּ לְתִלְיָיה שֶׁלֹּא יִשְׁתַּנֶּה.

שָׂעִיר שֶׁלֹּא קָרַב בָּרֶגֶל יִיקָּרֵב בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. לֹא קָרַב בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ יִקָּרֵב לְהַבָּא. שֶׁמִּתְּחִילָּה לֹא הוּקְדְּשׁוּ קָרְבָּנוֹת צִיבּוּר אֶלָּא לִיקָּרֵב עַל מִזְבַּח הַחִיצוֹן. וְלֹא כְבָר כִּיפֵּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים. אָמַר רִבִּי מָנָא. מִכֵּיוָן דִּכְתִיב חַג הַמַּצּוֹת וּבְחַג הַשָּׁבֻעוֹת וּבְחַג הַסֻּכּוֹת כְּמִי שֶׁכּוּלָּן מְכַפְּרִין כַּפָּרָה אַחַת. אָמַר רִבִּי בּוּן. מִכֵּיוָן שֶׁכּוּלָּן מְכַפְּרִין עַל טוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו כְּמִי שֶׁכּוּלָּן מְכַפְּרִין כַּפָּרָה אַחַת.

רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה בְּיוֹם טוֹב שֶׁלְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ אֵין צָרִיךְ לְהַזְכִּיר שֶׁלְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי אָחָא בַּר פָּפָּא. וְתַנֵּי כֵן. הָעוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה בְּיוֹם טוֹב שֶׁלְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּשַׁחֲרִית. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. מִתְפַּלֵּל שְׁמוֹנָה. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים. שֶׁבַע. בְּמוּסַף. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. עֶשֶׂר. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים. תֵּשַׁע. וְיֹאמַר אַחַת עֶשְׂרֵה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַה פְלִיגִין. בְּדָבָר שֶׁטָּעוּן בְּרָכָה בִּפְנֵי עַצְמוֹ. בְּרֵם הָכָא שֶׁכֵּן אֲפִילוּ בְּחוֹל שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא כּוּלָּן. וְיַזְכִּיר בָּעֲבוֹדָה. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. מֵעַתָּה שְׁנֵי שְׁעִירֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה מַחֲמַת רֹאשׁ חוֹדֶשׁ בָּאִין. וְתֵימַר אֵין צָרִיךְ לְהַזְכִּיר שֶׁלְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. וְלֹא יְאוּת רִבִּי בָּא בַּר מָמָל מַקְשֵׁי. דְּתַנֵּי. שְׁנֵי כִבְשֵׁי עֲצֶרֶת וּשְׁנֵי שְׁעִירֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִם כִּיפֵּר הָרִאשׁוֹן עַל מַה שֶׁיִּנִי מְכַפֵּר. עַל טוּמְאָה שֶׁאֵירְעָה בֵּין זֶה לָזֶה. וְלֹא רִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן חוֹלֵק בַּפָּרוֹת. אֶלָּא זֶה וָזֶה מַחֲמַת רֹאשׁ חוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי אַבָּמָרִי. לֵית יְכִיל. דִּכְתִיב מִלְּבַד עוֹלַת הַחוֹדֶשׁ. וְעוֹד מֵהָדָא דְתַנֵּי. שְׁנַיִם עָשָׂר לִשְׁנֵי עָשָׂר חָדְשֵׁי הַשָּׁנָה. חַד בַּר אַבֵּיי עֲבַר קַמֵּי תֵּיבוּתָא וְלָא אַדְכַּר דְּרֵישׁ יַרְחָא וְקַלְסוֹנֵיהּ. רַב הוֹשַׁעְיָה בָּעֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁשָּׁחֲטוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת. מַה אִית לָךְ טוּמְאָה שֶׁאֵירְעָה בֵּין זֶה לָזֶה. אָמַר רִבִּי בּוּן. אֵילּוּ יִשְׂרָאֵל כְּשֵׁירִין שֶׁמָּא אֵינָן מְבִיאִין מַה שֶׁקִּבְּעָה לָהֶן תּוֹרָה.

אָמְרוּ לוֹ. מַה הֵן שֶׁיִּקָּרְבוּ זֶה בָּזֶה כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי חֲכָמִים מְשַׁנִּין וְדִבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן אֵין מְשַׁנִּין. דִּכְרֵי חֲכָמִים מְשַׁנִּין. וְתֵימַר. מַהוּ שֶׁיִּקָּרְבוּ זֶה בָּזֶה. כְּשֶׁיִּטָּתוֹ הֵשִׁיבוּהוּ. כְּשֶׁיִּטָּתְךָ שֶׁאַתְּ אוֹמֵר. אֵין מְשַׁנִּין. מַהוּ שֶׁיִּקָּרְבוּ זֶה בָּזֶה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. שֶׁאֵין קָרְבָּנוֹת צִיבּוּר נִקְבָּעִין אֶלָּא בִּקְבוּעָה. אָמַר רִבִּי יוּדָן. וְתַנֵּי כֵן. לְשֵׁם אוֹתוֹ הַזֶּבַח שֶׁהוּא קָרֵב לִשְׁמוֹ הוּא קָדַשׁ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה.

ה משנה: רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ שְׁעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים מְכַפְּרִין עַל הַטָּהוֹר שֶׁאָכַל מִן הַטָּמֵא מוּסָף עֲלֵיהֶם שֶׁל רַגְלַיִם שֶׁמְּכַפְּרִין עַל הַטָּהוֹר שֶׁאָכַל אֶת הַטָּמֵא וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה לֹא בַּתְּחִלָּה וְלֹא בַּסּוֹף. מוּסָף עֲלֵיהֶם שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁהֵן מְכַפְּרִין עַל הַטָּהוֹר שֶׁאָכַל אֶת הַטָּמֵא וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה לֹא בַּתְּחִלָּה וְלֹא בַּסּוֹף וְעַל שֶׁאֵין בָּהּ יְדִיעָה בַּתְּחִלָּה אֲבָל יֵשׁ בָּהּ יְדִיעָה בַּסּוֹף. אָמְרוּ לוֹ אוֹמֵר הָיָה רִבִּי שֶׁיִּקָּרְבוּ זֶה בָּזֶה אָמַר לָהֶם הֵין. אָמְרוּ לוֹ אִם כֵּן יִהְיוּ שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים קָרֵיבִין בְּרֹאשֵׁי חֳדָשִׁים אֲבָל הֵיאַךְ שֶׁל רָאשֵׁי חֳדָשִׁים קָרֵבִין בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים לְכַפֵּר כַּפָּרָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁלָּהֶן. אָמַר לָהֶן כּוּלָּן בָּאִין לְכַפֵּר עַל טוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו:

הלכה: אָמְרוּ לוֹ אוֹמֵר הָיָה רִבִּי כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי דְּרוֹמְיָיא קוֹמֵי רִבִּי יוּנָה. הָכֵן צוֹרְכָה לְמֵימַר. אִם כֵּן יִהוּ שֶׁל רָאשֵׁי חֳדָשִׁים קְרֵיבִין בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. שֶׁכֵּן מַעֲלִין בַּקּוֹדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין. אֲבָל שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים אֵין קְרֵיבִין בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. שֶׁאֵין מוֹרִידִין בַּקּוֹדֶשׁ. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי בּוּן פָּתַר לָהּ פֶּתֶר חוֹרִין. אִם כֵּן יִהוּ שֶׁלְּיוֹם הַכִּפּוּרִים קְרֵיבִין בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים. שֶׁמְּכַפְּרִין כַּפָּרַת רָאשֵׁי חֳדָשִׁים. אֲבָל שֶׁל רָאשֵׁי חֳדָשִׁים אֵין קְרֵיבִין בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. שֶׁאֵין מְכַפְּרִין אֶלָּא כַּפָּרָתָן בִּלְבַד. אֵילּוּ מִי שֶׁאָכַל חֵלֶב חֲמִשָּׁה זְתִים וְהִפְרִישׁ אַרְבָּעָה קָרְבָּנוֹת וְסָבוּר שֶׁהֵן חֲמִשָּׁה שֶׁמָּא כִיפֵּר. אוֹ אֵילּוּ מִי שֶׁאָכַל חֵלֶב אַרְבָּעָה זְתִים וְהִפְרִישׁ חֲמִשָּׁה קָרְבָּנוֹת וְסָבוּר אַרְבָּעָה לֹא כָל שֶׁכֵּן. וְכֵן הָיָה רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. שִׁלְשִׁים וּשְׁנַיִם שְׁעִירִים קְרֵיבִין עַל הַצִּיבּוּר בְּכָל שָׁנָה. שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד בַּחוּץ וְנֶאֱכָלִין. וְאֶחָד בִּפְנִים וְאֵינוֹ נֶאֱכָל. וּשְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ. שְׁנַיִם עָשָׂר לִשְׁנַיִם עָשָׂר חָדְשֵׁי שָׁנָה. שְׁמוֹנָה בֶּחָג. שִׁבְעָה בַּפֶּסַח. שְׁנַיִם בָּעֲצֶרֶת. אֶחָד בִּגְלַל הַיּוֹם וְאֶחָד

בִּגְלָל הַלֶּחֶם. אֶחָד בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְאֶחָד בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. כֵּינָן שֶׁשָּׁמַע מֹשֶׁה כֵּן אָמַר. מֵעַתָּה מִי שֶׁבָּאת לְיָדוֹ סְפֵק עֲבֵירָה צָרִיךְ לְהָבִיא כָּל קָרְבָּנוֹת הַלָּלוּ. רִבִּי תַּנְחוּמָא בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. בְּשָׁעָה שֶׁאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה וְהִתְנַדָּה עָלָיו וגו׳ הִתְחִיל וְאָמַר מִזְמוֹר לְתוֹדָה עַל שֵׁם וְהִתְנַדָּה עָלָיו.

ו משנה: וְעַל זְדוֹן טוּמְאַת מִקְדָּשׁ וָקָדָשָׁיו שָׁעִיר הַנַּעֲשֶׂה בִּפְנִים וְיוֹם הַכִּפּוּרִים מְכַפֵּר. וְעַל שְׁאָר עֲבֵירוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה הַקַּלּוֹת וְהַחֲמוּרוֹת הַזְּדוֹנוֹת וְהַשְּׁגָגוֹת הוֹדַע וְלֹא הוֹדַע עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין שָׁעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ מְכַפֵּר:

הלכה: וְעַל זְדוֹן טוּמְאַת מִקְדָּשׁ כול׳. הָדָא הִיא מְכַפֵּר עַל הַזְּדוֹנוֹת וְתוֹלֶה עַל הַשְּׁגָגוֹת.

לֹא הֵן קַלּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. לֹא הֵן חֲמוּרוֹת כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין. אָמַר רַב יְהוּדָה. כֵּינִי מַתְנִיתָא. הַקַּלּוֹת וְהַחֲמוּרוֹת. אוֹתָן הַקַּלּוֹת בֵּין שֶׁעָשָׂאן בְּזָדוֹן בֵּין שֶׁעָשָׂאן בִּשְׁגָגָה. אוֹתָן הַזְּדוֹנוֹת בֵּין שֶׁנִּתְוַודָּע לוֹ בָהֶן בֵּין שֶׁלֹּא נִתְוַודָּע לוֹ בָהֶן. אֵילּוּ הֵן קַלּוֹת. עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. חֲמוּרוֹת כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין. כְּשֵׁם שֶׁהַשָּׁעִיר הַנַּעֲשֶׂה בִּפְנִים מְכַפֵּר עַל הַזְּדוֹנוֹת וְתוֹלֶה עַל הַשְּׁגָגוֹת. אַף שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ כֵּן.

נִיחָא לֹא הוֹדַע. הוֹדַע. וְלֹא כֵן תַּנֵּי. מְנַיִן לְמְחוּיָבֵי חַטָּאוֹת וַאֲשָׁמוֹת וַודַּאִין שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶן יוֹם הַכִּיפּוּרִים שֶׁחַיָּבִין לְהָבִיא אַחַר יוֹם הַכִּיפּוּרִים וְחַיָּבֵי אֲשָׁמוֹת תְּלוּיִין פְּטוּרִין. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה. בֵּין שֶׁנִּתְוַודָּע לוֹ בָהֶן בֵּין שֶׁלֹּא נִתְוַודָּע לוֹ בָהֶן. וְלֹא כְבָר כִּיפֵּר יוֹם הַכִּיפּוּרִים. רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּשֵׁם לֵוִי שובדא. בְּמוֹרֵד בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים הִיא מַתְנִיתָה. וְלָמָּה לֹא מַר. בְּשֶׁלֹּא נִתְוַודָּע בָּהֶן בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. מִילְּתֵיהּ אָמְרָה אֲפִילּוּ לֹא נִתְוַודָּע לוֹ בָהֶן בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים יוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר.

עֲשֵׂה אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא עָשָׂה תְּשׁוּבָה. לֹא תַעֲשֶׂה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רִבִּי זֵירָא. וְהוּא שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה. הָאוֹמֵר. אֵין הָעוֹלָה מְכַפֶּרֶת אֵין הָעוֹלָה מְכַפֶּרֶת. מְכַפֶּרֶת הִיא עַל כּוֹרְחוֹ. הָאוֹמֵר. אֵין יוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר אֵין יוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר. מְכַפֵּר הוּא לוֹ עַל כּוֹרְחוֹ. אֵי אֶיפְשִׁי שֶׁיְּכַפֵּר לִי. אֵין מְכַפֵּר לוֹ עַל כָּרְחוֹ. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה בֵּירִבִּי הִלֵּל. לָא מִסְתַּבְּרָא דְּאֵילָא חִילּוּפִין. לָא כוּלָּא מִן בַּר נַשָּׁא מֵימַר לְמַלְכָּא. דְּלֵית אַתְּ מְלִיךְ.

הָעוֹלָה מְכַפֶּרֶת עַל הִירְהוּר הַלֵּב. מַאי טַעֲמָא. וְהָעוֹלָה עַל רוּחֲכֶם הָיֹה לֹא תִהְיֶה. אָמַר רִבִּי לֵוִי. הָעוֹלָה מְכַפֶּרֶת עַל רוּחֲכֶם. וְכֵן אִיּוֹב הוּא אוֹמֵר. אוּלַי חָטְאוּ בָנַיי וּבֵרְכוּ אֱלֹהִים בִּלְבָבָם. הָדָא אָמְרָה שֶׁעוֹלָה מְכַפֶּרֶת עַל הִירְהוּר הַלֵּב.

רִבִּי אוֹמֵר. עַל כָּל עֲבֵירוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה יוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר חוּץ מִפּוֹרֵק עוֹל וּמֵיפֵר בְּרִית וּמְגַלֶּה פָּנִים בַּתּוֹרָה. שֶׁאִם עָשָׂה תְּשׁוּבָה מִתְכַּפֵּר לוֹ. וְאִם לָאו אֵין מִתְכַּפֵּר לוֹ. רִבִּי זְבִידָא אָמַר. רִבִּי יָסָא מַקְשֶׁה. מִיסְבַּר סְבַר רִבִּי שֵׁיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר בְּלֹא תְשׁוּבָה. אֲתָא רִבִּי אַשְׁיָין רִבִּי יוֹנָה רִבִּי בָּא רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. יוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר בְּלֹא תְשׁוּבָה וּמִיתָה מְמָרֶקֶת בְּלֹא תְשׁוּבָה. וְתַנֵּי כֵן. יוֹם מִיתָה כִּתְשׁוּבָה. מָאן תַּנְיֵיתֵיהּ. רִבִּי. הָדָא הִיא דְתַנִּינָן תַּמָּן. מִיתָה וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפְּרִין עִם הַתְּשׁוּבָה. דְּלֹא כְרִבִּי.

שָׁאַל רִבִּי מַתְיָה בֶּן חָרָשׁ אֶת רִבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה. שָׁמַעְתָּה אַרְבָּעָה חֲלוּקֵי כַפָּרָה שֶׁהָיָה רִבִּי יִשְׁמָעֵאל דּוֹרֵשׁ. אָמַר לוֹ. שִׁלְשָׁה הֵן חוּץ מִן הַתְּשׁוּבָה. כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹבָבִים וגו׳. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם וגו׳. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר וּפָקַדְתִּי בְשֵׁבֶט פִּשְׁעָם וגו׳. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר אִם יְכוּפַּר הֶעָוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תְּמוּתוּן. הָא כֵיצַד. עָבַר עַל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעָשָׂה תְּשׁוּבָה. אֵינוֹ זָז מִשָּׁם עַד שֶׁיְּמֹחֵל לוֹ. עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹבָבִים וגו׳. עָבַר עַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה וְשָׁב מִיָּד. הַתְּשׁוּבָה תּוֹלָה וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר. עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם. עָבַר עַל כְּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית דִּין בְּמֻזִיד. הַתְּשׁוּבָה וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפְּרִין מֻחֱצָה וְהַייסּוּרִין מְכַפְּרִין מֻחֱצָה. עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר וּפָקַדְתִּי בְשֵׁבֶט פִּשְׁעָם וּבִנְגָעִים עֲוֹונָם. אֲבָל מִי שֶׁנִּתְחַלֵּל שֵׁם שָׁמַיִם עַל יָדוֹ אֵין כֹּחַ לֹא לִתְשׁוּבָה לִתְלוּת וְלֹא לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים לְכַפֵּר וְלֹא לַייסּוּרִין לְמָרֵק. אֶלָּא תְּשׁוּבָה וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים תּוֹלִין וּמִיתָה מְמָרֶקֶת עִם הַייסּוּרִין. עָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר אִם יְכֻפַּר הֶעָוֹן הַזֶּה לָכֶם עַד תְּמוּתוּן. הָא לָמַדְנוּ שֶׁהַמִּיתָה מְמָרֶקֶת.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. זוֹ דִבְרֵי רִבִּי לְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרִבִּי יִשְׁמָעֵאל וְרִבִּי עֲקִיבָה. אֲבָל חֲכָמִים אוֹמְרִים. שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ מְכַפֵּר. וְאִם אֵין שָׂעִיר יוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר. כֵּיצַד מְכַפֵּר. רִבִּי זֵירָא אָמַר. כָּל שֶׁהוּא כָּל שֶׁהוּא. רִבִּי חֲנַנְיָה אוֹמֵר. בַּסּוֹף. מַה בֵּינֵיהוֹן. מֵת מִיָּד. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי זֵירָא כִּיפֵּר מִיָּד. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי חֲנַנְיָה לֹא כִיפֵּר. אָמַר רִבִּי זֵירָא. וּמַתְנִיתָה מְסַיְיעָא לְרִבִּי חֲנַנְיָה. חוֹמֶר בַּשָּׂעִיר מַה שֶּׁאֵין בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים וּבְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מַה שֶּׁאֵין בַּשָּׂעִיר. יוֹם הַכִּיפּוּרִים מְכַפֵּר בְּלֹא שָׂעִיר וְשָׂעִיר אֵין מְכַפֵּר בְּלֹא יוֹם הַכִּיפּוּרִים. וְהַשָּׂעִיר מְכַפֵּר מִיָּד וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים מִשְּׁתֶּחְשָׁךְ. אָמַר רִבִּי הוּנָא. אִיתּוֹתֵב קוֹמֵי רִבִּי יִרְמְיָה וָמַר. תִּיפְתָּר שֶׁהָיָה בְּדַעְתָּן לְהָבִיא שָׂעִיר אַחֵר וְלֹא הֵבִיאוּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְאֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד. וְיִכַּפֵּר מִיָּד.

רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בָּעֵי. צָדָקָה תִּצֹּר תָּם דֶּרֶךְ. חַטָּאִים תִּרְדֹּף רָעָה. רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמוֹר. אִם לַלֵּצִים הוּא יָלִין. סְיָיגִין סְיָיגָה וְתַרְעִין תְּרָעָה. וְכִינִי. סְיָיגִין סְיָיגָה וְתַרְעִין תְּרָעָה. אֶלָּא כֵינִי. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. שִׁימֵּר אָדָם עַצְמוֹ מֵעֲבֵירָה פַּעַם רִאשׁוֹנָה שְׁנִייָה וּשְׁלִישִׁית הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְשַׁמְּרוֹ. שֶׁנֶּאֱמַר הֵן כָּל אֵלֶּה יִפְעַל אֵל פַּעֲמַיִם שָׁלוֹשׁ עִם גָּבֶר. אָמַר רִבִּי זֵירָא. וּבִלְחוּד דְּלָא יְתוּב לֵיהּ. וְהַחוֹט הַמְשׁוּלָּשׁ לֹא יִנָּתֵק לְעוֹלָם אֵין כָּתוּב כָּאן אֶלָּא לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק. אֵין אַטְרַחַת עֲלוֹי הוּא מִיפְסִיק.

רִבִּי הוּנָא בְשֵׁם רִבִּי אַבָּהוּ. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֵין לְפָנָיו שִׂכְחָה. כְּבְיָכוֹל מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל נַעֲשָׂה שָׁכְחָן. שֶׁנֶּאֱמַר מִי אֵל כָּמוֹךָ נוֹשֵׂא עָוֹן. נוֹשֵׂא כְתִיב. וְדָוִד אָמַר נָשָׂאתָ עֲוֹן עַמֶּךָ.

ז משנה: אֶחָד יִשְׂרָאֵל וְאֶחָד כֹּהֲנִים וְאֶחָד כֹּהֵן מָשִׁיחַ. מַה בֵּין יִשְׂרָאֵל לַכֹּהֲנִים לְכֹהֵן מָשִׁיחַ אֶלָּא שֶׁדַּם הַפָּר מְכַפֵּר עַל הַכֹּהֲנִים עַל טוּמְאַת מִקְדָּשׁ וָקָדָשָׁיו. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר כְּשֵׁם שֶׁדַּם הַשָּׂעִיר הַנַּעֲשֶׂה בְּפָנִים מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל כָּךְ דַּם הַפָּר מְכַפֵּר עַל הַכֹּהֲנִים. כְּשֵׁם שֶׁוִּידּוּי שֶׁל שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ מְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל כָּךְ וִידּוּיוֹ שֶׁל פָּר מְכַפֵּר עַל הַכֹּהֲנִים:

הלכה: אֶחָד יִשְׂרָאֵל וְאֶחָד כֹּהֲנִים כול׳. וְלֹא תַנִּינָן מָשִׁיחַ. וְלָמָּה לֹא תַנִּינָן מָשִׁיחַ. אֵין תֵּימַר. בַּדָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ חִיּוּב קָרְבָּן אֲנָן קַיָּימִין. יְאוּת לֹא תַנִּינָן מָשִׁיחַ. אֵין תֵּימַר. בַּדָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חִיּוּב קָרְבָּן. לָמָּה לֹא תַנִּינָן מָשִׁיחַ. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. בְּכֹהֵן מָשִׁיחַ. הָדָא אָמְרָה בַּדָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ חִיּוּב קָרְבָּן אֲנָן קַיָּימִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. וַאֲפִילוּ תֵימָא בַּדָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חִיּוּב קָרְבָּן. נַעֲשָׂה כִזְדוֹן. כְּמַה דְתֵימַר. בִּזְדוֹן צָרִיךְ כַּפָּרָה וְכַפָּרַת יוֹם הַכִּיפּוּרִים. וָכָא צָרִיךְ כַּפָּרָה וְכַפָּרַת יוֹם הַכִּיפּוּרִים.

יֶעֱמַד חַי. מְלַמֵּד שֶׁעָתִיד לָמוּת. עַד מָתַי הוּא חַי. עַד וְכוּלָּה מִכַּפֵּר אֶת הַקּוֹדֶשׁ. דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. עַד שְׁעַת וִוידּוּי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה הַוִּידּוּי מְעַכֵּב. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אֵין וִוידּוּי מְעַכֵּב. מַה מַפְקָה מִבֵּינֵיהוֹן. שְׁחָטוּ בְלֹא וִוידּוּי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה צָרִיךְ לְהָבִיא פָּר אַחֵר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אֵין צָרִיךְ לְהָבִיא פָּר אַחֵר. אַף שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ כֵּן. שְׁלָחוֹ בְלֹא וִידּוּי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה צָרִיךְ לְהָבִיא שָׂעִיר אַחֵר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אֵין צָרִיךְ לְהָבִיא שָׂעִיר אַחֵר. הִתְוַדֶּה וּשְׁחָטוֹ וְנִשְׁפַּךְ הַדָּם. אַף אָמַר. צָרִיךְ לְהָבִיא פָּר אַחֵר וְצָרִיךְ לְהִתְוַדּוֹת פַּעַם שְׁנִיָּיה אוֹ יָצָא בְּוִידּוּי הָרִאשׁוֹן. אַף שָׂעִיר הַמִּשְׁתַּלֵּחַ כֵּן. שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַגְרִיל פַּעַם שְׁנִיָּיה אוֹ כְבָר יָצָא בְּוִידּוּיוֹ שֶׁלָּרִאשׁוֹן.

פרק ב

א משנה: יְדִיעוֹת הַטּוּמְאָה שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע. נִיטְמָא וְיָדַע וְנֶעֱלְמָה מִמֶּנּוּ טוּמְאָה וְזָכוּר לַקּוֹדֶשׁ נֶעֱלַם מִמֶּנּוּ קוֹדֶשׁ וְזָכוּר לַטּוּמְאָה נֶעֱלְמוּ מִמֶּנּוּ זֶה וָזֶה וְאָכַל אֶת הַקּוֹדֶשׁ וְלֹא יָדַע וּמִשֶּׁאָכַל יָדַע הֲרֵי זֶה בְּעוֹלָה וְיוֹרֵד. נִיטְמָא וְיָדַע וְנֶעֱלְמָה מִמֶּנּוּ הַטּוּמְאָה וְזָכוּר לַמִּקְדָּשׁ נֶעֱלַם מִמֶּנּוּ מִקְדָּשׁ וְזָכוּר לַטּוּמְאָה נֶעֱלְמוּ מִמֶּנּוּ זֶה וָזֶה וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ וְלֹא יָדַע וּמִשֶּׁיָּצָא יָדַע הֲרֵי זֶה בְּעוֹלָה וְיוֹרֵד:

הלכה: יְדִיעוֹת הַטּוּמְאָה כול׳. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. פְּשִׁיטָא בִּידִיעָה הָאַחֲרוֹנָה עַד שֶׁיְּהֵא יוֹדֵעַ שֶׁחַיָּיב לְהָבִיא בָּהּ קָרְבָּן. אַף בִּידִיעָה רִאשׁוֹנָה כֵן. נִישְׁמְעִינָהּ מֵהָדָא. שְׁנֵי שְׁבִילִין אֶחָד טָמֵא וְאֶחָד טָהוֹר. הִילֵּךְ בְּאֶחָד מֵהֶן וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ וְיָצָא וְהִזָּה וְשָׁנָה וְטָבַל וְהִילֵּךְ בַּשֵּׁינִי וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ חַיָּיב. וְיוֹדֵעַ שֶׁהוּא חַיָּיב לְהָבִיא בָּהּ קָרְבָּן. אָמַר רִישׁ לָקִישׁ. דִּבְרֵי יִשְׁמָעֵאל הִיא דְאָמַר. חַיָּיב עַל הֶעֱלֵם טוּמְאָה וְעַל הֶעֱלֵם מִקְדָּשׁ. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִיָּיה. הֲוִינָן סָבְרִין מֵימַר דְּמַר רִישׁ לָקִישׁ בְּבָרִיא לוֹ שֶׁהוּא טָמֵא וְנֶעֱלְמָה מִמֶּנּוּ טוּמְאָה וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ. אֲבָל אִם הָיָה סָפֵק טָמֵא סָפֵק טָהוֹר וְנֶעֱלַם מִמֶּנּוּ מִקְדָּשׁ וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ לֹא. מִמַּה דְאָמַר רִישׁ לָקִישׁ. דִּבְרֵי יִשְׁמָעֵאל הִיא דְאָמַר. חַיָּיב עַל הֶעֱלֵם טוּמְאָה וְעַל הֶעֱלֵם מִקְדָּשׁ. הָדָא אָמְרָה אֲפִילוּ סָפֵק טָמֵא סָפֵק טָהוֹר. נֶעֱלַם מִמֶּנּוּ מִקְדָּשׁ וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ חַיָּיב. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא מִשּׁוּם סְפֵק יְדִיעָה כִידִיעָה. מָה אִם בָּשָׂעָה שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם טָמֵא הוּא אִם טָהוֹר אַתְּ אָמַר יְדִיעָה וַדַּאי הִיא. בְּשָׂעָה שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁטָּמֵא וַדַּאי אֶלָּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם חַיָּיבִין עָלֶיהָ קָרְבָּן לֹא כָל שֶׁכֵּן שֶׁתְּהֵא יְדִיעָה.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִישׁ לָקִישׁ. נִיטְמָא וְנַעֲשָׂה לוֹ הַדָּבָר סָפֵק מָהוּ שֶׁיֵּיעָשֶׂה אֲצִלּוֹ כְּהֶעֱלֵם דָּבָר וְיִהֵא חַיָּיב. דֵּין כְּדַעְתֵּיהּ וְדֵין כְּדַעְתֵּיהּ. דְּאִיתְפְּלְגוֹן.

אָכַל חֲמִשָּׁה זֵיתִים וְנוֹדַע לוֹ בְּסָפֵק כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְאַחַר כֵּן נוֹדַע לוֹ בְּוַדַּאי. רִישׁ לָקִישׁ אָמַר. יְדִיעַת סָפֵק קוֹבַעְתּוּ לְחַטָּאוֹת. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אֵין יְדִיעַת סָפֵק קוֹבַעְתּוּ לְחַטָּאוֹת. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל. מוֹדֶה רִישׁ לָקִישׁ בִּכֹהֵן מָשִׁיחַ שֶׁאֵין יְדִיעַת סְפֵיקוֹ קוֹבַעְתּוּ לְחַטָּאת. שֶׁנֶּאֱמַר כַּחַטָּאת כָּאָשָׁם. אֶת שֶׁמְּבִיא אָשָׁם תָּלוּי יְדִיעַת סְפֵיקוֹ קוֹבַעְתּוּ לְחַטָּאת. אֶת שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא אָשָׁם תָּלוּי אֵין יְדִיעַת סְפֵיקוֹ קוֹבַעְתּוּ לְחַטָּאת.

מִחְלָפָה שִׁיטַּת רִישׁ לָקִישׁ. תַּמָּן אָמַר. יְדִיעַת סָפֵק קוֹבַעַת לְחַטָּאת. וָכָא אָמַר. אֵין יְדִיעַת סָפֵק קוֹבַעַת לְחַטָּאת. תַּמָּן אֲשָׁמוֹ קָבְעוּ. וָכָא מָה אִית לָךְ.

מִחְלָפָה שִׁיטַּת רִבִּי יוֹחָנָן. תַּמָּן הוּא אוֹמֵר. נִתְכַּפֵּר מִקְצָת הַחֵט נִתְכַּפֵּר כּוּלּוֹ. וָכָא הוּא אָמַר הָכֵין. לֹא אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן אֶלָּא בִּידִיעָה הָאַחֲרוֹנָה שֶׁאֵין בָּהּ חִיּוּב קָרְבָּן.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל סְפֵיק רְשׁוּת הָרַבִּים סְפֵיקוֹ טָהוֹר. וְאֵין מַתִּירִין לוֹ לַעֲשׂוֹת. וְהָתַנִּינָן. כָּל סָפֵק הַטָּהוֹר לִתְרוּמָה טָהוֹר לְחַטָּאת וְכָל הַתָּלוּי לִתְרוּמָה נִשְׂפָּךְ לְחַטָּאת. אֵין תָּלוּי בַּחַטָּאת אֶלָּא אוֹ טָמֵא מַמָּשׁ אוֹ טָהוֹר מַמָּשׁ. אָמַר רִבִּי זֵירָא. מַתְנִיתָא בְדָבָר שֶׁאֵינוֹ בָא מֵחֲמַת הַוָּדָּאי. מַה דָּמַר רִבִּי יוֹחָנָן בְּדָבָר שֶׁבָּא מֵחֲמַת הַוָּדָּאי. הַכֹּל מוֹדִין שֶׁאִם עָבַר וְעָשָׂה טָהוֹר. מִחְלָפָה שִׁיטַּת רִבִּי יוֹחָנָן. תַּמָּן אָמַר. עָבַר וְעָשָׂה טָמֵא. וָכָא אָמַר. עָבַר וְעָשָׂה טָהוֹר. כָּאן בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד כָּאן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. וְאַפִילוּ תֵימַר כָּאן וְכָאן בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. מִחְלָפָה שִׁיטַּת רִישׁ לָקִישׁ מִחְלָפָה שִׁיטַּת רִבִּי יוֹחָנָן. דְּאִיתְפְּלְגוֹן. נָזִיר שְׁנִיטְמָא בְּטוּמְאַת קֶבֶר

הַתְּהוֹם. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. אֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ. וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ. וְהָא רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מִשּׁוּם סְפֵק יְדִיעָה כְּיִדִיעָה. וַאֲפִילּוּ רֹאשׁוֹנָה בְּשֶׁרֶץ וּשְׁנִיָּיה בְּמֵת. הָרִאשׁוֹנָה עַד שֶׁלֹּא נִתְגַּיֵּיר וְהַשְּׁנִיָּיה מִשֶּׁנִּתְגַּיֵּיר. הָרִאשׁוֹנָה עַד שֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת וּשְׁנִיָּיה מִשֶּׁהֵבִיא.

נִיטְמָא בְּמֵת וְיָדַע בְּשֶׁרֶץ וְלֹא יָדַע. אֵין שָׁם טוּמְאָה קַלָּה אֶצֶל טוּמְאָה חֲמוּרָה. נִיטְמָא בְּמֵת וְלֹא יָדַע. בְּשֶׁרֶץ וְלֹא יָדַע. וְאַחַר כָּךְ נוֹדַע לוֹ עַל הַשֶּׁרֶץ וְאַחַר כָּךְ נוֹדַע לוֹ עַל הַמֵּת. מִפְּנֵי שֶׁנּוֹדַע לוֹ עַל הַשֶּׁרֶץ תְּחִילָּה כְּמִי שֶׁיֵּשׁ טוּמְאָה קַלָּה אֶצֶל חֲמוּרָה. אוֹ מִפְּנֵי שֶׁקָּדְמָה לְטוּמְאַת הַמֵּת תְּדֵחֶה לְטוּמְאַת שֶׁרֶץ וְלִידִיעָתָהּ. וְאֵין שָׁם לְטוּמְאָה קַלָּה אֶצֶל טוּמְאָה חֲמוּרָה. נִטְמָא בְּמֵת וְיָדַע בְּשֶׁרֶץ וְלֹא יָדַע וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ. בְּהֶעֱלֵימוֹ שֶׁל מֵת חַיָּיב. בְּהֶעֱלֵם שֶׁרֶץ פָּטוּר. יָרַד לִטְבּוֹל מִטּוּמְאָה חֲמוּרָה וְנִסְמְכָה לוֹ טוּמְאָה קַלָּה עָלְתָה לוֹ טוּמְאָה קַלָּה לְיֵידָא מִילָּה. שֶׁאִם טָבַל וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ פָּטוּר.

יָרַד לִטְבּוֹל מִטּוּמְאָה קַלָּה וְנִסְמְכָה לוֹ טוּמְאָה חֲמוּרָה לֹא עָלְתָה לוֹ טוּמְאָה חֲמוּרָה. לֵיי דָּא מִילָּה. שֶׁאִם טָבַל וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ חַיָּיב. הָא מִטּוּמְאָה חֲמוּרָה וְנִסְמְכָה לוֹ טוּמְאָה חֲמוּרָה לֹא. הָא מִטּוּמְאָה קַלָּה וְנִסְמְכָה לוֹ טוּמְאָה קַלָּה לֹא. יָרַד לִטְבּוֹל מִטּוּמְאָה חֲמוּרָה וְנִסְמְכוּ לוֹ סְכָכוֹת וּפְרָעוֹת. מֵאַחַר דָּמַר רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יַנַּאי. כּוּלְּהוֹן תּוֹרָה הֵן אֶצֶל תְּרוּמָה. כְּמִי שֶׁהִיא טוּמְאָה חֲמוּרָה. אוֹ מֵאַחַר שֶׁאֵין הַנָּזִיר מְגַלֵּחַ עֲלֵיהֶם כְּמִי שֶׁהִיא טוּמְאָה קַלָּה.

אַנְדְּרוֹגִינוֹס רָאָה לוֹבֶן וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ פָּטוּר. רָאָה אוֹדֶם וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ פָּטוּר. רָאָה אוֹדֶם וְלוֹבֶן כְּאֶחָד וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ חַיָּיב. אִית תַּנֵּי תַּנֵּי פָּטוּר. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן. רַבִּי שִׁמְעוֹן הִיא דְתַנֵּי. שְׁנֵי שְׁבִילִין אֶחָד טָהוֹר וְאֶחָד טָמֵא. הִילֵּךְ בְּאֶחָד מֵהֶן וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ בָּרִאשׁוֹן וְהוּזֶּה וְשָׁנָה וְטָבַל. בַּשֵּׁינִי וְנִכְנַס חַיָּיב. רַבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר בָּזֶה. רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יְהוּדָה פּוֹטֵר בְּכוּלָּן מִשּׁוּם רַבִּי שִׁמְעוֹן. נִיחָא אַנְדְּרוֹגִינוֹס גַּבֵּי לוֹבֶן אַתְּ עָבַד לֵיהּ אִשָּׁה. גַּבֵּי אוֹדֶם אַתְּ עָבַד לֵיהּ אִישׁ. בְּרַם הָכָא אֵין כָּאן טוּמְאָה יְדוּעָה. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר סוֹסַרְתַּי. תִּיפְתָּר בְּשֶׁשָּׁכַח לָרִאשׁוֹן. רַבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. מָה אֲנָן קַיָּימִין. אִם בְּשֶׁשָּׁכְחוּ לָעוֹלָם שְׁבִיל אֶחָד הוּא. אִם שֶׁחָזַר וּשְׁכָחוּ שְׁנֵי שְׁבִילִין הֵן. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּירַבִּי בּוּן. אַתְיָיא דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן כְּרַבִּי לִיעֶזֶר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּחִזְקִיָּה כְּמַה דְּרַבִּי לִיעֶזֶר אָמַר תַּמָּן. עַד שֶׁיֵּדַע אִם בְּשֶׁרֶץ נִיטְמָא אִם בְּמֵת כֵּן רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר כָּאן. עַד שֶׁיֵּדַע אִם בְּאוֹדֶם נִיטְמָא אִם בְּלוֹבֶן. נִיחָא תַּמָּן מִשּׁוּם דְּאָמַר. סְפֵק יְדִיעָה כִּיְדִיעָה. בְּרַם הָכָא מִכֵּיוָן דְּחָזָא לוֹבֶן וְאוֹדֶם כְּאֶחָד יְדִיעָה וַדַּאי הִיא.

רַב חִסְדָּא בָּעֵי. נִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ כְּסָבוּר כְּשֵׁם מְהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי. כֵּן אָנוּ אוֹמְרִים. הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ טוּמְאָה בָּעוֹלָם אֶלָּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם חַיָּיבִין עָלֶיהָ קָרְבָּן לֹא כָּל שֶׁכֵּן שֶׁתְּהֵא יְדִיעָה. אֶלָּא כִּי אֲנָן קַיָּימִין בְּבָרִיא לוֹ שֶׁטָּמֵא וְנֶעֱלַם מִמֶּנּוּ מִקְדָּשׁ וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ. וְכָא בְּבָרִיא לוֹ שֶׁהוּא מִקְדָּשׁ וְנֶעֱלְמָה מִמֶּנּוּ טוּמְאָה וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ.

רַבִּי יָסֵי בָּעֵי. אָכַל חֲצִי זַיִת בִּידִיעַת קוֹדֶשׁ וְהֶעֱלֵם טוּמְאָה וְכַחֲצִי זַיִת בִּידִיעַת טוּמְאָה וְהֶעֱלֵם קוֹדֶשׁ הֶעֱלִימוֹת מָהוּ שֶׁיִּצְטָרְפוּ.

ב משנה: אֶחָד נִכְנַס לָעֲזָרָה וְאֶחָד נִכְנַס לְתוֹסֶפֶת הָעֲזָרָה שֶׁאֵין מוֹסִיפִין עַל הָעִיר וְעַל הָעֲזָרוֹת אֶלָּא כַּמֶּלֶךְ וְנָבִיא וְאוּרִים וְתוּמִּים וּכְסַנְהֶדְרִין שֶׁל שִׁבְעִים וְאֶחָד וּכְשִׁתֵּי תוֹדוֹת וּבְשִׁיר וּבֵית דִּין מֵהַלְכִין וּשְׁתֵּי תוֹדוֹת אַחֲרֵיהֶן הַפְּנִימִית נֶאֱכֶלֶת וְהַחִיצוֹנָה נִשְׂרֶפֶת. וְכֹל שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה בְּכָל אֵילּוּ הַנִּכְנָס לְשָׁם אֵין חַיָּיבִין עָלֶיהָ:

הלכה: אֶחָד נִכְנַס לָעֲזָרָה כול׳. רַב אָמַר. בַּתְּחִילָּה. וַיַּעַל דָּוִד בִּדְבַר גָּד זֶה מֶלֶךְ וְנָבִיא. וַיָּחֶל שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת בֵּית יי בִּירוּשָׁלַם אֵילּוּ אוּרִים וְתוּמִּים. וְדָוִד אֲבִיהוּ זֶה סַנְהֶדְרִין שְׁאַל אֲבִיךָ וְיַגֶּדְךָ. שִׁיר וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵיהֶם הוֹשַׁעְיָה וְשָׁרִי. תּוֹדוֹת וַאֲעַמִּידָה שְׁתֵּי תוֹדוֹת וגו׳. אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַבִּי יוּדָן. מַה כָּתַב מְהַלְּכוֹת וְלֹא תַהֲלוּכוֹת.

מִפְּנֵי שֶׁהָיְתָה תּוֹרַפַת יְרוּשָׁלַם שָׁם וְהָיְתָה יְכוֹלָה לְהִיכָּבֵשׁ מִשָּׁם.

ג משנה: נִטְמָא בָּעֲזָרָה וְנֶעֱלְמָה מִמֶּנּוּ הַטּוּמְאָה וְזָכוּר לַמִּקְדָּשׁ נֶעֱלַם מִמֶּנּוּ הַמִּקְדָּשׁ וְזָכוּר לַטּוּמְאָה. נֶעֱלַם מִמֶּנּוּ זֶה וָזֶה. וְהִשְׁתַּחֲוָה אוֹ שֶׁשָּׁהָה בִּכְדֵי הִשְׁתַּחֲוָיָה. וּבָא לוֹ בָּאֲרוּכָּה חַיָּיב וּבַקְּצָרָה פָּטוּר. זוֹ הִיא מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ שֶׁאֵין חַיָּיבִין עָלֶיהָ:

הלכה: נִיטְמָא בָּעֲזָרָה כול׳. רַבִּי חִזְקִיָּה רַבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר. כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר אֶת מִשְׁכַּן יי טִמֵּא וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר אֶת מִקְדַּשׁ יי טִמֵּא. הָא כֵיצַד. לִיתֵּן חֶלֶק בֵּין לַמִּיטַמֵּא בִּפְנִים לַמִּיטַמֵּא בַּחוּץ. מִיטַּמֵּא בִּפְנִים עַד שֶׁיִּכָּנִיס רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ. מִיטַּמֵּא בַּחוּץ עַד שֶׁיִּשְׁהֶא כְּדֵי הִשְׁתַּחֲוָיָה. נִיטְמָא בִּפְנִים וְנִכְנָס לִפְנֵי וְלִפְנִים. נִישְׁמְעִינָהּ מֵהָדָא. הִשְׁתַּחֲוָה אוֹ שֶׁשָּׁהָה כְּדֵי הִשְׁתַּחֲוָיָה. וְכֵינָן שֶׁשָּׁהָא לָאו כְּמִי שֶׁהִכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרוּבּוֹ. וְתֵימַר. עַד שֶׁיִּשְׁהֶא כְּדֵי הִשְׁתַּחֲוָיָה. וְכָא עַד שֶׁיִּשְׁהֶא כְּדֵי הִשְׁתַּחֲוָיָה. הֵיךְ עֲבִידָא. עַל אֵי זֶה מֵהֶן מִתְחַייֵב. עַל הָרִאשׁוֹנָה אוֹ עַל הָאַחֲרוֹנָה. חֲבֵרַיָּיא אָמְרִין. עַל הָרִאשׁוֹנָה. אָמַר לוֹן רַבִּי יוֹסֵי. אָמְרֵי לֵיהּ. צֵא. וְתֵימַר. עַל הָרִאשׁוֹנָה. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין עַל הָאַחֲרוֹנָה.

תַּמָּן תַּנִּינָן. הוֹצִיאוּ לוֹ אֶת הַכַּף וְאֶת הַמַּחְתָּה. עַל אֵי זוֹ מִתְחַייֵב. עַל הָרִאשׁוֹנָה אוֹ עַל הָאַחֲרוֹנָה. חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי. עַל הָאַחֲרוֹנָה. אָמַר לוֹן רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אוֹמְרִים לוֹ. הִיכָּנֵס. וְתֵימַר. עַל הָאַחֲרוֹנָה. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין עַל הָרִאשׁוֹנָה.

שִׁיעוּר הִשְׁתַּחֲוָיָה עֶשֶׂר אַמּוֹת. הֵיךְ עֲבִידָא. הָיָה בָּאֲרוּכָּה עֶשְׂרִים וּבַקְּצָרָה עֶשֶׂר. הִילֵּךְ חָמֵשׁ. אֵין יֵיזִיל בְּדָא חָמֵשׁ וְאֵין יֵיזִיל בְּדָא חָמֵשׁ עֶשְׂרֵה. אָמַר רַבִּי

יוֹסֵי. לְעוֹלָם אֵין מִתְחַיֵּב עַד שֶׁתְּהֵא אֲרוּכָּה מְרוּבָּה עַל הַקָּצָרָה עֶשֶׂר. הֵיךְ עֲבִידָא. הָיָה בָּאֲרוּכָּה שְׁלֹשִׁים וּבַקָּצָרָה עֶשֶׂר. הִילֵּךְ חָמֵשׁ. אֵין יֵיזִיל בְּדָא חָמֵשׁ. אֵין יֵיזִיל בְּדָא עֶשְׂרִין וְחָמֵשׁ. עַד כַּמָּה הִיא הִשְׁתַּחֲוָיָה. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. עַד כְּדֵי שְׁאֵילַת שָׁלוֹם בֵּין אָדָם לַחֲבֵירוֹ. אַבָּא בַּר הוּנָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. עַד כְּדֵי שְׁאֵילַת שָׁלוֹם מִתַּלְמִיד לָרַב. שָׁלוֹם עָלֶיךָ רִבִּי.

ד משנה: אֵי זוֹ הִיא מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁבַּנִּידָּה שֶׁחַיָּבִין עָלֶיהָ. הָיָה מְשַׁמֵּשׁ עִם הַטָּהוֹרָה וְאָמְרָה לוֹ נִיטְמֵאתִי וּפֵרַשׁ מִיָּד חַיָּיב שְׁיְצִיאָתוֹ הֲנָיָיה לוֹ כְּבִיאָתוֹ׃

הלכה: אֵי זוֹ הִיא מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁבַּנִּידָּה כול׳. כְּהֲנָא אָמַר. אִי אֵיפְשַׁר שֶׁלֹּא הָיְתָה בָהּ יְדִיעָה בַּתְּחִילָּה וִידִיעָה בַּסּוֹף וְהֶעֱלֵם בֵּנְתַיִים. הָתִיב רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֲבוּדַּיְמִי קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. וְיִהְיוּ כֵן הַמּוֹרִים. אָמַר לֵיהּ. אֲנָן בָּעֵיי נִכְנָסִין וְאַתְּ מַייְתֵי לָן מוֹרִין. מַאי כְּדוֹן. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מִצְוֹת מִצְוֹת שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בְּקִבּוּעַ אַף כָּאן בְּקִבּוּעַ.

ה משנה: רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר הַשֶּׁרֶץ וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ. עַל הֶעֱלֵם הַשֶּׁרֶץ חַיָּיב וְאֵינוֹ חַיָּיב עַל הֶעֱלֵם מִקְדָּשׁ. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְהוּא טָמֵא עַל הֶעֱלֵם טוּמְאָה חַיָּיב וְאֵינוֹ חַיָּיב עַל הֶעֱלֵם הַמִּקְדָּשׁ. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ שְׁתֵּי פְעָמִים לְחַיֵּיב עַל הֶעֱלֵם הַטּוּמְאָה וְעַל הֶעֱלֵם הַמִּקְדָּשׁ׃

הלכה: רִבִּי לִיעֶזֶר אוֹמֵר כול׳. חִזְקִיָּה אָמַר. מַחֲלוֹקֶת בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מַשְׁמָעוּת דּוֹרְשִׁין בֵּינֵיהוֹן. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. עַל הֶעֱלֵם טוּמְאָה חַיָּיב וְלֹא עַל הֶעֱלֵם מִקְדָּשׁ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. עַל הֶעֱלֵם שֶׁרֶץ חַיָּיב וְלֹא עַל הֶעֱלֵם מִקְדָּשׁ. מִחְלָפָה שִׁיטַּת רִבִּי לִיעֶזֶר. תַּמָּן הוּא אָמַר. אֲפִילוּ לֹא יָדַע. וָכָא אָמַר. עַד שֶׁיֵּדַע. תַּמָּן אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ. עַד שֶׁיֵּדַע בַּמֶּה נִתְחַיָּיב. הָכָא וְהוּא טָמֵא מִכָּל מָקוֹם. אָמַר רִבִּי חִינְנָא. וָכָא לֵית כְּתִיב בָּהּ. מִחְלָפָה שִׁיטַּת רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. תַּמָּן הוּא אָמַר. וְהוּא טָמֵא. עַד שֶׁיֵּדַע בַּמֶּה נִיטְמָא. הָכָא אֲשֶׁר חָטָא בָּהּ מִכָּל מָקוֹם. וּמַה מְקַיֵּים רִבִּי לִיעֶזֶר בָּהּ. פְּרָט לְמִתְעַסֵּק.

פרק ג

א משנה: שְׁבוּעוֹת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל וְשֶׁלֹּא אוֹכַל שֶׁאֹכַלְתִּי וְשֶׁלֹּא אָכַלְתִּי. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְאָכַל כָּל שֶׁהוּא חַיָּיב דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה. אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי עֲקִיבָה אֵיכָן מָצִינוּ בְּאוֹכֵל כָּל שֶׁהוּא שֶׁהוּא חַיָּיב. אָמַר לָהֶן אֵיכָן מָצִינוּ בְּמְדַבֵּר וּמֵבִיא קָרְבָּן שֶׁזֶּה מְדַבֵּר וּמֵבִיא קָרְבָּן.

הלכה: שְׁבוּעוֹת שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע כול׳. נִיחָא שֶׁאוֹכַל וְשֶׁלֹּא אוֹכַל. שֶׁאָכַלְתִּי וְשֶׁלֹּא אָכַלְתִּי. מָה נָן קַיָּימִין. אִם בְּיָדוּעַ שֶׁאָכַל וְנִשְׁבַּע שֶׁלֹּא אָכַל. שְׁבוּעַת שֶׁקֶר הוּא. וְאִם סָבוּר שֶׁאָכַל וְנִשְׁבַּע שֶׁלֹּא אָכַל. רִבִּי בָּא רַב יְהוּדָה בְשֵׁם רַב. בְּשׁוֹגֵג בְּקָרְבָּנָהּ וּבְמֵזִיד בְּקָרְבָּנָהּ. אֲבָל. סָבוּר הָיִיתִי שֶׁאֵין בּוֹ שְׁבוּעָה. מוּתָּר. אֶלָּא בְּמֵזִיד בָּהּ וּבְשׁוֹגֵג בְּקָרְבָּנָהּ. וְלֹא כֵן אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מֵזִיד בְּחֵלֶב וְשׁוֹגֵג בְּקָרְבָּן מַתְרִין בּוֹ וְלוֹקֶה וּמֵבִיא קָרְבָּן. לֵית יְכִיל. דְּמַר רִבִּי לָא בְשֵׁם רִבִּי לְעָזָר. כָּךְ מֵשִׁיב רִבִּי יִשְׁמָעֵאל לְרִבִּי עֲקִיבָה. מָצִינוּ דָּבָר שֶׁחַיָּבִין בִּזְדוֹנוֹ מִשּׁוּם שְׁבוּעַת שֶׁקֶר וּבְהֶעֱלֵימוֹ מִשּׁוּם בִּיטּוּי. וִיתִּיבִינֵיהּ רִבִּי עֲקִיבָה. מָצִינוּ דָּבָר שֶׁחַיָּבִין בִּזְדוֹנוֹ מִשּׁוּם שְׁבוּעַת שֶׁקֶר וּמֵבִיא קָרְבָּן. אֶלָּא כִי נָן קַיָּימִין בְּבָרִיא לוֹ שֶׁאָכַל וְנִשְׁבַּע וְנִמְצָא שֶׁלֹּא אָכַל. לֹא בְאוֹמֵר. אֵין זוֹ שְׁבוּעָה. תַּמָּן בָּאוֹמֵר. אֵין זוֹ שְׁבוּעָה. בְּרַם הָכָא בְּיוֹדֵעַ בָּהּ שֶׁשְּׁבוּעָה הִיא אֶלָּא שֶׁהוּא בְטוֹעָה מַחְמַת דָּבָר אַחֵר.

מָה נָן קַיָּימִין. אִם בְּאוֹמֵר. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל אֲכִילַת תּוֹרָה. אַף רִבִּי עֲקִיבָה מוֹדֶה. וְאִם בָּאוּמֵר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶטְעוֹם. אַף רַבָּנָן מוֹדוּ. אֶלָּא כִי נָן קַיָּימִין כָּל שֶׁהוּא. כָּל שֶׁהוּא אֲכִילָה. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי עֲקִיבָה דְּאָמַר. כָּל שֶׁהוּא אֲכִילָה. מַה מַפְקָה מִבֵּינֵיהוֹן. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל כְּכָךְ זוֹ. וַאֲכָלָהּ חָסֵר כָּל שֶׁהוּא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה חַיָּיב. אַף בִּשְׁבוּעַת בִּיטּוּי כֵן. שְׁבוּעָה אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי אִם אוֹכַל כְּכָךְ זוֹ. וַאֲכָלָהּ חָסֵר כָּל שֶׁהוּא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּנִין אִשְׁתּוֹ מוּתֶּרֶת. שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָךְ זוֹ. וַאֲכָלָהּ חָסֵר כָּל שֶׁהוּא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה אִשְׁתּוֹ מוּתֶּרֶת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּנִין אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה. אוּף בִּנְכָסִין כֵּן. שְׁבוּעַת נְכָסַיי עָלַי אִם אוֹכַל כְּכָךְ זוֹ. וַאֲכָלָהּ חָסֵר כָּל שֶׁהוּא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה אֲסוּרִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּנִין נְכָסִים מוּתָּרִין. שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָךְ זוֹ. וַאֲכָלָהּ חָסֵר כָּל שֶׁהוּא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה נְכָסָיו מוּתָּרִין. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּנִין אֲסוּרִין.

וַהֲרֵי הַמְגַדֵּף מֵבִיא קָרְבָּן. חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי בְשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. כְּשִׁיטָּתוֹ הֵשִׁיבוּהוּ. כְּשִׁיטָּתוֹ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר. אֵין הַמְגַדֵּף מַעֲשֶׂה. אֵיכָן מָצִינוּ בְּמְדַבֵּר וּמֵבִיא קָרְבָּן שֶׁזֶּה מְדַבֵּר וּמֵבִיא קָרְבָּן. רִבִּי בָּא קַרְתִּיגְנָאָה בָּעֵי. מִחְלָפָה שִׁיטַּת רֵישׁ לָקִישׁ. תַּמָּן מָר. לְרִבִּי עֲקִיבָה אֵין הַמְגַדֵּף מַעֲשֶׂה. וְהָכָא מָר. מְגַדֵּף מַעֲשֶׂה כְּרִבִּי עֲקִיבָה. רִבִּי לָא בְשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. תְּרֵין תַּנָּיִין אִינּוּן עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי עֲקִיבָה. חַד אָמַר. אֵין הַמְגַדֵּף מַעֲשֶׂה. וְחַד אָמַר. הַמְגַדֵּף מַעֲשֶׂה.

ב משנה: שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְאָכַל וְשָׁתָה אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אֶחָת. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְשֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה וְאָכַל וְשָׁתָה חַיָּיב שְׁתַּיִם׃

הלכה: שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְאָכַל כול׳. שְׁתַּיָּיה בִּכְלָל אֲכִילָה וְלֹא אֲכִילָה בִּכְלָל שְׁתַּיָּיה. רִבִּי יוֹנָה שָׁמַע כּוּלְהוֹן מִיכָּא. עַל כֵּן אָמַרְתִּי לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כָּל נֶפֶשׁ מִכֶּם לֹא תֹאכַל דָּם. מָה נָן קַיָּימִין. אִם בְּדָם שֶׁקָּרֵשׁ. הָתַנֵּי. דָּם שֶׁקָּרֵשׁ אֵינוֹ לֹא אוֹכֶל וְלֹא מַשְׁקֶה. (אֶלָּא כֵן נָן קַיָּימִין. כָּל שֶׁהוּא. כָּל שֶׁהוּא אֲכִילָה. פָּתַר לָהּ

כְּרִבִּי עֲקִיבָה אָמַר. דְּרִבִּי עֲקִיבָה אָמַר. כָּל שֶׁהוּא אֲכִילָה.) וְהָתַנְיָ. הִמְחָה הַדָּם וּגְמָעוֹ אוֹ שֶׁהִקְפָּה חֵלֶב וַאֲכָלוֹ. אִם יֵשׁ בּוֹ כְּזַיִת חַיָּיב. מָה עָבַד לָהּ רִבִּי יוֹנָה. אֵינוֹ אוֹכֶל לִיטָּמֵא טוּמְאַת אוֹכָלִין וְלֹא מַשְׁקֶה לִיטָּמֵא טוּמְאַת מַשְׁקִין. חָזַר רִבִּי יוֹנָה וּפָתַר מַתְנִיתָה. וְנַתַּתָּה הַכֶּסֶף בְּכֹל אֲשֶׁר תְּאַוֶּה נַפְשְׁךָ. מָה נָן קַיָּימִין. אִם בְּטוֹעֵם טַעַם יַיִן לְתַבְשִׁיל. וַהֲלֹא הַטַּעַם לִפְנִים. אֶלָּא כֵּן נָן קַיָּימִין כָּל שֶׁהוּא וְרַחֲמָנָא קְרֵייהּ אֲכִילָה. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין אָמְרִין. תִּיפְתָּר בְּאִילֵּין גֶּמְרַיָּיא וְאוֹרְזַרְיָיה שֶׁהָפַל טְפֵילָה לָאֲכִילָה כַּאֲכִילָה.

רִבִּי יוֹסֵי שָׁמַע כּוּלְהוֹן מִיכָּא. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְאָכַל וְשָׁתָה. אֵין חַיָּיב אֶלָּא אֶחָת. אָמְרֵי חֲבֵרַיָּיא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וָמַר דְּבַתְרָהּ. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְשֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה וְאָכַל וְשָׁתָה. אֵין חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. אָמַר לוֹן רִבִּי יוֹסֵי. אִילּוּ מִי שֶׁאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָר זוֹ. וְחָזַר וְאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָר זוֹ. וְאָכַל שְׁתֵּיהֶן. שֶׁמָּא אֵינוֹ חַיָּיב שְׁתַּיִם.

רִבִּי חֲנִינָא בְשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס שָׁמַע כּוּלְהוֹן מִיכָּא. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְאָכַל אוֹכְלִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין וְשָׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין. פָּטוּר. הָא אָכַל אוֹכְלִין רְאוּיִין וְשָׁתָה מַשְׁקִין רְאוּיִין חַיָּיב.

רִבִּי בָּא שָׁמַע כּוּלְהוֹן מִיכָּא. אָכַל וְשָׁתָה בְּהֶעְלֵם אֶחָד אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְשֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה. וְאָכַל. שְׁתֵּיָיה בִּכְלָל אֲכִילָה וְלֹא אֲכִילָה בִּכְלָל שְׁתֵּיָיה.

ג משנה: שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְאָכַל פַּת חִטִּים וּפַת שְׂעוֹרִים וּפַת כּוּסְמִין אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל פַּת חִטִּים וּפַת שְׂעוֹרִים וּפַת כּוּסְמִין וְאָכַל חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת: שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה וְשָׁתָה מַשְׁקִין הַרְבֵּה אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה יַיִן וְשֶׁמֶן וּדְבַשׁ וְשָׁתָה חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת:

הלכה: שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כול׳. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל פַּת. וּכְרָכָהּ בָּעֲלֵי קָנִים וָעֲלֵי גְפָנִים וְאָכַל. אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל פַּת וְחַרְצָנִין וְזָגִין. וּכְרָכָהּ בְּחַרְצָנִין וְזָגִין. חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. וְאִם הָיָה נָזִיר חַיָּיב שָׁלֹשׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בְּכוֹלֵל. אֲבָל בָּפוֹרֵט אֵין שְׁבוּעוֹת חָלוֹת עַל אִיסּוּרִין. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. אֲפִילּוּ בְכוֹלֵל אֵין שְׁבוּעוֹת חָלוֹת עַל הָאִיסּוּרִין.

ד משנה: שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְאָכַל אוֹכָלִים שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לַאֲכִילָה וְשָׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתִיָּיה פָּטוּר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל וְאָכַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים חַיָּיב. רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר. אָמַר קוֹנָם אִשְׁתִּי נֶהֱנֵית לִי אִם אָכַלְתִּי הַיּוֹם וְהוּא אָכַל נְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת שְׁקָצִים וּרְמָשִׂים חֲבֵרַי אִשְׁתּוֹ אֲסוּרָה.

הלכה: שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֶשְׁתֶּה כול׳. בְּדָא רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר. רִבִּי שִׁמְעוֹן כְּדַעְתֵּיהּ. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. כַּמָּה יֹאכַל מִן הַטֶּבֶל וְיִהְיֶה חַיָּב. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. כָּל שֶׁהוּ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. כַּזַּיִת. אָמַר לָהֶן רִבִּי שִׁמְעוֹן. אֵין אַתֶּם מוֹדִין בָּאוֹכֵל נְמָלָה כָּל שֶׁהוּא שֶׁחַיָּיב. אָמְרוּ לוֹ. מִפְּנֵי שֶׁהִיא כִּבְרְיָיתָהּ. אָמַר לָהֶן. אַף חִיטָּה אַחַת כִּבְרְיָיתָהּ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן לָמָּה רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר. אָמַר רִבִּי זְעִירָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן כְּדַעְתֵּיהּ. תַּנֵּי בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן. תְּעַנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. מִמּוּתָּר לָכֶם וְלֹא מֵאָסוּר לָכֶם.

רִבִּי בָּא בַּר מָמָל בָּעֵי. עַל דַּעַת רִבִּי יוֹחָנָן דְּאָמַר. בְּכוֹלֵל שְׁבוּעוֹת חָלוֹת עַל הָאִיסּוּרִין נִיתְנֵי. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְאָכַל. אָמַר רִבִּי זֵירָא. כָּל יוֹמוֹי דְּרִבִּי בָּא בַּר מָמָל לֹא אַשְׁכַּחְנָן תּוֹתְבָהּ. וּמִן דְּמָךְ אַשְׁכַּחְנָן תּוֹתְבָהּ. מָה נָן קַיָּימִין. אִם בָּאוֹמֵר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל בָּשָׂר כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה וְהִפְסַח בְּתוֹכָן. שֶׁלֹּא אוֹכַל עֲשֶׂרֶת יָמִים הַלָּלוּ וְיוֹם הַכִּיפּוּרִים בְּתוֹכָן. בְּמֵיחַל שְׁבוּעָה עַל הָאִיסּוּרִין נִיתְנֵי. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְאָכַל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְתִשְׁמַע מִינָּהּ. הָיוּ לְפָנָיו זֵתִים שֶׁלִּשְׁחוּטָה וְאֶחָד שֶׁלִּנְבֵילָה וְאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל עֲשֶׂרֶת זֵיתִים אֵילּוּ. כֵּינָן שֶׁפָּטוּר עַל הַנְּבֵילָה פָּטוּר אַף עַל הַשְּׁאָר.

רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בָּעֵי. וְלָמָּה לֹא מַר. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל מִשְּׁחִיטַת פְּלוֹנִי סְתָם. בְּגִין רִבִּי שִׁמְעוֹן. וְאֵין כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן נִיתְנֵי. יוֹם הַכִּיפּוּרִים. דְּתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן. תְּעַנּוּ אֶת נַפְשׁוֹתֵיכֶם. מֵאָסוּר לוֹ וְלֹא מִמּוּתָּר לוֹ. אֶלָּא שֶׁזֶּה בְּקָבוּעַ וְזֶה בְּעוֹלֶה וְיוֹרֵד.

הָתִיבוֹן. חֲבֵרַי טוּמְאַת מִקְדָּשׁ וְקָדָשָׁיו שֶׁהוּא בְעוֹלֶה וְיוֹרֵד וְתַנֵּי תַּנָּא. לֹא אֲתִינָן מִיתְנֵי אֶלָּא דְבָרִים שֶׁהֵן חִיּוּב כָּרֵת. שְׁבוּעוֹת אֵין בָּהֶן כָּרֵת.

הָתִיבוֹן. חֲבֵרַי מְעִילָה אֵין בָּהּ כָּרֵת וְתַנֵּי. לֹא אֲתִינָן מִיתְנֵי אֶלָּא דְבָרִים שֶׁאֵין לָהֶן הֵיתֵּר אַחַר אִיסּוּרָן. שְׁבוּעוֹת יֵשׁ לָהֶן הֵיתֵּר אַחַר אִיסּוּרָן. הָדָא אָמְרָה שֶׁאֵין אָבוֹת מְלָאכוֹת בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. אִילּוּ מִי שֶׁעָשָׂה כוּלָּם בְּהֶעְלֵם אֶחָד כְּלוּם חַיָּיב אֶלָּא אַחַת עַל כּוּלָּן. אִילּוּ מִי שֶׁעָשָׂה כָל אַחַת בִּפְנֵי עַצְמָהּ שֶׁמָּא אֵינוֹ חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן דְּאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל מַצָּה. אָסוּר לוֹכַל מַצָּה בְּלֵילֵי הַפֶּסַח. שֶׁלֹּא אוֹכַל מַצָּה. לוֹקֶה וְאוֹכֵל מַצָּה. שֶׁלֹּא אֵשֵׁב בַּצֵּל.

אָסוּר לֵישֵׁב בְּצֵל סוּכָּה. שֶׁלֹּא אֵשֵׁב בְּצֵל סוּכָּה. לוֹקֶה וְיוֹשֵׁב בְּצֵל סוּכָּה.

לֹא סוֹף דָּבָר סְתָם אֶלָּא אֲפִילּוּ פְּלוּגְתֵי. לֹא סוֹף דָּבָר כּוֹלֵל אֶלָּא אֲפִילּוּ פּוֹרֵט. לֹא סוֹף דָּבָר לָבֹא אֶלָּא אֲפִילּוּ לְשֶׁעָבַר. לֹא סוֹף דָּבָר רַבָּנַן אֶלָּא אֲפִילּוּ רַבִּי עֲקִיבָה. לֹא סוֹף דָּבָר נְבֵילוֹת וּטְרֵיפוֹת אֶלָּא אֲפִילּוּ עָפָר.

ה משנה: אֶחָד דְּבָרִים שֶׁל עַצְמוֹ וְאֶחָד דְּבָרִים שֶׁל אֲחֵרִים וְאֶחָד דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן מַמָּשׁ וְאֶחָד דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶם מַמָּשׁ. כֵּיצַד אָמַר שְׁבוּעָה שֶׁאֹתֵן לְאִישׁ פְּלוֹנִי וְשֶׁלֹּא אֶתֵּן שְׁנָתַתִּי וְשֶׁלֹּא נָתַתִּי שֶׁאֵישַׁן וְשֶׁלֹּא אִישַׁן שֶׁיָּשַׁנְתִּי וְשֶׁלֹּא יָשַׁנְתִּי. שֶׁאֶזְרוֹק צְרוֹר לַיָּם וְשֶׁלֹּא אֶזְרוֹק שֶׁזָּרַקְתִּי וְשֶׁלֹּא זָרַקְתִּי. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא עַל הֶעָתִיד לָבוֹא שֶׁנֶּאֱמַר לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה אִם כֵּן אֵין לִי אֶלָּא דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן הֶרְעָה וַהֲטָבָה. דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶן הֶרְעָה וַהֲטָבָה מְנַיִן. אָמַר לוֹ מֵרִיבּוּי הַכָּתוּב. אָמַר לוֹ אִם רִיבּוּי הַכָּתוּב לְכָךְ רִיבּוּי הַכָּתוּב לְכָךְ:

הלכה: עוֹלָה הָיָה רוֹצֶה לְהוֹרוֹת לוֹ. אֶחָד דְּבָרִים שֶׁלְּעַצְמוֹ כול׳. רַבִּי בָּא בְשֵׁם שְׁמוּאֵל. שְׁבוּעָה שֶׁנָּתַן פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי מְנָה. וְנִמְצָא שֶׁלֹּא נָתַן. מֵאַחַר שֶׁאֵין בְּיָדוֹ לָבֹא אֵין בְּיָדוֹ לְשֶׁעָבַר. הָתִיב רַבִּי יוֹסֵי. הֲרֵי תְּפִילִּין אֵין בָּהֶן לָבֹא וְיֵשׁ בָּהֶן לְשֶׁעָבַר. אָמַר לוֹ. תְּפִילִּין מִמָּקוֹם אַחֵר בָּאוּ. לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב. מָה הַטָּבָה רְשׁוּת אַף הֶרְעָה רְשׁוּת. יָצָא דָבָר שֶׁהוּא שֶׁלְּאִיסּוּר וְדָבָר שֶׁהוּא שֶׁלְּהֵיתֵר. לְכֹל אֲשֶׁר יִבְטָא פְּרָט לְקָטָן. הָאָדָם בִּשְׁבֻעָה פְּרָט לָאָנוּס. וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ פְּרָט לְמֻזִּיד. וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ. וְנֶעֱלְמָה מִמֶּנּוּ שְׁבוּעָה. אוֹ יָכוֹל וְנֶעֱלַם מִמֶּנּוּ הַחֵפֶץ. בִּשְׁבֻעָה וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ. עַל הֶעֱלֵם שְׁבוּעָה חַיָּיב וְאֵינוֹ חַיָּיב עַל הֶעֱלֵם חֵפֶץ. וְתַן הֶעֱלֵם חֵפֶץ עַל הֶעֱלֵם שְׁבוּעָה וִיהֵא חַיָּיב. וְאֵין בֵּינֵיהֶן הֶעֱלֵם טוּמְאָה עַל הֶעֱלֵם מִקְדָּשׁ. וִיהֵא חַיָּיב שְׁתַּיִם כְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל דְּאָמַר. חַיָּיב עַל הֶעֱלֵם טוּמְאָה וְעַל הֶעֱלֵם מִקְדָּשׁ. תַּמָּן כָּתוּב וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ שְׁנֵי פְעָמִים. וְהָכָא כָּתוּב וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ אַחַת. יָכוֹל הַנִּשְׁבַּע לְהָרַע לַאֲחֵרִים יְהֵא חַיָּיב. תַּלְמוּד לוֹמַר. לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב. מָה הַטָּבָה רְשׁוּת אַף הֶרְעָה רְשׁוּת. אוֹצִיא נִשְׁבַּע לְהָרַע לָאֲחֵרִים שֶׁיְּהֵא פָטוּר. כְּהוּא דְמִישְׁתָּבַע דְּלָא מִיתַּן לְחַבְרֵיהּ מֵיכוּל. חַמְתֵּיהּ מְפָרְפֵּר וִיהַב לֵיהּ.

הֵיךְ רַבִּי יִשְׁמָעֵאל דָּרִישׁ. אוֹ נֶפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבַטֵּא בִשְׂפָתַיִם כְּלָל. לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב פְּרָט. כְּלָל וּפְרָט אֵין בִּכְלָל אֶלָּא מַה שֶּׁבִּפְרָט. וַהֲלֹא אֵין בִּפְרָט אֶלָּא דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן הֶרְעָה וַהֲטָבָה. אֶלָּא כֵּינִי. לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב פְּרָט. לְכֹל אֲשֶׁר יְבַטֵּא כְּלָל. פְּרָט וּכְלָל וְהַכֹּל בִּכְלָל וְרִיבָּה דְּבָרִים שֶׁהֵן לְשֶׁעָבַר. אֶלָּא כֵּינִי. אוֹ נֶפֶשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבַטֵּא כְּלָל. לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב פְּרָט לְכֹל אֲשֶׁר יְבַטֵּא חָזַר וְכָלַל. כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אִי אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט. מָה הַפְּרָט מְפוֹרָשׁ דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן הֶרְעָה וַהֲטָבָה. וּדְבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶן הֶרְעָה וַהֲטָבָה מְנַיִן. אָמַר לוֹ. מֵרִיבּוּי הַכָּתוּב. אָמַר לוֹ. אִם רִיבָּה הַכָּתוּב לְכָךְ רִיבָּה הַכָּתוּב לְכָךְ. לֵית יְכִיל דָּמַר רַבִּי הִילָא בְּשֵׁם רַבִּי לָעְזָר. כָּךְ מֵשִׁיב רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אֶת רַבִּי עֲקִיבָה. מָצִינוּ דְבָרִים שֶׁחַיָּיבִין עַל זְדוֹנָן מִשֵּׁם שְׁבוּעַת שֶׁקֶר וּבְהֶעֱלִימָן מִשֵּׁם שְׁבוּעַת בִּיטּוּי. וִיתֵּיבִינֵיהּ. מָצִינוּ דָבָר שֶׁחַיָּיבִין בִּזְדוֹנוֹ מִשֵּׁם שְׁבוּעַת שֶׁקֶר וּמֵבִיא קָרְבָּן. אָמַר לֵיהּ. וְאִית לָךְ דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶן הֶרְעָה וַהֲטָבָה וְלֵי נָן כְּתִיבִין. אָמַר לֵיהּ. אַף עַל גַּב דְּאִית לִי דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶן הֶרְעָה וַהֲטָבָה. לֵית אִינּוּן כְּתִיבִין אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם הֶרְעָה וַהֲטָבָה. הָא לְשֶׁעָבַר לֵית.

ו משנה: נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה וְלֹא בִיטֵּל פָּטוּר. לְקַיֵּים אֶת הַמִּצְוָה וְלֹא קִיֵּים פָּטוּר. שֶׁהָיָה בַדִּין שֶׁיְּהֵא חַיָּיב דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָא וּמָה אִם הָרְשׁוּת שֶׁאֵינוֹ מוּשְׁבָּע עָלֶיהָ מֵהַר סִינַי הֲרֵי הוּא חַיָּיב עָלֶיהָ. מִצְוָה שֶׁהוּא מוּשְׁבָּע עָלֶיהָ מֵהַר סִינַי אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהֵא חַיָּיב עָלֶיהָ. אָמְרוּ לוֹ לֹא. אִם אָמַרְתָּ בִּשְׁבוּעַת הָרְשׁוּת שֶׁכֵּן עָשָׂה בָהּ לָאו כְּהֵין. תֹּאמַר בִּשְׁבוּעַת מִצְוָה שֶׁלֹּא עָשָׂה בָהּ לָאו כְּהֵין שֶׁאִם נִשְׁבַּע לְבַטֵּל וְלֹא בִטֵּל פָּטוּר:

הלכה: נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה כול׳. אָמַר רַבִּי מָנִי. כֵּינִי מַתְנִיתָא. חַיָּיב. דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָא. מָה מַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתֵירָא בִּשְׁאָר הָאִיסּוּרִין. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל נְבֵילָה. וְלֹא אָכָלָהּ. פָּטוּר. אָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְאָכַל. אֵין תֵּימַר חַיָּיב. וִיתֵּיבִינֵיהּ. לֹא. אִם אָמַרְתָּ בִּשְׁבוּעַת הָרְשׁוּת שֶׁעָשָׂה בָהּ לָאו כְּהֵין וְהֵין כְּלָאו. תֵּימַר בִּשְׁבוּעַת מִצְוָה שֶׁלֹּא עָשָׂה בָהּ לָאו כְּהֵין.

אַזְהָרָה לִשְׁבוּעַת הָרְשׁוּת מְנַיִן. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּירְבִּי בוּן. לֹא יַחֵל דְּבָרוֹ. לֹא יַעֲשֶׂה דְּבָרָיו חוּלִין.

ז משנה: שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כָּכָר זוֹ שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכְלֶנָּה שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכְלֶנָּה וַאֲכָלָהּ אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. זוֹ הִיא שְׁבוּעַת בִּיטּוּי שֶׁחַיָּיבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת וְעַל שִׁגְגָתָהּ קָרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד.

הלכה: שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כָּכָר זוֹ כול׳. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל כָּכָר זֶה הַיּוֹם. וְעָבַר הַיּוֹם וַאֲכָלָהּ. רַבִּי יוֹחָנָן וְרֵישׁ לָקִישׁ תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. פָּטוּר. לֹא טַעֲמָא דְאָהֵן. טַעֲמֵיהּ דְּרַבִּי יוֹחָנָן מִשֵּׁם שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְקַבֵּל הַתְרָיָיה. טַעֲמֵיהּ דְּרֵישׁ לָקִישׁ מִשּׁוּם שֶׁהוּא בִּלֹּא תַעֲשֶׂה שֶׁאֵין בּוֹ מַעֲשֶׂה. מַה מַּפְקָה מִבֵּינֵיהוֹן. שָׁרָפָהּ וְהִשְׁלִיכָהּ לַיָּם. אִין תֵּימַר מִשֵּׁם שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לְקַבֵּל הַתְרָיָיה פָּטוּר. וְאִין תֵּימַר מִשּׁוּם שֶׁהוּא בִּלֹּא תַעֲשֶׂה חַיָּיב יֵשׁ בָּהּ מַעֲשֶׂה.

רַבִּי פִּינְחָס בָּעֵי. הָיָה אַסְתְּנִיס. מֵאַחַר שֶׁאֵין בְּיָדוֹ לָבֹא אֵין בְּיָדוֹ לְשֶׁעָבַר.

רַבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. שְׁבוּעָה שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. וְאָכַל. מָהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֵּירְבִּי בוּן. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כָּכָר זוֹ. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא

אוֹכְלִינָהּ. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכְלִינָהּ. וַאֲכָלָהּ. חַיָּיב אַחַת. מִפְּנֵי שֶׁהִזְכִּיר בָּהּ זוֹ. הָא אִם לֹא הִזְכִּיר בָּהּ זוֹ חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

אַבִּימִי אַחוֹי דְּחִזְקִיָּה אָמַר. שַׁמְשִׁית בִּשְׁבוּעוֹת. בָּעֵי חִיָּיא מִיבְּדְקִינֵיהּ. הָיוּ לְפָנָיו חָמֵשׁ כְּכָרִין וְאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל כִּכָּר זוֹ. וְחָזַר וְאָמַר. שְׁתַּיִם אֵילּוּ. וְחָזַר וְאָמַר. שְׁלֹשָׁה אֵילּוּ. וְחָזַר וְאָמַר. אַרְבָּעָה אֵילּוּ. וְחָזַר וְאָמַר. חֲמִשָּׁה אֵילּוּ. וְאָכַל הָרִאשׁוֹנָה. אָמַר לֵיהּ. חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אָמַר לֵיהּ. אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. מִכֵּיוָן שֶׁהִזְכִּיר עָלֶיהָ שְׁבוּעָה עֲשָׂאָהּ כִּנְבֵילָה. מִיכָּן וָאֵילָךְ כְּמֵיחַל שְׁבוּעוֹת עַל הָאֵיסּוּרִין. וְאֵין שְׁבוּעוֹת חָלוֹת עַל הָאֵיסּוּרִין.

חָזַר חִיפָּה וּבָרָקֵיהּ. הָיוּ לְפָנָיו חָמֵשׁ כִּכָּרוֹת וְאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל חָמֵשׁ כִּכָּרִים אֵילּוּ. וְחָזַר וְאָמַר. אַרְבַּע. וְחָזַר וְאָמַר. שָׁלֹשׁ. וְחָזַר וְאָמַר. שְׁנַיִם. וְחָזַר וְאָמַר. זוֹ. וְאָכַל כּוּלָּם. אָמַר לֵיהּ. אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. אָמַר לֵיהּ. חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אֵילּוּ מִי שֶׁאָמַר. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל חָמֵשׁ כִּכָּרִים. וְאָכַל אַרְבַּע. שֶׁמָּא אֵינוֹ פָּטוּר.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מִסְתַּבְּרָא כְּאַחוֹי דְּחִיפָּה בָּאַחֲרֵיָיתָא וּכְחִיפָּה בְּקַדְמֵיתָא.

ח משנה: שְׁבוּעַת שָׁוְא חַיָּיבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת וְעַל שִׁגְגָתָהּ פָּטוּר: וְאִי זוֹ הִיא שְׁבוּעַת שָׁוְא נִשְׁבַּע לְשַׁנּוֹת אֶת הַיָּדוּעַ לָאָדָם אָמַר עַל הָעַמּוּד שֶׁל אֶבֶן שֶׁהוּא שֶׁל זָהָב וְעַל הָאִישׁ שֶׁהוּא אִשָּׁה. עַל הָאִשָּׁה שֶׁהִיא אִישׁ. נִשְׁבַּע עַל דָּבָר שֶׁאִי אֶיפְשָׁר לוֹ לִהְיוֹת. אִם לֹא רָאִיתִי נָמֵל שֶׁפּוֹרֵחַ בָּאֲוִיר לֹא רָאִיתִי נָחָשׁ כְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד. אָמַר לָעֵדִים בּוֹאוּ וְהַעִידוּנִי שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא נְעִידָךְ. נִשְׁבַּע לְבַטֵּל אֶת הַמִּצְוָה שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת סוּכָּה וְשֶׁלֹּא לִיטוֹל לוּלָב וְשֶׁלֹּא לְהָנִיחַ תְּפִלִּין. זוֹ הִיא שְׁבוּעַת שָׁוְא שֶׁחַיָּיבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת וְעַל שִׁגְגָתָהּ פָּטוּר:

הלכה: שְׁבוּעַת שָׁוְא חַיָּיבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת כול׳. תַּמָּן תַּנִּינָן. אִם לֹא רָאִיתִי בַדֶּרֶךְ זֶה כְּעוֹלֵי מִצְרַיִם. אֶיפְשַׁר שֶׁלֹּא עָבַר בָּהּ כְּעוֹלֵי מִצְרַיִם. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בִּרְאָיָיה אַחַת.

אִם לֹא רָאִיתִי נָחָשׁ כְּקוֹרַת בֵּית הַבַּד. וְהָא חִיוְיָא דְּשָׁבוּר מַלְכָּא בְּלַע גְּמָלִין בְּלַע קְרוֹנִין. כַּד בְּעוּן מִיקְטְלוּנֵיהּ אַייתוֹן פְּחָלִין דִּגְמָלִין וּמָלוֹן יַתְהוֹן תֶּבֶן וְיַהֲבוּן בְּהוֹן גּוֹמְרִין וּבַלְעוֹן וָמִית. אָמַר רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי. חֲמִית מְשַׁךְ דְּחִיוֵי עִיבִיד עַל תְּמָנְיָא מֶסוֹסְטָלָא. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר יַעֲקֹב. אֲנָא חֲמִית מְשַׁךְ דְּחִיוֵי סְלִיק קָרוּפִּין דְּמַלְכוּתָא. שְׁמוּאֵל אָמַר. בִּמְרוּבַּע. וְאִם בִּמְרוּבַּע נִיתְנֵי אֲפִילּוּ קָטָן. אָמַר רִבִּי יוּדָן אָבוֹי דְּרִבִּי מַתַּנְיָיה. כֵּינִי. אֶלָּא דְּלִית אוֹרְחָא דְּתַנָּיָא מִיתְפּוֹס אֶלָּא מִילָּה רוּבָּא. דְּתַנִּינָן. גָּמָל פּוֹרֵחַ בָּאֲוִיר. נִיתְנֵי. עַכְבָּר פּוֹרֵחַ בָּאֲוִיר.

תַּנֵּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. אֵין מְרוּבַּע מִשֶּׁשֶׁת יְמֵי בְרֵאשִׁית. הָתִיב רִבִּי בְּרֶכְיָה. וְהָתַנִּינָן. גּוּף הַבַּהֶרֶת כִּגְרִיס הַקִּילְקִי מְרוּבַּע. מְקוֹם הַגְּרִיס תֵּשַׁע עֲדָשׁוֹת. מְקוֹם עֲדָשָׁה אַרְבַּע שְׂעָרוֹת. נִמְצְאוּ שִׁלֹּשִׁים וְשֵׁשׁ שְׂעָרוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵנָה. כָּל גַּרְמָא אָמְרָה שֶׁאֵינוֹ מְרוּבַּע. וְלָמָּה תַּנִּיתָהּ מְרוּבַּע. דִּי יַרְבְּעִינָהּ הוּא. וְהִכְגִּיעָה. מָלֵא הוּא קִיטְרִין. וְהָא עַנִּיבָה דְּפִילָא. עָגוּל הוּא מִלְמַטָּה. וְאִית דְּבָעֵי מֵימַר. לֹא מַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֶלָּא בְּבְרִיּוֹת. וְתַנֵּי כֵן. מְרוּבַּע בְּאוֹכְלִין. אֵין מְרוּבַּע בַּבְּרִיּוֹת.

שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אֲנִי יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת. לוֹקִין מִשֶּׁם שְׁבוּעַת עֵדוּת. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא נְעִידָךְ. לוֹקִין מִשֶּׁם שְׁבוּעַת בִּיטּוּי.

שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל כִּכָּר זוֹ כול׳. שָׁוְא וְשֶׁקֶר שְׁנֵיהֶן בְּדִיבּוּר אֶחָד נֶאֱמְרוּ. מַה שֶּׁאֵין אוֹזֶן יְכוֹלָה לִשְׁמוֹעַ וּלֹא פֶה לְדַבֵּר. מְחַלְלֶיהָ מוֹת יוּמָת וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת שְׁנֵי כְבָשִׂים בְּדִיבּוּר אֶחָד נֶאֱמְרוּ. לֹא תִלְבַּשׁ שַׁעַטְנֵז גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ שְׁנֵיהֶן בְּדִיבּוּר אֶחָד נֶאֱמְרוּ. עֶרְוַת אֵשֶׁת אָחִיךָ יְכָמָה יָבֹא עָלֶיהָ בְּדִיבּוּר אֶחָד נֶאֱמְרוּ. וְלֹא תִסֹּב נַחֲלָה וְכָל בַּת יֹרֶשֶׁת נַחֲלָה שְׁנֵיהֶן בְּדִיבּוּר אֶחָד נֶאֱמְרוּ. מַה שֶּׁאֵי אֶיפְשַׁר לַפֶּה לְדַבֵּר וְלֹא לָאוֹזֶן לִשְׁמוֹעַ. וְכֵן הוּא אוֹמֵר אַחַת דִּבֶּר אֱלֹהִים שְׁתַּיִם זוּ שָׁמָעְנוּ. וְאוֹמֵר הֲלוֹא כֹה דְבָרִי כָּאֵשׁ נְאֻם יְי.

שְׁבוּעַת שָׁוְא. נִשְׁבַּע לְשַׁנּוֹת אֶת הַיָּדוּעַ לָאָדָם. שְׁבוּעַת שֶׁקֶר. נִשְׁבַּע לְהַחֲלִיף. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כָּל הַיָּדוּעַ לִשְׁנַיִם זוֹ הִיא שְׁבוּעַת שָׁוְא. לִשְׁלֹשָׁה זוֹ הִיא שְׁבוּעַת שֶׁקֶר. רִבִּי לָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אֲפִילּוּ יָדוּעַ לִשְׁנַיִם וְאֶחָד בְּסוֹף הָעוֹלָם מַכִּירוֹ שְׁבוּעַת שָׁוְא הִיא. מַה מַפְקָה מִבֵּינֵיהוֹן. שִׁינָּה בִּפְנֵי שְׁנַיִם וְהִשְׁלִיכוֹ לַיָּם וְהִתְרוּ בוֹ מִשּׁוּם שְׁבוּעַת שָׁוְא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן אֵין לוֹקֶה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר לוֹקֶה. הִתְרוּ בוֹ מִשּׁוּם שְׁבוּעַת שֶׁקֶר. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר לוֹקֶה. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן אֵינוֹ לוֹקֶה. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יְהוּדָה. אֲפִילּוּ בִּיטֵּה וּמֵרְגְּלִיתָא. וְאָהֵן אֲפִילּוּ. אֶלָּא כְּגוֹן בִּיטֵּא וּמַרְגְּלִיתָא.

תַּנֵּי. כְּשֵׁם שֶׁנִּידְרֵי הֲבָאי מוּתָּרִין כָּךְ שְׁבוּעוֹת הֲבָאי מוּתָּרִין. וְהָתַנֵּי. שְׁבוּעוֹת הֲבָאי אֲסוּרִין. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פָּדַת. כָּאן בְּמַעֲמִידִין כָּאן בְּשֶׁאֵין מַעֲמִידִין. וַאֲפִילּוּ תֵּימָא. כָּאן וְכָאן בְּמַעֲמִידִין. כָּאן בְּמֵיחַל שְׁבוּעוֹת עַל נְכָסָיו. שְׁבוּעָה נְכָסַיי עָלַיי. נְכָסָיו אֲסוּרִין. הָא לִלְקוֹת אֵינוֹ לוֹקֶה. כְּשֵׁם שֶׁנִּדְרֵי זִירוּזִין מוּתָּרִין כָּךְ שְׁבוּעוֹת זִירוּזִין מוּתָּרִין. עוֹד הוּא בְּמֵיחַל שְׁבוּעָה עַל נְכָסָיו. שְׁבוּעַת נְכָסַיי עָלַיי. נְכָסָיו אֲסוּרִין. הָא לִלְקוֹת אֵינוֹ לוֹקֶה.

חִזְקִיָּה אָמַר. אֶהֵן דְּמִשְׁתַּבַּע עַל תְּרֵין דְּאִינּוּן תְּרֵין לוֹקֶה מִשּׁוּם שְׁבוּעַת שָׁוְא. רִבִּי מְנַחֵם בְּשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. אֶהֵן דַּהֲמֵי מִיטְרָא נְחִית וַאֲמַר. קוּרִי פָּלֵי בְּרֵיכְסוֹן. לוֹקֶה מִשּׁוּם שְׁבוּעַת שָׁוְא. רִבִּי חוֹנָיָא רִבִּי יַעֲקֹב בְּרִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. כ״ד בּוּלַייוֹת הָיוּ בַּדָּרוֹם וְכוּלָּם חָרְבוּ עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא שֶׁהִיא אֱמֶת. דִּכְתִיב לַשָּׁוְא הִכֵּיתִי אֶת בְּנֵיכֶם.

ט משנה: שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל כְּכָר זוֹ שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכְלִינָהּ הָרִאשׁוֹנָה שְׁבוּעַת בִּיטוּי וְהַשְּׁנִיָּה שְׁבוּעַת שָׁוְא. אֲכָלָהּ עָבַר עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא. לֹא אֲכָלָהּ עָבַר עַל שְׁבוּעַת בִּיטוּי:

הלכה: שְׁבוּעַת בִּיטוּי כול׳. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָר זוֹ. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכְלִינָהּ. אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. דָּבָר שֶׁאֵילּוּ בִנְדָרִים אָסוּר וּבִשְׁבוּעוֹת מוּתָּר לֹא אַתְיָיא אֶלָּא בְּמַתְנִיתָה אֶחָד דְּבָרִים שֶׁלְּעַצְמוֹ וְאֶחָד דְּבָרִים שֶׁל אֲחֵרִים. אֶחָד דְּבָרִים שֶׁאֵין בָּהֶן מַמָּשׁ וְאֶחָד דְּבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן מַמָּשׁ. וְמַר רִבִּי בָּא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. שְׁבוּעָה שֶׁנָּתַן פְּלוֹנִי לְאִישׁ פְּלוֹנִי מְנָה. וְנִמְצָא שֶׁלֹּא נָתַן. מֵאַחַר שֶׁאֵין בְּיָדוֹ לְבָא אֵין בְּיָדוֹ לְשֶׁעָבַר. אַשְׁכַּח תַּנֵּי עַל תְּרוֵיהוֹן. זֶה חוֹמֶר לְשֶׁעָבַר מִשֶּׁלָּבָא. שֶׁהָאוֹמֵר. לֹא אוֹכַל לֹא אוֹכַל. אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. לֹא אָכַלְתִּי לֹא אָכַלְתִּי. חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל כְּכָר זוֹ שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכְלֶנָּה. הָרִאשׁוֹנָה שְׁבוּעַת בִּיטוּי וְהַשְּׁנִיָּה שְׁבוּעַת שָׁוְא. כֵּיצַד עוֹשִׂין לוֹ. אוֹמְרִים לוֹ שֶׁיֹּאכַל. מוּטָב לַעֲבוֹר עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא וְלֹא עַל שְׁבוּעַת בִּיטוּי.

שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָר זוֹ שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכְלֶנָּה. רִאשׁוֹנָה שְׁבוּעַת בִּיטוּי וְהַשְּׁנִיָּה שְׁבוּעַת שָׁוְא. כֵּיצַד עוֹשִׂין לוֹ. אוֹמְרִים לוֹ שֶׁלֹּא יֹאכַל. מוּטָב לַעֲבוֹר עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא לְחוּד וְלֹא עַל שְׁבוּעַת שָׁוְא וּבִיטוּי.

שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל כְּכָר זוֹ הַיּוֹם שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכְלֶנָּה הַיּוֹם. וַאֲכָלָהּ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. קַיֶּים אֶת הָרִאשׁוֹנָה וּבִיטֵּל לַשְּׁנִיָּה. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. בִּיטֵּל לָרִאשׁוֹנָה וְלֹא קַיֶּים לַשְּׁנִיָּה.

שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָר זוֹ הַיּוֹם שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכְלֶנָּה הַיּוֹם. וַאֲכָלָהּ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. בִּיטֵּל אֶת הָרִאשׁוֹנָה וְקַיֶּים לַשְּׁנִיָּה. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. בִּיטֵּל אֶת הָרִאשׁוֹנָה. וְהַשְּׁנִיָּה אוֹמְרִים לוֹ שֶׁיְּקַיְּימֶינָּה בְּכַכַּר אֲחֶרֶת.

שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל כְּכָר זוֹ הַיּוֹם שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכְלֶנָּה הַיּוֹם. וַאֲכָלָהּ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. קַיֶּים אֶת שְׁתֵּיהֶן. וְרֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. קַיֶּים לָרִאשׁוֹנָה. וּשְׁנִיָּה אוֹמְרִים לוֹ שֶׁיְּקַיְּימֶינָּה בְּכַכַּר אֲחֶרֶת.

שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כְּכָר זוֹ הַיּוֹם שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכְלֶנָּה הַיּוֹם. וַאֲכָלָהּ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן חַיָּיב שְׁתַּיִם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרֵישׁ לָקִישׁ אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. אוֹף רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מוֹדֶה. שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא כְּמִזְרָז עַצְמוֹ מִן הָאִיסּוּרִין.

י משנה: שְׁבוּעַת בִּיטוּי נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וּבַנָּשִׁים בָּרְחוֹקִים וּבַקְּרוֹבִים בַּכְּשֵׁרִים וּבַפְּסוּלִין בִּפְנֵי בֵית דִּין וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין מִפִּי עַצְמוֹ. וְחַיָּיבִין עַל זְדוֹנָהּ מַכּוֹת וְעַל שִׁגְגָתָהּ קָרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד: שְׁבוּעַת שָׁוְא נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וּבַנָּשִׁים בָּרְחוֹקִים וּבַקְּרוֹבִים בַּכְּשֵׁרִים וּבַפְּסוּלִים בִּפְנֵי בֵית דִּין וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין וּמִפִּי עַצְמוֹ. וְחַיָּיבִין עַל זְדוֹנָהּ וְעַל שִׁגְגָתָהּ פְּטוּרִין. אַחַת זוֹ וַאֲחַת זוֹ הַמּוּשְׁבָּע מִפִּי אֲחֵרִים חַיָּיב. כֵּיצַד (אָמַר) לֹא אָכַלְתִּי הַיּוֹם וְלֹא הִינַּחְתִּי תְפִילִּין הַיּוֹם. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אָמֵן. חַיָּיב:

הלכה: שְׁבוּעַת שָׁוְא כול׳. נֶפֶשׁ נֶפֶשׁ. מַה נֶּפֶשׁ שֶׁנֶּאֱמַר בִּשְׁבוּעַת הָעֵדוּת עָשָׂה אֶת הַמּוּשְׁבָּע כְּנִשְׁבָּע. אַף שֶׁנֶּאֱמַר בִּשְׁבוּעַת הַפִּיקָּדוֹן עָשָׂה הַמּוּשְׁבָּע כְּנִשְׁבָּע. זֶה הַכְּלָל. כָּל לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מַעֲשֶׂה לוֹקֶה וְשֶׁאֵין בּוֹ מַעֲשֶׂה אֵינוֹ לוֹקֶה. חוּץ מִן הַמִּימַר וְהַנִּשְׁבָּע וּמְקַלֵּל אֶת חֲבֵירוֹ בַּשֵּׁם. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן מִימַר. מֵימַר דִּיבּוּר וּמַעֲשֶׂה. נִשְׁבַּע לַשֶּׁקֶר מְנַיִין. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. כִּי לֹא יְנַקֶּה יי. מְנַקִּין הֵן הַדַּיָּנִין. קִילֵּל אֶת חֲבֵירוֹ בַּשֵּׁם מְנַיִין. רֵישׁ לָקִישׁ בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. לְיִרְאָה אֶת הַשֵּׁם וגו׳. נִשְׁבַּע לַשֶּׁקֶר עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרֵישׁ לָקִישׁ מְנַיִין. מִינָּהּ. מִכֵּיוָן שֶׁנִּשְׁבַּע לַשֶּׁקֶר אֵין זֶה יָרֵא. קִילֵּל אֶת חֲבֵירוֹ בַּשֵּׁם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן מְנַיִין. מִכֵּיוָן שֶׁקִּילֵּל אֵין זֶה יָרֵא. מַה מַּפָּקָה מִבֵּיניֵיהוֹן. נִשְׁבַּע לַשֶּׁקֶר וְקִילֵּל לַחֲבֵירוֹ בַּשֵּׁם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן חַיָּיב שְׁתַּיִם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרֵישׁ לָקִישׁ אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת.

פרק ד

א משנה: שְׁבוּעַת הָעֵדוּת נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וְלֹא בַנָּשִׁים בָּרְחוֹקִין וְלֹא בַקְּרוֹבִין בַּכְּשֵׁרִים וְלֹא בַפְּסוּלִין. וְאֵינָהּ נוֹהֶגֶת אֶלָּא בָּרְאוּיִין לְהָעִיד בִּפְנֵי בֵית דִּין וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין מִפִּי עַצְמוֹ. וּמִפִּי אֲחֵרִים אֵין חַיָּיבִין עַד שֶׁיִּכְפְּרוּ בּוֹ בְּבֵית דִּין מִפִּי דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים בֵּין מִפִּי עַצְמוֹ וּבֵין מִפִּי אֲחֵרִים אֵינָן חַיָּיבִין עַד שֶׁיִּכְפְּרוּ בּוֹ בְּבֵית דִּין: וְחַיָּיבִין עַל זְדוֹן שְׁבוּעָה וְעַל שִׁגְגָתָהּ. וְעַל זְדוֹן הָעֵדוּת וְאֵינוֹ חַיָּיב עַל שִׁגְגָתָהּ. וּמָה הוּא חַיָּיב עַל זְדוֹנָהּ קָרְבָּן עוֹלָה וְיוֹרֵד:

הלכה: שְׁבוּעַת הָעֵדוּת כול׳. שְׁעִירִים. מִיעוּט שְׁעִירִים שְׁנַיִם. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר שְׁנֵי. שֶׁיִּהוּ שָׁוִין.

כְּבָשִׂים. מִיעוּט כְּבָשִׂים שְׁנַיִם. אִם כֵּן מַה תַּלְמוּד לוֹמַר שְׁנֵי. שֶׁיִּהוּ שְׁנֵיהֶן שָׁוִין.

צְפָרִים. מִיעוּט צְפָרִים שְׁנַיִם. אִם כֵּן מַה תַּלְמוּד לוֹמַר שְׁתֵּי. שֶׁיִּהוּ שְׁנֵיהֶן שָׁוִין.

חֲצוֹצְרוֹת. מִיעוּט חֲצוֹצְרוֹת שְׁתַּיִם. אִם כֵּן מַה תַּלְמוּד לוֹמַר שְׁתֵּי. שֶׁיִּהוּ שְׁתֵּיהֶן שָׁווֹת.

הָתִיב רַבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רַבִּי יוֹסֵי. וְהָכְתִיב וְעָמְדוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים. מִיעוּט אֲנָשִׁים שְׁנַיִם. וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר שְׁנֵי. שֶׁיִּהוּ שְׁנֵיהֶן שָׁוִין. וְהָכְתִיב לֹא תַטֶּה מִשְׁפַּט גֵּר יָתוֹם. חֲרֵי מָצִינוּ גֵּר דָּן עִם מִי שֶׁאֵינוֹ גֵּר. יָתוֹם דָּן עִם מִי שֶׁאֵינוֹ יָתוֹם. אַלְמָנָה עִם בְּעוּלַת בַּעַל. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר שְׁנֵי. מוּפְנֶה לְהַקִּישׁ וְלָדוּן הִיקֵּשׁ גְּזֵרָה שָׁוָה. נֶאֱמַר כָּאן שְׁנֵי וְנֶאֱמַר לְהַלָּן וַיִּשָּׁאֲרוּ שְׁנֵי אֲנָשִׁים בַּמַּחֲנֶה. מַה לְהַלָּן אֲנָשִׁים וְלֹא נָשִׁים וְלֹא קְטַנִּים אַף כָּאן אֲנָשִׁים וְלֹא נָשִׁים וְלֹא קְטַנִּים. חֲרֵי לָמַדְנוּ שֶׁאֵין הָאִשָּׁה דָּנָה. מֵעַתָּה אֵין הָאִשָּׁה מֵעִידָה.

רַבִּי יוֹסֵי בֵּי רַבִּי בּוּן רַבִּי הוּנָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסֵי. נֶאֱמַר כָּאן שְׁנֵי וְנֶאֱמַר לְהַלָּן עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים. מַה לְהַלָּן עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אַף כָּאן עַל פִּי שְׁנַיִם עֵדִים. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר שְׁנֵי. שֶׁלֹּא יְהֵא אֶחָד עוֹמֵד וְאֶחָד יוֹשֵׁב. אֶחָד מְדַבֵּר כָּל צוֹרְכּוֹ וּלְאֶחָד אוֹמֵר לוֹ. קַצֵּר דְּבָרֶיךָ. כְּנֶגֶד אֶחָד מַאֲרִיךְ פָּנִים וּכְנֶגֶד אֶחָד מֵעִיז פָּנִים.

אָמַר רַבִּי יוּדָן. שָׁמַעְתִּי שֶׁאִם רָצָה הַדַּיָּין לְהוֹשִׁיב אֶת שְׁנֵיהֶן מוֹשִׁיב. הָאָסוּר שֶׁלֹּא יְהֵא זֶה עוֹמֵד וְזֶה יוֹשֵׁב. זֶה מְדַבֵּר כָּל צוֹרְכּוֹ וְזֶה אוֹמֵר לוֹ. קַצֵּר דְּבָרֶיךָ. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר. אוֹמְרִין לוֹ. לְבוֹשׁ כְּשֶׁלּוֹבֵשׁ. אוֹ הַלְבִישֵׁהוּ כְשֶׁאַתָּה לוֹבֵשׁ.

רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב הוּנָא. צְרִיכִין הָעֵדִים לִהְיוֹת עוֹמְדִין בְּשָׁעָה שֶׁמַּעִידִין. מַה טַעַם. וְעָמְדוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים. רַבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רַבִּי אַבָּהוּ. אַף הַנִּידּוֹנִין עוֹמְדִין בְּשָׁעָה שֶׁמְּקַבְּלִין עֲדוּתָן. מַה טַעַם. אֲשֶׁר לָהֶם הָרִיב לִפְנֵי יי.

כְּתִיב לֹא יוּמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים וגו׳. וַהֲלֹא כְּבָר נֶאֱמַר אִישׁ בְּחֶטְאוֹ יוּמָת. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר לֹא יוּמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים. אֶלָּא שֶׁלֹּא יוּמְתוּ בָנִים בְּעֵדוּת אָבוֹת וְאָבוֹת בְּעֵידוּת בָּנִים. מִיכָּן שֶׁלֹּא יְהוּ הָעֵדִים קְרוֹבִין שֶׁלַּנִּידּוֹנִין.

וּמְנַיִין שֶׁלֹּא יְהוּ הָעֵדִים קְרוֹבִין זֶה לָזֶה. תַּגַּע עַצְמָךְ שֶׁהוּזְמוּ לֹא מִפִּיהֶן נֶחֱרָגִין. וּמְנַיִין שֶׁלֹּא יְהוּ הָעֵדִים קְרוֹבִים שֶׁלַּדַּיָּנִין. תַּגַּע עַצְמָךְ שֶׁאִם הוּזַם אֶחָד מֵהֶם אֵינוֹ נֶחֱרָג עַד שֶׁיּוּזַם חֲבֵירוֹ. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן נִמְצָא נֶחֱרָג עַל פִּיו.

וּמְנַיִין שֶׁלֹּא יְהוּ הַדַּיָּנִין קְרוֹבִין זֶה לָזֶה. אָמְרָה תוֹרָה. הֲרוֹג עַל פִּי עֵדִים. הֲרוֹג עַל פִּי דַיָּנִים. מָה הָעֵדִים אֵינָן קְרוֹבִין זֶה לָזֶה. אוּף הַדַּיָּנִין כֵּן.

אֵין לִי אֶלָּא אָבוֹת וּבָנִים. שְׁאָר קְרוֹבִין מְנַיִין. אָמַר רַבִּי זֵירָא. וּבָנִים. לְרַבּוֹת שְׁאָר קְרוֹבִין.

עַד כְּדוֹן כְּרַבִּי עֲקִיבָה.

כְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל. תַּגַּי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. וְשָׁפְטוּ הָעֵדָה בֵּין הַמַּכֶּה וגו׳. שֶׁלֹּא תְהֵא הָעֵדָה קְרוֹבָה לֹא לַמַּכֶּה וְלֹא לַמּוּכֶּה. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן קְרוֹבִין לַנִּיכֶּה נִמְצְאוּ בֵית דִּין גּוֹאֲלֵי הַדָּם. מִיכָּן שֶׁלֹּא יְהוּ הַדַּיָּנִין קְרוֹבִין לַנִּידּוֹנִין. וּמְנַיִין שֶׁלֹּא יְהוּ הָעֵדִים קְרוֹבִים לַנִּידּוֹנִין. אָמְרָה תוֹרָה. הֲרוֹג עַל פִּי עֵדִים. הֲרוֹג עַל פִּי מַטִּין. מַה הַדַּיָּנִין אֵינָן קְרוֹבִין לַנִּידּוֹנִין אַף הָעֵדִים כֵּן. מְנַיִין שֶׁלֹּא יְהוּ הָעֵדִים קְרוֹבִין זֶה לָזֶה. תַּגַּע עַצְמָךְ שֶׁהוּזְמוּ לֹא מִפִּיהֶן חֵן נֶחֱרָגִין.

וּמְנַיִין שֶׁלֹּא יְהוּ הָעֵדִים קְרוֹבִין לַדַּיָּנִין. תַּגַּע עַצְמָךְ שֶׁהוּזַם אֶחָד מֵהֶן. כְּלוּם נֶחֱרַג עַד שֶׁיּוּזַם חֲבֵירוֹ. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן לֹא נִמְצָא נֶחֱרָג עַל פִּיו.

בַּכְּשֵׁרִין לֹא בִּפְסוּלִין. מְנַיִין. אִם לֹא יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ. אֶת שֶׁמַּגִּיד וַחֲבֵירוֹ מְשַׁלֵּם מָמוֹן. יָצָא פָּסוּל שֶׁמַּגִּיד וְאֵין חֲבֵירוֹ מְשַׁלֵּם מָמוֹן.

בִּפְנֵי בֵית דִּין. לְהוֹצִיא עֵד אֶחָד. בְּשֶׁאָמְרוּ לוֹ. חֲרֵי אַתְּ מְקוּבָּל עָלֵינוּ כְּשְׁנֵי עֵדִים. יְהֵא חַיָּיב. תַּלְמוּד לוֹמַר וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדָע אִם לֹא יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ. אֵת שֶׁכָּשֵׁר לָהָעִיד עֵדוּת תּוֹרָה. יָצָא אֶחָד שֶׁאֵינוֹ כָּשֵׁר לָהָעִיד.

שֶׁלֹּא בִּפְנֵי בֵית דִּין. אִם לֹא יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ. מָקוֹם שֶׁמַּגִּיד וַחֲבֵירוֹ מְשַׁלֵּם מָמוֹן. יָצָא חוּץ לְבֵית דִּין אֲפִילּוּ מַגִּיד אֵין חֲבֵירוֹ מְשַׁלֵּם.

וּמְנַיִין לִשְׁנֵי עֵדִים. תַּלְמוּד לוֹמַר. וְהוּא עֵד. חֲרֵי כָּאן שְׁנַיִם. כְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל. דְּאָמַר. כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר עֵד סְתָם חֲרֵי הוּא בְכָלָל שְׁנַיִם עַד שֶׁיּוֹדִיעֲךָ הַכָּתוּב אֶחָד. אַשְׁכַּח תַּגַּי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. שְׁנֵי עֵדִים. אֶחָד מָהוּ שֶׁיְּהוּ חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם שְׁבוּעַת בִּיטּוּי. אֶיפְשַׁר לוֹמַר. אֶחָד רָאוּי לְצוֹרְפוֹ לְחַיְּבוֹ מִשּׁוּם שְׁבוּעַת עֵדוּת וְאַתְּ מְחַיְּבוֹ מִשּׁוּם שְׁבוּעַת עֵדוּת. וְאַתְּ מְחַיְּבוֹ מִשּׁוּם שְׁבוּעַת בִּיטּוּי.

קָרוֹב מָהוּ שֶׁיְּהוּ חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם שְׁבוּעַת בִּיטּוּי. יֵיבָא כְהָדָא. דְּמַר רַבִּי בָּא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. שְׁבוּעָה שֶׁנִּתַּן פְּלוֹנִי לִפְלוֹנִי וְנִמְצָא שֶׁלֹּא נָתַן. מֵאַחַר שֶׁאֵין בְּיָדוֹ לָבֹא אֵין בְּיָדוֹ לְשֶׁעָבַר. וּכְהָדָא. אֵיכָן שׁוֹרִי. אָמַר לוֹ. אֵינִי יוֹדֵעַ מָה אַתָּה סָח. רַבִּי פּוֹטֵר מִשּׁוּם שְׁבוּעַת הַפִּיקָדוֹן וּמְחַיֵּיב מִשּׁוּם שְׁבוּעַת בִּיטּוּי. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן. מֵאַחַר שֶׁמִּצְוָה לְהַפִּיסוֹ אֵינוֹ חַיָּיב מִשּׁוּם שְׁבוּעַת בִּיטּוּי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַבָּנָן אֵין מִצְוָה לְהַפִּיסוֹ. מְפַיְּיסוֹ עַל הָאֱמֶת וְאֵינוֹ מְפַיְּיסוֹ עַל הַשֶּׁקֶר.

תַּגַּי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל. וְנָשָׂא עֲוֹנוֹ. קָרְבָּן. מְנָלָן בֵּית דִּין. הַגָּדָה הַגָּדָה. מָה הַגָּדָה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בֵּית דִּין אַף כָּאן בֵּית דִּין.

כְּהָדָא. אֵין מְקַבְּלִין הָעֵדִים אֶלָּא אִם רָאוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה אוֹמֵר. אֲפִילּוּ זֶה אַחַר זֶה. רַבִּי יִרְמְיָה רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בְּשֵׁם רַב יִצְחָק שֶׁאָמַר בְּשֵׁם רַב. מוֹדִין חֲכָמִים לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵידֵי בְכוֹרָה וְעֵידֵי חֲזָקָה. רַבִּי בָּא בְּשֵׁם רַבִּי יִרְמְיָה. אַף בְּעֵידֵי סִימָנִין כֵּן. מֵהָדָא פְשִׁיטָא בְּשֶׁזֶּה אוֹמֵר. רָאִיתִי שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת בְּגַבּוֹ. וְאֶחָד אוֹמֵר. רָאִיתִי שְׁעָרָה אַחַת בְּגַבּוֹ. וְאֶחָד אוֹמֵר. רָאִיתִי אַחַת בִּכְרֵיסוֹ. לֹא כְלוּם הִיא. כָּל שֶׁכֵּן גַּבּוֹ וְגַבּוֹ. שְׁנַיִם אוֹמְרִים. רָאִינוּ שְׁעָרָה אַחַת בְּגַבּוֹ. וְאֶחָד אוֹמֵר. רָאִיתִי שְׁעָרָה אַחַת בִּכְרֵיסוֹ. רַבִּי יוֹסֵי בֵּירְבִּי בּוּן רַבִּי הוֹשַׁעְיָה בַּר רַבִּי שַׁמַּי. חַד אָמַר. פָּסוּל. וְחַד אָמַר. כָּשֵׁר. מָאן דְּאָמַר פָּסוּל. בְּמֵעִיד בַּחֲצִי סִימָן. וּמָאן דְּאָמַר כָּשֵׁר. אֲנִי אוֹמֵר. שֶׁמָּא נִשְׁרָה. אֶחָד אוֹמֵר. רָאִיתִי שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת בְּגַבּוֹ. וְאֶחָד אוֹמֵר. רָאִיתִי שְׁנַיִם בִּכְרֵיסוֹ. רַבִּי בָּא אָמַר. דִּבְרֵי הַכֹּל כָּשֵׁר. רַבִּי חַגַּיי אָמַר. דִּבְרֵי הַכֹּל פָּסוּל. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. בְּמַחֲלוֹקֶת. רַבִּי יוּדָן אָמַר. בְּמַחֲלוֹקֶת. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹסֵי לְרַבִּי חַגַּיי. הָא רַבִּי יוּדָן סָבַר כְּוָותֵי.

אָמַר לֵיהּ. עַל דְּרַבֵּיהּ אָנָא פְּלִיג כָּל שֶׁכֵּן עֲלוֹי. אָמַר רִבִּי מָנָא. יְאוּת אָמַר רִבִּי חַגַּיי. אִילּוּ שְׁטָר שֶׁמְּחוּתָם בְּאַרְבָּעָה חוֹתָמוֹת זֶה מַתִּיר עַל ב׳ וְזֶה מְעוֹרֵר עַל ב׳ וְקָרָא עָלָיו עֵרֶר. שֶׁמָּא כְלוּם הוּא. וְאֵין כָּל חֲתִימָה צְרִיכָה שְׁנֵי עֵדִים. וָכָא כָּל סִימָן וְסִימָן צָרִיךְ שְׁנֵי עֵדִים. רִבִּי חֲנִינָה שָׁמַע לָהּ מִשְּׁנֵי חֲזָקָה. אִילּוּ אֶחָד מֵעִידוֹ שֶׁאֲכָלָהּ שָׁנָה אַחַת וּב׳ וְג׳. וְאֶחָד מֵעִידוֹ שֶׁאֲכָלָהּ ד׳ וְה׳. שֶׁמָּא כְלוּם הוּא. וְאֵין כָּל חֲזָקָה צְרִיכָה שְׁנֵי עֵדִים. הָכָא כָּל סִימָן וְסִימָן צָרִיךְ שְׁנֵי עֵדִים.

ב משנה: שְׁבוּעַת הָעֵדוּת כֵּיצַד. אָמַר לָעֵדִים בּוֹאוּ וְהַעִידוּנִי. שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת אוֹ שֶׁאָמְרוּ לוֹ אֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת. מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם וְאָמְרוּ אָמֵן חַיָּבִין. הִשְׁבִּיעַ עֲלֵיהֶם חֲמִשָּׁה פְּעָמִים חוּץ לְבֵית דִּין וּבָאוּ לְבֵית דִּין וְהוֹדוּ פְּטוּרִים. כְּפָרוּ חַיָּבִין עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. הִשְׁבִּיעַ עֲלֵיהֶן חֲמִשָּׁה פְּעָמִים בְּפְנֵי בֵית דִּין וְכָפְרוּ אֵינָן חַיָּבִין אֶלָּא אַחַת. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן מַה הַטַּעַם הוֹאִיל וְאֵינָם יְכוֹלִין לַחֲזוֹר וּלְהוֹדוֹת׃

הלכה: שְׁבוּעַת הָעֵדוּת כֵּיצַד כול׳. נֶפֶשׁ נֶפֶשׁ. מַה לְהַלָּן מִפִּי עַצְמוֹ אַף כָּאן מִפִּי עַצְמוֹ. מַה כָּאן מִפִּי אֲחֵרִים אַף לְהַלָּן מִפִּי אֲחֵרִים. רִבִּי מֵאִיר דָּרַשׁ גְּזֵירָה שָׁוָה הָאֲמוּרָה בָהּ. מַה מִּפִּי עַצְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן חוּץ לְבֵית דִּין אַף מִפִּי עַצְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן חוּץ לְבֵית דִּין. וְרַבָּנִן דָּרְשֵׁי גְּזֵירָה שָׁוָה הָאֲמוּרָה בָהּ. מַה מִּפִּי אֲחֵרִים שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בְּבֵית דִּין אַף מִפִּי אֲחֵרִים שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן בְּבֵית דִּין.

רִבִּי יִרְמְיָה בָעֵי. קָרוֹב מִפִּי עַצְמוֹ בִּשְׁבוּעַת הָעֵדוּת מָהוּ שֶׁיְּהֵא חַיָּב. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הוֹאִיל וְלֹא לָמְדוּ מִפִּיו מִשְּׁבוּעַת הָעֵדוּת אֶלָּא מִשְּׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן. מַה לְהַלָּן קָרוֹבִין חַיָּבִין אַף כָּאן כֵּן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. קָרוֹבִין שֶׁכָּאן לְמֵידִין מִקָּרוֹבִין שֶׁלְּהַלָּן.

רִבִּי יִרְמְיָה בָעֵי. הִשְׁבִּיעַ עָלָיו חֲמִשָּׁה פְּעָמִים מִפִּיו וְחָזַר וְהִשְׁבִּיעוֹ חֲמִשָּׁה פְּעָמִים מִפִּי אֲחֵרִים מָהוּ. מֵאַחַר דְּרִבִּי מֵאִיר עֲבַד מִפִּיו כְּבֵית דִּין מָהוּ שֶׁיְּקַבְּעֵם לְקָרְבָּן וּלְחַיְּבֵם בָּרִאשׁוֹנָה בְּלֹא תְבִיעָה. יֵיבָא כְהָדָא. מָה אַתְּ בָּא אַחֲרֵינוּ. שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת. יְהוּ חַיָּבִין. תַּלְמוּד לוֹמַר. וְשָׁמְעָה קוֹל אָלָה. אֵת שֶׁשּׁוֹמֵעַ קוֹל חַיָּב. יָצְאוּ אֵילּוּ שֶׁאֵין שׁוֹמְעִין קוֹל. מִפִּיו בְּקַרְקָעוֹת מָהוּ שֶׁיְּהֵא חַיָּב. מִפִּיו בְּקִנְסוֹת מָהוּ שֶׁיְּהֵא חַיָּב. מִפִּיו מָהוּ שֶׁיְּהֵא חַיָּב בְּקָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד.

רִבִּי בָּא רַב יְהוּדָה בְשֵׁם רַב. בִּשּׁוּגֵּג בְּקָרְבָּן בְּמֵזִיד בְּקָרְבָּן. אֲבָל אָמַר. סָבוּר הָיִיתִי שֶׁאֵין שְׁבוּעָה זוֹ. מוּתָּר. תַּנֵּי חִזְקִיָּה. כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה חֵט סְתָם אַתְּ תּוֹפֵשׂ הַזְּדוֹן כִּשְׁגָגָה עַד שֶׁיּוֹדִיעֲךָ הַכָּתוּב שֶׁהִיא שְׁגָגָה.

ג משנה: כָּפְרוּ שְׁנֵיהֶם כְּאַחַת שְׁנֵיהֶן חַיָּבִין. בְּזֶה אַחַר זֶה הָרִאשׁוֹן חַיָּב וְהַשֵּׁנִי פָּטוּר. כָּפַר אֶחָד וְהוֹדָה אֶחָד הַכּוֹפֵר חַיָּב. הָיוּ שְׁתֵּי כִתֵּי עֵדִים כָּפְרָה הָרִאשׁוֹנָה וְאַחַר כָּךְ כָּפְרָה הַשֵּׁנִיָּה שְׁתֵּיהֶן חַיָּבוֹת מִפְּנֵי שֶׁהָעֵדוּת יְכוֹלָה לְהִתְקַיֵּם בִּשְׁתֵּיהֶן׃

הלכה: כָּפְרוּ שְׁנֵיהֶן כְּאַחַת כול׳. הִפְרִישׁוּ קָרְבָּנָן וְאָמְרוּ. חֲרֵי אָנוּ הוֹלְכִין לִכְפּוֹר בְּבֵית דִּין. הָדָא הִיא דְתַנֵּי רִבִּי חִיָּיה. קָרְבָּנוֹ לַיי עַל נִזְרוֹ. שֶׁיְּקַדִּים נִזְרוֹ לְקָרְבָּנוֹ וְלֹא שֶׁיְּקַדֵּם קָרְבָּנוֹ לְנִזְרוֹ. נִשְׁבְּעוּ חוּץ לְבֵית דִּין הִפְרִישׁוּ קָרְבָּנָן וְאָמְרוּ. חֲרֵי אָנוּ הוֹלְכִין לִכְפּוֹר בְּבֵית דִּין. מָה אַתְּ עָבִיד לֵיהּ. כְּמִי שֶׁקָּדַם חֶטְאוֹ לְקָרְבָּנוֹ אוֹ מֵאַחַר שֶׁאֵין חַיָּבִין אֶלָּא בְּבֵית דִּין כְּמִי שֶׁקָּדַם קָרְבָּנָם לַחֲטָאָם.

כֵּינִי מַתְנִיתָה. כָּפַר אֶחָד וְהוֹדָה אֶחָד הַכּוֹפֵר חַיָּב. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָה וְהוּא שֶׁיַּחֲזוֹר בּוֹ שֶׁיְּנִי בְתוֹךְ כְּדֵי דִיבּוּר הָרִאשׁוֹן. שֶׁאִם יַחֲזוֹר בּוֹ רִאשׁוֹן מְקַבְּלִין אוֹתוֹ. נַעֲשֶׂה שֶׁיְּנִי רִאשׁוֹן.

הָיוּ עֲשָׂרָה. אֵית תַּנֵּי תַּנֵּי. הָרִאשׁוֹן חַיָּב וְכוּלָּן פְּטוּרִין. אֵית תַּנֵּי תַּנֵּי. הָאַחֲרוֹן פָּטוּר וְכוּלָּן חַיָּבִין. מָאן דָּמַר. רִאשׁוֹן חַיָּב וְכוּלָּן פְּטוּרִין. כְּמָאן דָּמַר. תִּתְקַיֵּים עֵדוּת בַּשְּׁאָר. מָאן דָּמַר. אַחֲרוֹן פָּטוּר וְכוּלָּן חַיָּבִין. כְּמָאן דָּמַר. עֵדוּת שֶׁבָּטְלָה מִקְצָתָהּ בָּטְלָה כוּלָּהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָה אָמְרָה כֵן. הָיוּ שְׁתֵּי כִיתֵּי עֵדִים. לֹא מַר אֶלָּא שְׁתַּיִם. הָא אַחַת עֵדוּת שֶׁבָּטְלָה מִקְצָתָהּ בָּטְלָה כוּלָּהּ.

ד משנה: מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי שֶׁיֵּשׁ לִי בְיַד פְּלוֹנִי פִּיקָּדוֹן וּתְשׁוּמֶת יָד וְגָזֵל וַאֲבֵדָה. שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת אֵין חַיָּבִין אֶלָּא אַחַת. שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין שֶׁיֵּשׁ לְךָ בְּיַד פְּלוֹנִי פִּיקָּדוֹן וּתְשׁוּמֶת יָד וְגָזֵל וַאֲבֵדָה חַיָּבִין עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי שֶׁיֵּשׁ לִי בְיַד פְּלוֹנִי פִּקָּדוֹן חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכוּסְמִין. שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת אֵין חַיָּבִין אֶלָּא אֶחָת. שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לְךָ עֵדוּת שֶׁיֵּשׁ לְךָ בְּיַד פְּלוֹנִי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכוּסְמִין חַיָּבִין עַל כָּל אַחַת וְאַחַת׃

הלכה: מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי כול׳. וּמְנַיִין שֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בְתְבִיעַת מָמוֹן. אָמַר רִבִּי לִיעֶזֶר. נֶאֱמַר כָּאן אוֹיִים וְנֶאֱמַר אוֹיִים בְּפִקָּדוֹן. מָה אוֹיִים הָאֲמוּרִים בְּפִקָּדוֹן אֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בְתְבִיעַת מָמוֹן. אַף אוֹיִים הָאֲמוּרִין כָּאן אֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בְתְבִיעַת מָמוֹן. אוֹיֵי רוֹצֵחַ יוֹכִיחוּ שֶׁאֵינָן מְדַבְּרִין בְּתְבִיעַת מָמוֹן. דָּנִין אוֹיִין שֶׁיֵּשׁ עִמָּהֶן שְׁבוּעָה מֵאוֹיִין שֶׁיֵּשׁ עִמָּהֶן שְׁבוּעָה. וְאַל יוֹכִיחוּ אוֹיֵי רוֹצֵחַ שֶׁאֵין עִמָּהֶן שְׁבוּעָה. אוֹיֵי סוֹטָה יוֹכִיחוּ. שֶׁיֵּשׁ

עִמָּהֶן שְׁבוּעָה וְאֵינוֹ מְדַבֵּר בִּתְבִיעַת מָמוֹן. דָּנִין אוֹיִן שֶׁיֵּשׁ עִמָּהֶן שְׁבוּעָה וְאֵין עִמָּהֶן כֹּהֵן מֵאוֹיִן כְּמוֹת אֵילּוּ. וְאַל יוֹכִיחוּ אוֹיֵי סוֹטָה שֶׁיֵּשׁ עִמָּהֶן אַף כֹּהֵן. אוֹיֵי בִיטּוּי שְׁפָתַיִם יוֹכִיחוּ שֶׁאֵינָן מְדַבְּרִין בִּתְבִיעַת מָמוֹן. דָּנִין אוֹיִן שֶׁעָשָׂה בָהֶן זְדוֹן כִּשְׁגָגָה מֵאוֹיִן כְּמוֹתָן. וְאַל יוֹכִיחוּ אוֹיֵי בִיטּוּי שְׁפָתַיִם שֶׁלֹּא עָשָׂה בָהֶן זְדוֹן כִּשְׁגָגָה. רִבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר. יֵשׁ מֵאֵלֶּה חַיָּיב וְיֵשׁ מֵאֵלֶּה פָּטוּר. דִּבֶּר מָמוֹן חַיָּיב וְשֶׁאֵינוֹ מָמוֹן פָּטוּר. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. חַיֵּיב כָּאן וְחַיֵּיב בִּפְקָדוֹן. מַה פִּקָּדוֹן אֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בִתְבִיעַת מָמוֹן אַף כָּאן אֵינוֹ מְדַבֵּר אֶלָּא בִתְבִיעַת מָמוֹן.

ה משנה: מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי שֶׁיֵּשׁ לִי בְיַד פְּלוֹנִי נֵזֶק וַחֲצִי נֵזֶק תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה שֶׁאָנַס אִישׁ פְּלוֹנִי וּפִתָּה אֶת בִּתּוֹ וְשֶׁהִכַּנִי בְּנִי וְשֶׁחָבַל בִּי חֲבֵרִי וְשֶׁהִדְלִיק אֶת גְּדִישִׁי בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים חֲרֵי אֵילּוּ חַיָּיבִין׃

הלכה: מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם כול׳. תַּנֵּי. רִבִּי יוֹסֵי הַגָּלִילִי אוֹמֵר. מַה תַלְמוּד לוֹמַר וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדַע וגו׳. לֹא אָמַרְתִּי אֶלָּא בְּעֵדוּת שֶׁאֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּים בִּידִיעָה וְשֶׁלֹּא בִרְאִיָּיה. בִּרְאִיָּיה וְשֶׁלֹּא בִידִיעָה. בִּידִיעָה שֶׁלֹּא בִרְאִיָּיה בְּמָמוֹן הֵיךְ עֲבִידָא. תֵּן לִי מָאתַיִם זוּז שֶׁיֵּשׁ לִי בְיָדֶךָ. אֵין לָךְ בְּיָדִי. וְלֹא הוֹדִיתָה לִי בְּפָנַי פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי. יֹאמְרוּ וַאֲנִי נוֹתֵן. זוֹ הִיא יְדִיעָה שֶׁאֵין עִמָּהּ רְאִיָּיה. אֲתוֹן וְאָמְרוֹן. אֵין דְּאוֹדִי לֵיהּ וְאֵין דְּגָזְלֵיהּ לֵית אֲנָן יָדְעִין. וְאֵין דְּאוֹזְפֵיהּ לֵי נָן יָדְעִין. בִּרְאִיָּיה בִּלֹּא יְדִיעָה בְּמָמוֹן הֵיךְ עֲבִידָה. תֵּן לִי מָאתַיִם זוּז שֶׁיֵּשׁ לִי בְיָדֶךָ. אֵין לָךְ בְּיָדִי. וְלֹא מָנִיתִי לָךְ בְּמוֹשָׁב פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי. יֹאמְרוּ וַאֲנִי נוֹתֵן. זוֹ הִיא רְאִיָּיה שֶׁאֵין עִמָּהּ יְדִיעָה. אֲתוֹן וְאָמְרִין. אֵין מָנָה וְאֵין דְּגָזְלֵיהּ לִי נָן יָדְעִין. וְאֵין מִישְׁאַל לֵיהּ לִי נָן יָדְעִין. תֵּן לִי קָנָס בִּתִּי שֶׁהִיא בְיָדֶךָ. וְהוּא אוֹמֵר. לֹא נִתְחַייְבְתִּי קָנָס מִיָּמַיי. וְהָעֵדִים מֵעִידִין שֶׁנִּתְחַייְבָ קָנָס. וְלִי נָן יָדְעִין אֵין קָנָס בְּרַתֵּיהּ אֵין קָנָס אִיתָא אוֹחֲרִי. אָנַסְתָּהּ וּפִיתִיתָהּ אֶת בִּתִּי. וְהוּא אוֹמֵר. לֹא אָנַסְתִּי וּפִיתִיתִי אִשָּׁה מִיָּמַיי. וְעֵדִים מֵעִידִין שֶׁאָנַס אִשָּׁה. וְלִי נָן יָדְעִין אֵין בְּרַתֵּיהּ הֲוָה אֵין אִיתָא חוֹרִי. הָרַגְתָּ שׁוֹרִי קִיצַּצְתָּה נְטִיעוֹתַיי. וְהוּא אוֹמֵר. אֵינִי יוֹדֵעַ. חַיָּיב. אַתָּה אָמַרְתָּ לִי לַהֲרוֹג וְלַקּוֹץ. הוֹלְכִין אַחַר רוֹב נְטִיעוֹת. מָה הוּא. הוֹלְכִין אַחַר רוֹב נְטִיעוֹת. אָמַר רִבִּי חַגַּיי אֵין הֲוָה תּוֹרֵיהּ נַגָּחָן הוּא מַר לֵיהּ. אִם הָיוּ נְטִיעוֹתָיו בְּטֵילוֹת הוּא מַר לֵיהּ. אָמַר רִבִּי יוּדָן. אֵין אוֹמֵר בְּמָמוֹן. מֵאַחַר דּוּ יְכִיל מֵימַר לֵיהּ. אַתָּה אָמַרְתָּ לִי לַהֲרוֹג וְלַקּוֹץ. אַף עַל גַּו דּוּ אָמַר לֵיהּ. לֹא הָרַגְתִּי וְלֹא קָצַצְתִּי. פָּטוּר.

ו משנה: מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי שֶׁאֲנִי לְוִי שֶׁאֵינִי בֶן גְּרוּשָׁה שֶׁאֵינִי בֶן חֲלוּצָה שֶׁאִישׁ פְּלוֹנִי כֹּהֵן שֶׁאֵינוֹ לְוִי שֶׁאֵינוֹ בֶן גְּרוּשָׁה שֶׁאֵינוֹ בֶן חֲלוּצָה שֶׁאָנַס אִישׁ פְּלוֹנִי וּפִתָּה אֶת בִּתּוֹ וְשֶׁחָבַל בִּי בְנִי וְשֶׁחָבַל בִּי חֲבֵרִי וְשֶׁהִדְלִיק גְּדִישִׁי בַּשַּׁבָּת חֲרֵי אֵילּוּ פְּטוּרִין׃

הלכה: מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם כול׳. מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם כול׳. נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא לְגֵזֵירָה שָׁוָה. מַה נֶּפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן תְּבִיעַת מָמוֹן וְיֵשׁ לוֹ. אַף נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן כָּאן תְּבִיעַת מָמוֹן וְיֵשׁ לוֹ.

מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם וכול׳. לֵית הָדָא פְלִיגָא עַל רֵישׁ לָקִישׁ דְּאָמַר. אֵין מָמוֹן אֶצֶל מַכּוֹת. פָּתַר לָהּ כְּרִבִּי מֵאִיר דְּאָמַר. לוֹקֶה וּמְשַׁלֵּם. מִכָּל מָקוֹם לֹא הִפְסִידוּ מָמוֹן. כֵּינִי דְּלָא הֲוָה בָעֵי מִיתֵּן לֵיהּ וְלָא יְהַב לֵיהּ כְּמִי שֶׁהִפְסִידוּ מָמוֹן.

ז משנה: מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִם לֹא תָבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי שֶׁאָמַר אִישׁ פְּלוֹנִי לִיתֵּן לִי מָאתַיִם זוּז וְלֹא נָתַן לִי חֲרֵי אֵילּוּ פְּטוּרִים שֶׁאֵין חַיָּיבִין אֶלָּא עַל שְׁבוּעַת מָמוֹן כַּפִּקָּדוֹן׃ מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּשֶׁתִּדְעוּן לִי עֵדוּת שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי חֲרֵי אֵילּוּ פְּטוּרִים מִפְּנֵי שֶׁקָּדְמָה שְׁבוּעָה לָעֵדוּת׃ עָמַד בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְאָמַר מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם שֶׁאִם אַתֶּם יוֹדְעִים לִי עֵדוּת שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי חֲרֵי אֵילּוּ פְּטוּרִין׃

הלכה: מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם כול׳. רִבִּי יוֹסֵי רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אָמַר לִיתֵּן מַתָּנָה לַחֲבֵירוֹ וּבִיקֵּשׁ לַחֲזוֹר בּוֹ חוֹזֵר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר זַבְדִּי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. וְאֶהֱוֵן הֵין לֹא בְצֶדֶק הוּא. וְהֵין צֶדֶק אָמַר. בְּשָׁעָה שֶׁאָמַר הֵין שֶׁלְּצֶדֶק הֲוָה.

לָמָּה. מִשּׁוּם שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ בָּהֶן אוֹ מִשּׁוּם שֶׁאֵין מִתְכַּוְּנִין לָהֶן. מַה נְפַק מִבֵּינֵיהוֹן. מִשְׁכֵּן שְׁנַיִם שְׁנַיִם. אֵין תֵּימַר מִשּׁוּם שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ בָּהֶן. יוֹדֵעַ בָּהֶן. חֲזִי לֵית טַעֲמָא דְלָא מִשּׁוּם שֶׁאֵין מִתְכַּוְּנִין לָהֶן.

ח משנה: אָמַר לִשְׁנַיִם מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם אִישׁ פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי שֶׁאִם אַתֶּם יוֹדְעִין לִי עֵדוּת שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי וְהֵם שֶׁיּוֹדְעִין לוֹ עֵדוּת עַד מִפֵּי עֵד אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָסוּל חֲרֵי אֵילּוּ פְּטוּרִין׃

הלכה: אָמַר לִשְׁנַיִם מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם כול׳. רִבִּי מָנָא שָׁמַע מִדְּבַתְרֵיהּ אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָסוּל. הָא לֹא הָיָה אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פָסוּל חַיָּיבִין. וְיוֹדֵעַ הוּא בְהוֹן. חֲזִי לֵית טַעֲמָא אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁאֵין מִתְכַּוְּנִין לָהֶן. רִבִּי יוֹסֵי שָׁמַע לָהּ מִקַּדְמִיתָא. מִפְּנֵי שֶׁקָּדְמָה שְׁבוּעָה לָעֵדוּת. הָא לֹא קָדְמָה שְׁבוּעָה לָעֵדוּת חַיָּיבִין. וְיוֹדֵעַ הוּא בְהוֹן. חֲזִי לֵית טַעֲמָא אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁאֵין מִתְכַּוְּנִין לָהֶן.

ט משנה: שִׁילַּח בְּיַד עַבְדּוֹ אוֹ שָׁאַמַר לָהֶן הַנִּתְבָּע מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם שֶׁאִם אַתֶּם יוֹדְעִין לוֹ עֵדוּת שֶׁתָּבוֹאוּ וּתְעִידוּהוּ חֲרֵי אֵילּוּ פְּטוּרִין עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ מִפִּי הַתּוֹבֵעַ:

הלכה: שִׁילַּח בְּיַד עַבְדּוֹ כול׳. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. מַה תַלְמוּד לוֹמַר אִם לֹא יַגִּיד וְנָשָׂא עֲוונוֹ. לֹא. מִפִּי הַתּוֹבֵעַ. מַתְנִיתִין צְרִיכָה לְמַה דְאָמַר רִבִּי לָעְזָר וּמַה דָמַר רִבִּי לָעְזָר צְרִיכָה לְמַתְנִיתִין. אֵילּוּ תַּנִּינָן וְלֹא תַנָּא רִבִּי לָעְזָר חֲווינָן אָמְרִין. יִשְׁמְעוּ מִפִּי הַתּוֹבֵעַ וְלֹא נִשְׁבְּעוּ לַנִּתְבָּע חַיָּבִין. חֲרֵי צוֹרְכָה לְמַה דָמַר רִבִּי לָעְזָר. אֵילּוּ תַּנָּא רִבִּי לָעְזָר וְלֹא תַנִּינָן חֲווינָן מָרִין. יִשְׁמְעוּ מִפִּי הַנִּתְבָּע וְלֹא נִשְׁבְּעוּ לַתּוֹבֵעַ חַיָּבִין. חֲרֵי צוֹרְכָה לְמַתְנִיתִין וּצְרִיכָה לְמַה דָמַר רִבִּי לָעְזָר עַד שֶׁיִּשְׁמְעוּ מִפִּי הַתּוֹבֵעַ וְיִשְׁבְּעוּ לַתּוֹבֵעַ.

י משנה: מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם מְצַוֶּה אֲנִי עֲלֵיכֶם אוֹסְרָכֶם אֲנִי חֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין. בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ חֲרֵי אֵלּוּ פְּטוּרִין. באל״ף דל״ת ביו״ד ה״א בְּשַׁדַּי בִּצְבָאוֹת בְּחַנּוּן וְרַחוּם בְּאֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וּבְכָל הַכִּנּוּיִין חֲרֵי אֵלּוּ חַיָּבִין. הַמְקַלֵּל בְּכוּלָּן חַיָּיב דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין. הַמְקַלֵּל אָבִיו וְאִמּוֹ בְּכוּלָּן חַיָּיב דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין. הַמְקַלֵּל עַצְמוֹ וַחֲבֵירוֹ בְּכוּלָּן עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. יַכְּכָה אֱלֹהִים וְכֵן יַכְּכָה אֱלֹהִים זוֹ הִיא אָלָה הַכְּתוּבָה בַּתּוֹרָה. וִיבָרֶכְךָ וְיֵיטֵב לְךָ רִבִּי מֵאִיר מְחַיֵּיב וְרִבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר:

הלכה: מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם כול׳ עַד סוֹפָהּ. מַשְׁבִּיעַ אֲנִי עֲלֵיכֶם סְתָם. חַיָּבִין. אוֹסְרָכֶם אֲנִי כּוֹבָלְכֶם אֲנִי. חַיָּבִין.

רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי כְּמַתְנִיתִין. וְאִית דָּמְרִין רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כֵּינִי מַתְנִיתִין. רִבִּי מֵאִיר מְחַיֵּיב וְרִבִּי יוּדָה פּוֹטֵר. רִבִּי מֵאִיר כְּדַעְתֵּיהּ וְרִבִּי יוּדָה כְּדַעְתֵּיהּ. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. קִילְלָם בְּכִנּוּי רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּיב וַחֲכָמִים פּוֹטְרִין.

הַמְקַלֵּל עַצְמוֹ וַחֲבֵירוֹ בְּכוּלָּן עוֹבֵר בְּלָאו. מָהוּ לְלְקוֹת. חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי. אֵין לוֹקֶה. אָמַר לוֹן רִבִּי יוֹסֵי. לָמָּה. שֶׁהוּא לֹא תַעֲשֶׂה שֶׁאֵין בּוֹ מַעֲשֶׂה. וַחֲרֵי הַמֵּמִיר וְהַנִּשְׁבָּע לַשֶּׁקֶר לָאו שֶׁאֵין בּוֹ מַעֲשֶׂה הוּא.

רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. רִבִּי מֵאִיר הִיא דְאָמַר. מְמַשְׁמַע לָאו אַתָּה שׁוֹמֵעַ הֵין. אַל יַכְּכָה אִם תָּבוֹא וּתְעִידֵינִי. הָא אִם לֹא תָבוֹא וּתְעִידֵינִי יַכְּכָה. אֵין לִי אֶלָּא אָלָה שֶׁיֵּשׁ עִמָּהּ שְׁבוּעָה. מְנַיִין שֶׁאֵין עִמָּהּ שְׁבוּעָה כְּשֶׁיֵּשׁ עִמָּהּ שְׁבוּעָה. תַּלְמוּד לוֹמַר וְשָׁמְעָה אָלָה וְשָׁמְעָה קוֹל. לַעֲשׂוֹת שֶׁאֵין עִמָּהּ אָלָה כְּשֶׁיֵּשׁ עִמָּהּ אָלָה. הָא אָלָה בִלֹא שְׁבוּעָה לֹא. רִבִּי יָסָי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא שַׁנְיָיא. הִיא אָלָה בִלֹא שְׁבוּעָה הִיא כִּשְׁבוּעָה בִלֹא אָלָה.

פרק ה

א משנה: שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן נוֹהֶגֶת בָּאֲנָשִׁים וּבַנָּשִׁים וּבָרְחוּקִים וּבַקְּרוֹבִים בַּכְּשֵׁירִים וּבַפְּסוּלִים בִּפְנֵי בֵית דִּין וְשֶׁלֹּא בִפְנֵי בֵית דִּין מִפִּי עַצְמוֹ. וּמִפִּי אַחֵר אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיְּכַפּוֹר בּוֹ בִּבֵית דִּין דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים בֵּין מִפִּי עַצְמוֹ בֵּין מִפִּי אַחֵרִים כֵּינָן שֶׁכָּפַר בּוֹ חַיָּיב. וְחַיָּיב עַל זְדוֹן שְׁבוּעָה וְעַל שִׁגְגָתָהּ עִם זְדוֹן הַפִּיקָּדוֹן וְאֵינוֹ חַיָּיב עַל שִׁגְגָתוֹ. וּמֶה חַיָּיב עַל זְדוֹנָהּ אָשָׁם בְּכֶסֶף שְׁקָלִים:

הלכה: שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן כול׳. תַּנֵּי. מִפִּי עַצְמוֹ בִּשְׁבוּעַת הָעֵדוּת מָהוּ לִהְיוֹת כְּאָלָה. מִפִּי עַצְמוֹ בִּשְׁבוּעַת הַפִּיקָּדוֹן מָהוּ לִהְיוֹת כְּאָלָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מִכֵּיוָן דִּכְתִיב נֶפֶשׁ נֶפֶשׁ כְּמַה שֶׁכּוּלְהוֹן כָּאן וְכוּלְהוֹן כָּאן. אָמַר רִבִּי מָנָא. אָלָה בְּבֵית דִּין מַחֲלוֹקֶת רִבִּי מֵאִיר וַחֲכָמִים. וְכֹחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ. לְכְשֶׁיָּצָא וְוִידּוּיוֹ בִּשְׁבוּעָה. פְּרָט לְמְכַחֵשׁ בְּאֶחָד הַשּׁוּתָפִין. פְּרָט לְמְכַחֵשׁ בְּעֵדִים וּבִשְׁטָר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. הָדָא אָמְרָה. שְׁנַיִם שֶׁלָּווּ מֵאֶחָד אַף עַל גַּב דְּלָא כָתְבִין. אַחֲרָאִין וְעָרְבָאִין זֶה לָזֶה. אַחֲרָאִין וְעָרְבָאִין זֶה לָזֶה. וְלָא עָבְדִין כֵּן. שְׁנַיִם שֶׁהִפְקִידוּ כְּאֶחָד וּבִיקֵּשׁ הָאֶחָד לִיטוֹל שֶׁלּוֹ אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. וְיֵעָשֶׂה כְּכוֹפֵר בְּחֶלְקוֹ וִיהֵא חַיָּיב. אֶחָד שֶׁהִפְקִיד לִשְׁנַיִם. כָּפַר בּוֹ זֶה חַיָּיב. הִפְקִיד לָהֶם שָׁוֶה פְּרוּטָה. לֹא נִמְצָא מֵבִיא קָרְבָּן עַל חֲצִי פְּרוּטָה. וּמָה כָא. אִילּוּ נִשְׁבָּע וְנִשְׁבָּע שֶׁמָּא אֵין מֵבִיא קָרְבָּן עַל חֲצִי פְּרוּטָה. תַּמָּן כָּל שְׁבוּעָה חָלָה עַל שָׁוֶה פְּרוּטָה. הָכָא אֵין שְׁבוּעָה חָלָה עַל שָׁוֶה פְּרוּטָה.

רִבִּי לָא וְרִבִּי יוֹחָנָן וְרֵישׁ לָקִישׁ תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. לֵית כָּאן עֵדִים. כְּמִי שֶׁיָּצָא וִידּוּיוֹ בִּשְׁבוּעָה. לָמָּה. מִשּׁוּם שֶׁמְּצוּיִין לָמוּת. וּשְׁטָר אֵינוֹ מָצוּי לְאַבֵּד. חֲוִי לֵית טַעֲמָא אֶלָּא מִשּׁוּם שֶׁמְּצוּיִין לִשְׁכֹּחַ עֵדוּתָן. תַּמָּן תַּנִּינָן. אֵיכָן שׁוֹרֵי. אָמַר לוֹ. אָבַד. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי. וְאָמַר אָמֵן. וְעֵדִים מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁאָכָלוֹ. מְשַׁלֵּם אֶת הַקֶּרֶן. הוֹדָה מֵעַצְמוֹ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וְאָשָׁם. מַתְנִיתִין בְּשֶׁאֵין יוֹדֵעַ בָּעֵדִים. אֲתָא מֵימַר לָךְ וַאֲפִילּוּ יוֹדֵעַ בְּעֵידָיו. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וּמַתְנִיתָה אָמְרָה כֵן. הָיוּ שְׁתֵּי כִיתֵּי עֵדִים. כְּפָרָה רִאשׁוֹנָה וְאַחַר כָּךְ כָּפְרָה שְׁנִייָה. שְׁתֵּיהֶן חַיָּיבוֹת. נִיחָא רִאשׁוֹנָה מִתְחַיֶּיבֶת. שְׁנִייָה לָמָּה. לָאו מִשּׁוּם שֶׁמְּצוּיִין לִשְׁכֹּחַ עֵדוּתָן.

וְכֹחֵשׁ בָּהּ. וְלֹא בוֹ. בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר. שָׁלֹשׁ אֲבִידוֹת הֵן. בִּיוֹדֵעַ בָּהּ וּבְמוֹצְאֶיהָ. בָּהּ וְלֹא בְמוֹצְאֶיהָ. לֹא בָהּ וְלֹא בְמוֹצְאֶיהָ. רִבִּי חוֹנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי יִרְמְיָה. כּוּלְהוֹן לְפִטּוֹר. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי. לֵית כֵּן. רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. וְיהֵא כֵן הַפְּטוֹר. אָמַר רִבִּי מָנָא. לֵית כֵּן מִשְּׁלֹשׁ אֲבִידוֹת. בִּיוֹדֵעַ בָּהּ וּבְמוֹצְאֶיהָ. בָּהּ וְלֹא בְמוֹצְאֶיהָ. לֹא בָהּ וְלֹא בְמוֹצְאֶיהָ. בָּהּ וּבְמוֹצְאֶיהָ נָן קַיָּמִין. אֶלָּא שֶׁמְּכַחֵשׁ בָּהּ וּבְמוֹצְאֶיהָ. בְּמוֹצְאֶיהָ וְלֹא בָהּ. בָּהּ וְלֹא בְמוֹצְאֶיהָ. כֵּינִי מַתְנִיתָה. בָּהּ וּבְמוֹצְאֶיהָ.

ב משנה: שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן כֵּיצַד. אָמַר לוֹ תֵּן לִי הַפִּקָּדוֹן שֶׁיֵּשׁ לִי בְּיָדֶךָ שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי אוֹ שֶׁאָמַר לוֹ אֵין לְךָ בְּיָדִי מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אָמֵן הֲרֵי זֶה חַיָּיב. הִשְׁבִּיעַ עָלָיו חֲמִשָּׁה פְּעָמִים בֵּין בִּפְנֵי בֵית דִּין וּבֵין שֶׁלֹּא בִּפְנֵי בֵית דִּין וְכָפַר חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן מַה טַּעַם מִפְּנֵי שֶׁהָיָה יָכוֹל לַחֲזוֹר וּלְהוֹדוֹת:

הלכה: שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן כֵּיצַד כול׳. נֶפֶשׁ נֶפֶשׁ. מַה כָּאן מִפְּי עַצְמוֹ אַף לְהַלָּן מִפְּי עַצְמוֹ. מַה לְהַלָּן מִפְּי אֲחֵרִים אַף כָּאן מִפְּי אֲחֵרִים. רִבִּי מֵאִיר דָּרַשׁ גְּזֵירָה שָׁוָה בְּמָקוֹם שֶׁבָּאתָה. מַה מִּפְּי עַצְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן חוּץ לְבֵית דִּין אַף מִפְּי עַצְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן חוּץ לְבֵית דִּין. וְרַבָּנִן דָּרְשֵׁי גְּזֵירָה שָׁוָה כָּאָמוּר בָּהּ. מַה מִּפְּי אֲחֵרִים שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בְּבֵית דִּין אַף מִפְּי אֲחֵרִים שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן בְּבֵית דִּין.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. קָרוֹב מִפְּי אֲחֵרִים בִּשְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן מָהוּ שֶׁיְּהֵא פָּטוּר. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הוֹאִיל וְלֹא לָמְדוּ מִפְּי אֲחֵרִים בִּשְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן אֶלָּא מִשְׁבוּעַת הָעֵדוּת. מַה לְהַלָּן קְרוֹבִין פְּטוּרִין אַף כָּאן קְרוֹבִין פְּטוּרִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. קְרוֹבִין שֶׁכָּאן לְמִידִין מִרְחוֹקִין שֶׁלְּהַלָּן.

רִבִּי יוּדָן קַפּוֹדַקָּיָא בָּעֵי. הִשְׁבִּיעַ עָלָיו חֲמִשָּׁה פְּעָמִים מִפְּי אֲחֵרִים חוּץ לְבֵית דִּין כְּלוּם הוּא חַיָּיב עַל כּוּלָּן אֶלָּא אַחַת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְלָאו מַתְנִיתָא הִיא. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן. מַה טַּעַם. מִפְּנֵי שֶׁיְּכוֹלִין לַחֲזוֹר וּלְהוֹדוֹת. וְכָאן הוֹאִיל וְאֵין יְכוֹלִין לַחֲזוֹר וּלְהוֹדוֹת אֵין חַיָּיבִין אֶלָּא אַחַת.

רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. הִשְׁבִּיעַ עָלָיו חֲמִשָּׁה פְּעָמִים מֵאַחַר דְּרִבִּי מֵאִיר עֲבִיד מִפְּי עַצְמוֹ בְּבֵית דִּין מָהוּ שֶׁיְּקַבְּעֵנּוּ לְקָרְבָּן וּלְחַיְּבוֹ עַל הָרִאשׁוֹנָה בְּלֹא תְבִיעָה. יֵיבָא כְהָדָא. מָה אַתְּ בָּא אַחֲרֵינוּ. שְׁבוּעָה שֶׁאֵין אָנוּ יוֹדְעִין לָהּ עֵדוּת. מְשַׁלֵּם קֶרֶן וַחוֹמֶשׁ וּמֵבִיא אָשָׁם בִּשְׁתֵּי סְלָעִים. מַה שֶׁאֵין כֵּן בִּשְׁבוּעַת הָעֵדוּת.

מִפְּי אֲחֵרִים בְּקַרְקָעוֹת מָהוּ שֶׁיְּהֵא פָּטוּר. מִפְּי אֲחֵרִים מָהוּ שֶׁיְּהֵא חַיָּיב אָשָׁם בְּכֶסֶף שְׁקָלִים.

ג משנה: הָיוּ חֲמִשָּׁה תּוֹבְעִין אוֹתוֹ אָמְרוּ לוֹ תֵּן לָנוּ פִּיקָּדוֹן שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בְיָדֶךָ. שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לָכֶם בְּיָדִי אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי וְלֹא לְךָ וְלֹא לָךְ חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. רַבִּי אֶלִיעֶזֶר אוֹמֵר עַד שֶׁיֹּאמַר שְׁבוּעָה בָאַחֲרוֹנָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר עַד שֶׁיֹּאמַר שְׁבוּעָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.

הלכה: הָיוּ חֲמִשָּׁה תּוֹבְעִין אוֹתוֹ כול׳. יָכוֹל אַף בִּשְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן לֹא עָשָׂה הַמּוּשְׁבָּע כְּנִשְׁבָּע. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. לֵית כָּאן. אֶלָּא אַף בִּשְׁבוּעַת הַפִּיקָּדוֹן נַעֲשָׂה הַמּוּשְׁבָּע כְּנִשְׁבָּע.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי רִבִּי לָעְזָר וְהוּא שֶׁהִזְכִּיר שְׁבוּעָה תְּחִילָּה וְסוֹף. דִּבְרֵי חֲכָמִים הִזְכִּיר שְׁבוּעָה תְּחִילָּה וְלֹא הִזְכִּיר בַּסּוֹף. אוֹ הִזְכִּיר בַּסּוֹף וְלֹא הִזְכִּיר תְּחִילָּה עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן מְבִיא קָרְבָּן עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר מֵבִיא קָרְבָּן אֶחָד. הִזְכִּיר שְׁבוּעָה תְּחִילָּה וְסוֹף עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן מְבִיא שְׁנֵי קָרְבָּנוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר מֵבִיא קָרְבָּן אֶחָד עַל הַכֹּל. הִזְכִּיר שְׁבוּעָה בַּתְּחִילָּה וְלֹא הִזְכִּיר בַּסּוֹף מָהוּ שֶׁתָּחוּל שְׁבוּעָה עַל הָאֻמְצָעִיים. אִיתָא חֲמִי. אִילּוּ הִזְכִּיר שְׁבוּעָה תְּחִילָּה וְסוֹף שֶׁמָּא הִזְכִּיר בָּאֻמְצָעִיים. וַתָּ מַר חָלָה וְהָכֵן חָלָה.

רִבִּי יוּדָן קַפּוֹדַקָּיָא בָּעֵי. שְׁבוּעָה חִיטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכוּסְמִין אֵין לָךְ בְּיָדִי מָהוּ. כְּמִי שֶׁהִזְכִּיר שְׁבוּעָה תְּחִילָּה וְסוֹף. מֵאַחַר שֶׁעַל יְדֵי זֶה וְעַל יְדֵי זֶה שְׁבוּעָה מִתְקַיֶּימֶת אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. אֵין לָךְ בְּיָדִי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכוּסְמִין שְׁבוּעָה. כְּמִי שֶׁהִזְכִּיר שְׁבוּעָה תְּחִילָּה וְסוֹף. מֵאַחַר שֶׁעַל יְדֵי זֶה וְעַל יְדֵי זֶה שְׁבוּעָה מִתְקַיֶּימֶת אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. אֵין בִּשְׁבוּעַת בִּיטוּי כֵּן. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל. שֶׁלֹּא אוֹכַל שְׁבוּעָה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן מְבִיא קָרְבָּן עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר מֵבִיא אֶחָד עַל הַכֹּל. אוּף רִבִּי לָעְזָר מוֹדֶה. שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא כְּמִזְרֵז עַצְמוֹ מִן הָאִיסּוּרִין. לֹא אַתְיָא דְלָא אָמַר הוּא לְשֶׁעָבַר. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אֲכַלְתִּי. שֶׁלֹּא אֲכַלְתִּי שְׁבוּעָה. עַל דַּעְתִּין דְּרַבָּנִן מְבִיא שְׁנֵי קָרְבָּנוֹת עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר מֵבִיא אֶחָד בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד.

רִבִּי אַבָּהוּ רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. אָמַר. שְׁבוּעָה חִיטִּין וְחִיטִּין אֵין לָךְ בְּיָדִי. מָהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. לֹא מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי וְלֹא מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי חַיָּיב. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מְקוֹמוֹת הָרַבֶּה עָשׂוּ אוֹתָן כְּמִינִין הָרַבֶּה. אִילּוּ מַר. לֹא מֵאוֹתוֹ הַמָּקוֹם וְלֹא מֵאוֹתוֹ הַמָּקוֹם. יֵאוּת.

רִבִּי חַגַּיי בָּעֵי. עֶשֶׂר שְׁבוּעוֹת אֵין לָךְ בְּיָדִי. מָהוּ.

רִבִּי יוֹסֵי בָּעֵי. שְׁבוּעָה שְׁבוּעָה אֵין לָךְ בְּיָדִי. מָהוּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. נִישְׁמְעִינָהּ מֵהָדָא. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכַל כָּכָר זוֹ. שְׁבוּעָה שֶׁלֹּא אוֹכְלֶינָּה. וַאֲכָלָהּ. חַיָּיב אַחַת. מִפְּנֵי שֶׁהִזְכִּיר זוֹ. הָא לֹא הִזְכִּיר זוֹ חַיָּיב בְּכָל אַחַת וְאַחַת. אַף בִּשְׁבוּעַת בִּיטוּי כֵּן. שְׁבוּעָה שֶׁאוֹכַל נְבֵילָה וּפֶת חִיטִּין וּפֶת שְׂעוֹרִין וּפֶת כּוּסְמִין. מֵאַחַר שֶׁפָּטוּר עַל הַנְּבֵילָה פָּטוּר עַל הַשְּׁאָר.

ד משנה: תֵּן לִי פִּיקָּדוֹן וּתְשׁוּמֶת יָד גְּזֵל וַאֲבֵדָה שֶׁיֵּשׁ לִי בְיָדֶךָ שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי פִּיקָּדוֹן וּתְשׁוּמֶת יָד וְגָזֵל וַאֲבֵדָה חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. תֵּן לִי חִיטִּים וּשְׂעוֹרִים וְכוּסְמִין שֶׁיֵּשׁ לִי בְיָדֶךָ שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא אַחַת. שְׁבוּעָה שֶׁאֵין לְךָ בְּיָדִי חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכוּסְמִין חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֲפִילּוּ אָמַר חִטָּה וּשְׂעוֹרָה וְכוּסֶּמֶת חַיָּיב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת:

הלכה: תֵּן לִי פִּיקָּדוֹן וּתְשׁוּמֶת יָד כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן נִמְצָא שֶׁאֵין בְּיָדוֹ חִטִּים פָּטוּר בִּשְׂאָר. אָמַר רִבִּי בָּא. אַף רִבִּי יָסָא מוֹדֶה בָּהּ. נִמְצָא שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ חִיטִּין מָהוּ שֶׁתָּחוּל שְׁבוּעָה בִּשְׂאָר הַמִּינִין. חֲבֵרַיָּיא אָמְרֵי. לָא חָלָה. רִבִּי זֵירָא אָמַר. חָלָה. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. מַתְנִיתָה מְסַיְּיעָה לְמָה

דְּאָמְרִי חֲבֵרַיָּיא. אִשָּׁה שֶׁאָמְרָה. חֲרִישִׁי נְזִירָה. וְשָׁמְעָה חֲבֵירָתָהּ וְאָמְרָה. וַאֲנִי. וְשָׁמַע בַּעַל הָרִאשׁוֹנָה וְהֵיפֵר לָהּ. הָרִאשׁוּנָה מוּתֶּרֶת וְהַשְּׁנִיָּיה אֲסוּרָה. אִם אָמְרָה. לֹא נִתְכַּוְונְתִּי לִהְיוֹת אֶלָּא כְמוֹתָהּ. שְׁתֵּיהֶן מוּתָּרוֹת. מִפְּנֵי שֶׁאָמְרָה. לֹא נִתְכַּוְונְתִּי אֶלָּא לִהְיוֹת כְּמוֹתָהּ וּכְיוֹצֵא בָהּ. הָא אִם לֹא אָמְרָה. לְהִיוֹת כְּמוֹתָהּ וּכְיוֹצֵא בָהּ. הָרִאשׁוֹנָה מוּתֶּרֶת וְהַשְּׁנִיָּיה אֲסוּרָה. מָה אִם תַּמָּן שֶׁאֵין שָׁם עִיקַּר שְׁבוּעָה אַתְּ מַר חָלָה. כָּאן שֶׁיֵּשׁ עִיקַּר שְׁבוּעָה לֹא כָל שֶׁכֵּן שֶׁתְּחוּל. וּמַאי דָּא דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן נִמְצָא שֶׁאֵין בְּיָדוֹ חִטִּין פָּטוּר בִּשְׂאָר. בְּמַתְפִּיס בָּאוֹמֵר. שְׁעוֹרִין יְהוּ כְחִיטִּין. כּוּסְמִין יְהוּ כְחִיטִּין.

פְּשִׁיטָא דָּא מִילְתָא. לֹא הֵיפֵר לָהּ בַּעַל הָרִאשׁוֹנָה וְעָמְדָה בִּנְדָרָהּ לוֹקָה. שְׁנָיָיה מָהוּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מֵאַחַר שֶׁזּוֹ לוֹקָה זוֹ לוֹקָה. אָמַר רִבִּי יוּדָן. וּתְנֵיי בֵּית דִּין הוּא. וְתֵיעָשֶׂה שְׁנָיָיה כְּאוֹמֶרֶת. חֲרִישִׁי נְזִירָה ל׳ יוֹם. רִבִּי שִׁמְעוֹן כְּדַעְתֵּיהּ דְּאָמַר. בְּמִגְבָּה הַדָּבָר תָּלוּי.

תֵּן לִי חִטִּין וּשְׁעוֹרִין כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי רִבִּי יוּדָן נִכְלָלִין בְּקָרְבָּן אֶחָד וְנִפְרָטִין בִּג׳ קָרְבָּנוֹת. הֵיךְ עֲבִידָא. פְּרוֹטָה חִטִּין וּפְרוֹטָה שְׂעוֹרִין וּפְרוֹטָה כּוּסְמִין נִכְלָלִין בְּקָרְבָּן אֶחָד נִפְרָטִין לְג׳ קָרְבָּנוֹת. פְּרוֹטָה שְׁלִישׁ חִטִּין פְּרוֹטָה שְׁלִישׁ שְׂעוֹרִין פְּרוֹטָה שְׁלִישׁ כּוּסְמִין מָהוּ שֶׁיִּצְטָרְפוּ כוּלָּן. אִיתָא חֲמִי. אִילּוּ הָיוּ בְיָדוֹ כַּמָּה מִינִין בְּפְרוֹטָה אֲפִילּוּ כֵן נִכְלָלִין וְנִפְרָטִין. לֵיי דָּא מִילְּה. לְחַיְּבוֹ בְּקָרְבָּן. הָיוּ בְיָדוֹ ד׳ מִינִין. ב׳ מִינִין בִּפְרוֹטָה ב׳ מִינִין בְּב׳ פְּרוֹטוֹת. אֲפִילּוּ כֵן נִכְלָלִין וְנִפְרָטִין. דְּאָמַר רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. וְשׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. חֲזָקָה לַכֹּל חָתַם. שׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. לֹא חָתַם אֶלָּא בִּשְׁאֵילַת שָׁלוֹם. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. שׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. חֲזָקָה לַכֹּל חָתַם. אֵי זֶהוּ כְלָל. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אִישׁ פְּלוֹנִי מִגָּרֵשׁ פְּלוֹנִי. אֵי זֶהוּ כְלָל. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. אָנוּ פְלוֹנִי וּפְלוֹנִי מְגָרְשִׁין נָשֵׁינוּ מִמָּקוֹם פְּלוֹנִי. אָמַר רִבִּי זֵירָא. מוֹדֶה רִבִּי יוֹחָנָן שֶׁאִם הִזְכִּיר גֵּירוּשִׁין לְכָל אַחַת וְאַחַת שֶׁצָּרִיךְ לִיתֵּן טֶפּוֹס וְעֵדִים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. חֲיִילֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן מֵהָדָא. שֶׁאֵינִי נֶהֱנֶה לָזֶה לָזֶה קָרְבָּן לָזֶה קָרְבָּן. צְרִיכִין פֶּתַח לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָה מְסַיְּעָה לְרִבִּי יוֹחָנָן. הָיָה כוֹתֵב טֶפּוֹס לְכָל אֶחָד וְאֶחָד וְעֵדִים לְמַטָּה. אֶת שֶׁהָעֵדִים נִיקָּרִין עִמּוֹ כָּשֵׁר.

שְׁמוּאֵל אָמַר. פָּרָט רִבִּי מֵאִיר כְּלָל לְרִבִּי יְהוּדָה. פָּרָט רִבִּי יְהוּדָה כְּלָל לְרִבִּי מֵאִיר. רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רִבִּי זֵירָא. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנָן אָמְרִין שֶׁאֵין פָּרָטוֹ שֶׁלְּרִבִּי מֵאִיר כְּלָלוֹ שֶׁלְּרִבִּי יְהוּדָה. דָּמַר רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. וְשׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. חֲזָקָה לַכֹּל חָתַם. שׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. לֹא חָתַם אֶלָּא בִּשְׁאֵילַת שָׁלוֹם. אִם אוֹמֵר אַתְּ. פָּרָט רִבִּי מֵאִיר כְּלָל לְרִבִּי יְהוּדָה אָמַר. שׁוֹאֵל אֲנִי בְּשָׁלוֹם פְּלוֹנִי. חֲזָקָה לַכֹּל חָתַם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. מַתְנִיתָה אָמְרָה שֶׁאֵין פָּרָטוֹ שֶׁלְּרִבִּי יְהוּדָה כְּלָלוֹ שֶׁלְּרִבִּי מֵאִיר. דְּתַנִּינָן. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. אֲפִילּוּ אָמַר. חִיטָּה וּשְׂעוֹרָה וְכוּסֶּמֶת. חַיָּיב בְּכָל אַחַת וְאַחַת. וְלֵית אִינָּשׁ אָמַר אֲפִילּוּ אֶלָּא מִכְּלַל דְּמוֹדֶה בְּקַדְמִיתָא. אָמַר רִבִּי חִינְנָא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר בֵּין שֶׁאָמַר. חִיטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכוּסְמִין. בֵּין שֶׁאָמַר. חִיטִּין שְׂעוֹרִין כּוּסְמִין. כְּלָל וּפָרָט הוּא. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה אִם אָמַר. חִטִּין וּשְׂעוֹרִין וְכוּסְמִין. כְּלָל וּפָרָט הוּא. אִם אָמַר. חִטִּין שְׂעוֹרִין כּוּסְמִין. כְּלָל שֶׁאֵין עִמּוֹ פָּרָט.

ה משנה: אֲנַסְתָּהּ וּפִיתִּיתָהּ אֶת בִּתִּי וְהוּא אוֹמֵר לֹא אֲנַסְתִּי וְלֹא פִיתִּיתִי. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אֵמֶן חַיָּיב. רִבִּי שִׁמְעוֹן פּוֹטֵר שֶׁאֵינוֹ מְשֻׁלָּם קֶנֶס עַל פִּי עַצְמוֹ. אָמְרוּ לוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מְשֻׁלָּם קֶנֶס עַל פִּי עַצְמוֹ מְשֻׁלָּם בּוֹשֶׁת וּפְגָם עַל פִּי עַצְמוֹ:

הלכה: אֲנַסְתָּהּ וּפִיתִּיתָהּ אֶת בִּתִּי כול׳. רִבִּי זֵירָא רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן עִיקַּר תְּבִיעָה קֶנֶס. לְדִבְרֵי חֲכָמִים לָאו. אָמַר רִבִּי אִילָא. דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּתוֹבְעוֹ קֶנֶס בּוֹשֶׁת וּפְגָם. דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּתוֹבְעוֹ בּוֹשֶׁת וּפְגָם וּקְנָס. רַבָּנִין אָמְרִין. דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּתָבְעוֹ ג׳ דְּבָרִים. דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּתוֹבְעוֹ דָּבָר אֶחָד. רִבִּי זֵירָא בְעָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. בְּפֵירוּשׁ שָׁמַעְתָּ מֵרִבִּי יוֹחָנָן אוֹ מִמֵּילְתֵיהּ. אָמַר רִבִּי יָסֵי. דְּסָבַר כְּרַבָּנִן. אָמַר רִבִּי מָנָא. וַאֲפִילּוּ דּוּ סָבַר כְּרִבִּי אִילָא. דִּבְרֵי רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּתָבְעוֹ דָּבָר אֶחָד. בְּרַם הָכָא בְּתוֹבְעוֹ ג׳ דְּבָרִים. אֵין לִי אֶלָּא דְּבָרִים שֶׁאֵינוֹ מְשֻׁלָּם עֲלֵיהֶן אֶת הַקֶּרֶן. מְנַיִין תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל וְתַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה הָאוֹנֵס וְהַמְּפַתֶּה וְהַמּוֹצִיא שֵׁם רַע. תַּלְמוּד לוֹמַר מִכֹּל אֲשֶׁר יִשָּׁבַע עָלָיו לַשֶּׁקֶר. לְמוֹצִיא שֵׁם רַע לָאו קֶנֶס הוּא. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. רִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא דְּאָמַר. בְּמִגְבָּה הַדָּבָר תָּלוּי.

ו משנה: גְּנַבְתָּ אֶת שׁוֹרִי וְהוּא אוֹמֵר לֹא גָנַבְתִּי מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אֵמֶן חַיָּיב. גְּנַבְתִּי אֲבָל לֹא טְבַחְתִּי וְלֹא מָכַרְתִּי מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אֵמֶן פָּטוּר. הֵמִית שׁוֹרְךָ אֶת שׁוֹרִי וְהוּא אוֹמֵר לֹא הֵמִית מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אֵמֶן חַיָּיב. הֵמִית שׁוֹרְךָ אֶת עַבְדִּי וְהוּא אוֹמֵר לֹא הֵמִית מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אֵמֶן פָּטוּר. אָמַר לוֹ חָבַלְתָּ בִּי וְעָשִׂיתָ בִּי חַבּוּרָה וְהוּא אוֹמֵר לֹא חָבַלְתִּי וְלֹא עָשִׂיתִי בְךָ חַבּוּרָה מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אֵמֶן חַיָּיב. אָמַר לוֹ עַבְדּוֹ הִפַּלְתָּ אֶת שִׁנֵּי וְסִימְתָּ אֶת עֵינִי וְהוּא אוֹמֵר לֹא הִפַּלְתִּי וְלֹא סִימְתִּי מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אֵמֶן פָּטוּר. זֶה הַכְּלָל כָּל הַמְשַׁלֵּם עַל פִּי עַצְמוֹ חַיָּיב. וְשֶׁאֵינוֹ מְשֻׁלָּם עַל פִּי עַצְמוֹ פָּטוּר:

הלכה: גְּנַבְתָּהּ אֶת שׁוֹרִי כול׳ עַד סוֹף פִּירְקָא. רִבִּי יִצְחָק שָׁאַל. מָהוּ שֶׁיְּשַׁלֵּם דְּמֵי הָעֶבֶד מִפִּיו. וּמַה צְרִיכָה לֵיהּ. כָּל שְׁלֹשִׁים קֶנֶס אוֹ יוֹתֵר בְּדָמָיו קֶנֶס. אֵין תֵּימַר. כָּל שְׁלֹשִׁים קֶנֶס. אֵין מְשֻׁלָּם. אִין תֵּימַר. יוֹתֵר בְּדָמָיו קֶנֶס. מְשֻׁלָּם. תַּמָּן תַּנִּינָן. הֵמִית שׁוֹרְךָ עַבְדִּי. וְהוּא אָמַר. לֹא הֵמִית . מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי. וְאָמַר אָמֵן. פָּטוּר. אָמַר רִבִּי חַגַּיי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. תִּיפְתָּר שֶׁהֵמִית עֶבֶד מוּפֶה שְׁחִין. אָמַר לֵיהּ. וָמוֹר דְּבַתְרֵהּ. הֵמִית שׁוֹרְךָ בְּנִי. וְהוּא אוֹמֵר. לֹא הֵמִית. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי. וְאָמַר אָמֵן. חַיָּיב. וּפְתָרֵהּ בְּמוּפֶה שְׁחִין וְיֵהָא פָטוּר. לֵית יְכִיל. דְּתַנִּינָן. הֵמִית בֶּן חוֹרִין נוֹתֵן שָׁוְויוֹ. אָמַר רִבִּי עֶזְרָא קַמֵּי רִבִּי מָנָא. תִּיפְתָּר כְּמָאן דָּמַר. וְנָתַן פִּדְיוֹן נַפְשׁוֹ שֶׁלְּנִיזָּק. אָמַר לֵיהּ. אִין כְּמָאן דָּמַר. וְנָתַן פִּדְיוֹן נַפְשׁוֹ שֶׁלְּנִיזָּק. כּוּלּוֹ קֶנֶס.

מָהוּ שֶׁיֹּאמַר לוֹ. צֵא יְדֵי שָׁמַיִם. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מַעֲשֶׂה בְּרַבָּן גַּמְלִיאֵל שֶׁהִפִּיל שֵׁן טַבִּי עַבְדּוֹ. אָתָא גַבֵּי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר לֵיהּ. טַבִּי עַבְדִּי מָצָאתִי עִילָּה לְשַׁחְרְרוֹ. אָמַר. לֵית בְּיָדֶךָ. וְאֵין קְנָסוֹת אֶלָּא בְעֵדִים וּבְבֵית דִּין. הָדָא אָמְרָה שֶׁאֵין אוֹמֵר לוֹ. צֵא יְדֵי שָׁמַיִם. רִבִּי גַּמְלִיאֵל בֵּירִבִּי אִלְעַאי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. רַבָּן גַּמְלִיאֵל כְּמָאן דְּאָמַר. מוּתָּר לְשַׁחְרֵר. אָמַר לֵיהּ. גַּרְמָהּ אָמְרָה שֶׁאָסוּר לְשַׁחְרֵר. דִּלְא כֵן הָיָה לוֹ לְשַׁחְרְרוֹ מֹשָׁעָה רִאשׁוֹנָה.

פרק ו

א **משנה:** שְׁבוּעַת הַדַּיָּנִין הַטַּעֲנָה שְׁתֵּי כֶסֶף וְהַהוֹדָיָה בְּשָׁוֶה פְרוּטָה. וְאִם אֵין הַהוֹדָיָה מִמִּין הַטַּעֲנָה פָּטוּר. כֵּיצַד שְׁתֵּי כֶסֶף לִי בְיָדֶךָ אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא פְרוּטָה פָּטוּר. שְׁתֵּי כֶסֶף וּפְרוּטָה לִי בְיָדֶךָ אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא פְרוּטָה חַיָּיב. מָנָה לִי בְיָדֶךָ אֵין לְךָ בְיָדִי פָּטוּר. מָנָה לִי בְיָדֶךָ אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים דִּינָר חַיָּיב. מָנָה לְאַבָּא בְיָדֶךָ אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא חֲמִשִּׁים פָּטוּר מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְמֻשְׁיָב אֲבֵדָה׃

הלכה: שְׁבוּעַת הַדַּיָּנִין כול׳. הַטַּעֲנָה. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. מָעָה כֶסֶף. וּבֵית הִלֵּל אוֹמְרִים. שְׁתֵּי מָעִין. מְחִלְקָה שִׁיטָתִין דְּבֵית שַׁמַּי. תַּמָּן אָמְרִין. כֶּסֶף דִּינָר. וְהָכָא אָמְרִין. כֶּסֶף מָעָה. מְחִלְקָה שִׁיטָתִין דְּבֵית הִלֵּל. תַּמָּן אָמְרִין. כֶּסֶף פְּרוּטָה. וְהָכָא אָמְרִין. כֶּסֶף תְּרֵין מָעִין. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בֵּית שַׁמַּי אוֹמְרִים. מִתְּחִילַּת מְכִירַת הָעִבְרִיָּה. מַה תְּחִילַּת מְכִירָתָהּ בְּדִינָר אַף קִידּוּשֶׁיהָ בְדִינָר. וּבֵית הִלֵּל לְמֵידִין מִסּוֹף גֵּירוּעֶיהָ. מַה סוֹף גֵּירוּעֶיהָ בִּפְרוּטָה אַף קִידּוּשֶׁיהָ בִּפְרוּטָה. וּמַה טַעֲמָא דְּבֵית שַׁמַּי. וְיָצְאָה חִנָּם אֵין כֶּסֶף. וְכִי אֵין אָנוּ יוֹדְעִין שֶׁאֵין כֶּסֶף. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר כֶּסֶף. מִיכַּן שֶׁנִּמְכֶּרֶת יוֹתֵר מִכֶּסֶף. וְכַמָּה הִיא יוֹתֵר מִכֶּסֶף. דִּינָר. אוֹ כֶּסֶף פְּרוּטָה. יוֹתֵר מִכֶּסֶף שְׁתֵּי פְרוּטוֹת. סוֹף מַטְבֵּעַ כֶּסֶף מָעָה. וּתְהֵא מָעָה. רִבִּי אָבִין בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי. שֶׁאִם בִּיקְּשָׁה לְמִיגְרַע מִגְרַעַת מָעָה בְּכָל שָׁנָה וְיוֹצְאָה. וְתִגְרַע בִּפְרוּטָה. אָמַר רִבִּי אָבִין. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁאִם בִּיקְּשָׁה לִיגָּרַע מִתְּחִילַּת הַשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית. מַה תְּחִילַּת הַשָּׁנָה הַשִּׁשִּׁית גֵּירוּעֶיהָ בִּפְרוּטָה אַף קִידּוּשֶׁיהָ בִּפְרוּטָה. אֶלָּא תְּחִילַּת גֵּירוּעֶיהָ מָעָה וְסוֹף גֵּירוּעֶיהָ בִּפְרוּטָה. וּמָה טַעֲמָא דְּבֵית הִלֵּל. מִמַּה שֶׁסּוֹף גֵּירוּעֶיהָ בִּפְרוּטָה אַף קִידּוּשֶׁיהָ בִּפְרוּטָה. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁאִם נִשְׁתַּיֵּיר שָׁם שָׁוֶה פְרוּטָה שֶׁמָּא אֵינָהּ מְגָרַעַתּוֹ וְיוֹצֵא. כְּשֵׁם שֶׁסּוֹף גֵּירוּעֶיהָ בִּפְרוּטָה כָּךְ קִידּוּשֶׁיהָ בִּפְרוּטָה. מְחִלְקָה שִׁיטָתְהוֹן דְּבֵית הִלֵּל. כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וגו׳. אִם לְלַמֵּד שֶׁאֵין בֵּית דִּין נִזְקָקִין לְפָחוֹת מִשָּׁוֶה פְרוּטָה. כְּבָר כָּתוּב לְאַשְׁמָה בָהּ. פְּרָט לְפָחוֹת מִפְּרוּטָה. מִיכָּן שֶׁיֵּשׁ כָּאן יוֹתֵר מִכֶּסֶף. וְכַמָּה הוּא. שְׁתֵּי מָעִין. אוֹ כֶּסֶף פְּרוּטָה. יוֹתֵר מִכֶּסֶף ב׳ פְרוּטוֹת. סוֹף מַטְבֵּעַ כֶּסֶף מָעָה. וּתְהֵא מָעָה. אוֹ כֵלִים. מַה כֵלִים ב׳ אַף כֶּסֶף ב׳. מַה מְקַיְּימִין דְּבֵית שַׁמַּי אוֹ כֵלִים. כְּהָדָא דְתַנִּי רִבִּי נָתָן. אוֹ כֵלִים. לְהָבִיא כְלֵי חֶרֶס. שְׁמוּאֵל אָמַר. טְעָנוֹ שְׁנֵי מְחָטִין וְהוֹדָה לוֹ בְאַחַת מֵהֶן חַיָּיב. אָמַר רִבִּי חִינְנָא. וְהֵן שֶׁיִּהוּ יָפוֹת שְׁתֵּי פְרוּטוֹת. שֶׁיְּהֵא הַטַּעֲנָה פְרוּטָה וְהַהוֹדָיָה פְרוּטָה. אַתְיָא כְבֵית שַׁמַּי דְּלָא יַלְפֵּי כֶּסֶף מִכֵּלִים. בְּרַם כְּבֵית הִלֵּל דְּיַלְפֵּי כֶּסֶף מִכֵּלִים. מַה כֵלִים שְׁנַיִם אַף כֶּסֶף שְׁנַיִם. וְדִכְוָותָהּ. מַה כֶּסֶף שְׁתֵּי מָעִין אַף כֵּלִים שְׁתֵּי מָעִין.

רִבִּי בָּא רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. כָּל שֶׁשְּׁנַיִם מְחַיְּבִין אוֹתוֹ מָמוֹן עַד אֶחָד זוֹקְקוֹ לִשְׁבוּעָה. וַהֲרֵי שְׁנַיִם מְחַיְּבִין אוֹתוֹ קֶרֶקַע. שְׁנַיָּיא הִיא שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין בַּקַּרְקָעוֹת. וַהֲרֵי שְׁנַיִם מְחַיְּבִין אוֹתוֹ קָנָס. שְׁנַיָּיא הִיא שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין בַּקָּנָס. וַהֲרֵי שְׁנַיִם מְחַיְּבִין אוֹתוֹ פְרוּטָה. וְכֵן הִיא דְתַנִּינָן. שְׁבוּעַת הַדַּיָּנִין. הַטַּעֲנָה שְׁתֵּי כֶסֶף וְהַהוֹדָיָה שָׁוֶה פְרוּטָה. מַתְנִיתָא בְּשֶׁנִּשְׁבָּע מִפִּיו. מַה דָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בְּנִשְׁבָּע מִפִּי אֲחֵרִים. רַב חִסְדָּא וַחֲבֵרוּתֵיהּ פְּלִיגִי. שְׁבוּעַת הַדַּיָּנִין. כָּל שְׁבוּעַת הַדַּיָּנִין. לָא שַׁנְיָיא בֵּין מִפִּיו בֵּין מִפִּי אֲחֵרִים לְעוֹלָם אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁתְּהֵא הַטַּעֲנָה.

וְהַהוֹדָיָה שָׁוֶה פְרוּטָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הַטּוֹעֵן לַחֲבֵירוֹ טַעֲנַת גַּנָּב אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיּוֹדֶה מִקֶּצָת. וְכָל חֲבֵרוֹי פְלִיגִין עֲלוֹי. מַה מְקַיְּימִין כָּל חֲבֵרוֹי כִּי הוּא זֶה. בְּטוֹעֲנוֹ מָמוֹן. אִם בְּטוֹעֲנוֹ מָמוֹן בְּדָא יְשַׁלֵּם שְׁנַיִם לְרֵעֵהוּ. וְעֵירוּבֵי פַּרְשִׁיוֹת יֵשׁ כָּאן.

אָמַר רִבִּי זֵירָא. אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיְּהֵא בַכְּפִירָה שְׁתֵּי כֶסֶף חוּץ מֵהַהוֹדָיָה. אַתְיָא כַחֲבֵרוֹי דְּרִבִּי יוֹחָנָן.

מָנָה לִי בְיָדֶךָ. אֵין לְךָ בְיָדִי. פָּטוּר. אֲפִילּוּ. כַּמָּה לִי בְיָדֶךָ. אֵין לְךָ בְיָדִי. פָּטוּר. אֶלָּא כִינִי. מָנָה לִי בְיָדֶךָ. אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא פְרוּטָה. חַיָּיב. רַב וְרִבִּי יוֹחָנָן תְּרוֵיהוֹן אָמְרִין. וְהוּא שֶׁהִלְוָוהוּ בָעֵדִים. אֲבָל אִם הִלְוָוהוּ שֶׁלֹּא בָעֵדִים יְכִיל מֵימַר לֵיהּ. הִלְוִיתָנִי וְנָתַתִּי לָךְ מֻחֲצָה. אָמַר רִבִּי יוּדָן. אֵין אוֹמְרִים בְּמָמוֹן מֵאַחַר. מֵאַחַר דְּיָכִיל לְמֵימַר לֵיהּ. לֹא הִלְוִיתָנִי. וְיָכִיל מֵימַר לֵיהּ. הִלְוִיתָנִי וְנָתַתִּי לָךְ חֲצָיִים. מַתְנִיתָה פְלִיגָה בְּרִבִּי יוֹחָנָן. מָנָה לִי בְיָדֶךָ אָמַר לוֹ. הֵין. לְמָחָר אָמַר לוֹ. תְּנֵיהוּ לִי. נְתַתִּיו לָךְ. פָּטוּר. אֵין לָךְ בְיָדִי. חַיָּיב.

מָנָה לִי בְיָדֶךָ. אֵי לְךָ בְיָדִי. אִסְי אָמַר. הַמַּלְוֶה לַחֲבֵירוֹ בָעֵדִים לֹא יִפְרָעֶנּוּ אֶלָּא בָעֵדִים. אָמַר רִבִּי אָבִין. מִילְּתֵיהּ דְּאִסְי הַמַּלְוֶה לַחֲבֵירוֹ בָעֵדִים לֹא יַחֲזִיר לוֹ אֶלָּא בָעֵדִים. מַתְנִיתָה פְלִיגָה עֲלוֹי. מָנָה לִי בְיָדֶךָ. אָמַר לוֹ הֵין. לְמָחָר אָמַר לוֹ. תְּנֵיהוּ לִי. נְתַתִּיו לָךְ. פָּטוּר. אֵין לָךְ בְיָדִי. חַיָּיב.

ב **משנה:** מָנָה לִי בְיָדֶךָ אָמַר לוֹ הֵין וּלְמָחָר אָמַר לוֹ תְּנֵיהוּ לִי נְתַתִּיו לָךְ פָּטוּר. מָנָה לִי בְיָדֶךָ אָמַר לוֹ הֵין אַל תִּתְּנֵיהוּ לִי אֶלָּא בִּפְנֵי עֵדִים. לְמָחָר אָמַר לוֹ תְּנֵהוּ לִי נְתַתִּיו לָךְ חַיָּיב מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיךְ לִיתֵּן בִּפְנֵי עֵדִים׃

הלכה: מָנָה לִי בְיָדֶךָ כול׳. אָמַר רִבִּי בּוּן. דֶּרֶךְ בְּנֵי אָדָם לְהַלְווֹת לַחֲבֵריהֶן שֶׁלֹּא בָעֵדִים וּלְתוֹבְעָן בְּעֵדִים.

מְנָה לִי בְּיֶדֶךָ. אָמַר לוֹ. הֵין. אַל תִּתְנֵיהוּ לִי אֶלָּא בִּפְנֵי פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי. לְמָחָר אָמַר לוֹ. תְּנֵיהוּ לִי. נְתָתִיו לָךְ. חַיָּיב. שֶׁצָּרִיךְ לְהַחֲזִיר לוֹ בָּעֵדִים. הַגַּע עַצְמָךְ דְּאָמַר לֵיהּ. נְתָתִיו לָךְ בָּעֵדִים. תֵּנֵי בַּר קַפָּרָא. בְּמַעֲמַד פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי. הַגַּע עַצְמָךְ דְּאָמַר לֵיהּ. בְּמַעֲמַד פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי. רִבִּי בָּא רַב הַמְנוּנָא רַב אָדָא בַּר אַהֲבָה בְּשֵׁם רַב. מַעֲשֶׂה בָא לִפְנֵי רִבִּי וְאָמַר. יָבוֹאוּ פְלוֹנִי וּפְלוֹנִי.

חֲרֵי שֶׁבָּא בִּשְׁטָר וּבַחֲזָקָה. רִבִּי אוֹמֵר. יִדּוֹן בִּשְׁטָר. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. יִדּוֹן בַּחֲזָקָה. רִבִּי זֵירָא בְּשֵׁם רַב יִרְמְיָה. מַעֲשֶׂה בָא לִפְנֵי רִבִּי יְהוּדָה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי קַמֵּי רִבִּי זֵירָא. מַה. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי. תַּמָּן אָמַר. יִדּוֹן בִּשְׁטָר. וָכָא אָמַר. יִדּוֹן בַּחֲזָקָה. נֵימַר. עַד דְּלֹא יַחְזוֹר בֵּיהּ. וַאֲפִילוּ תֵּימַר מִדְּחָזַר בֵּיהּ. לֹא בִיקֵּשׁ רִבִּי אֶלָּא לַעֲמוֹד עַל אֲמִיתָן שֶׁלִּדְבָרִים. הַמַּחֲזִיק מַחֲמַת אוֹנוֹ וְנִמְצֵאת פְּסוּלָה אֵינָהּ חֲזָקָה. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר. בַּמַּחֲלוֹקֶת. רִבִּי שְׁמוּאֵל אָמַר רִבִּי זֵירָא רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי אַבִּינָא. דִּבְרֵי הַכֹּל הֵיא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. תַּמָּן בְּבָא בִשְׁטָר וּבַחֲזָקָה. הָכָא בְּבָא בִשְׁטָר. אָמַר רִבִּי יוּדָן. תַּמָּן בְּבָא בִשְׁתֵּי כִיתֵּי עֵדִים. הָכָא בִכְוֹפֵר בִּרְאָיוֹתָיו.

רִבִּי מָרִינוּס חֲוָה עָרַב לְכַלָּתֵיהּ וַהֲווּ דַיינִין קַמֵּי רִבִּי חָמָא אֲבִי בַּר קַפָּרָא וְרִבִּי הוֹשַׁעְיָה. מִדְּהוֹדָה אָמַר לֵיהּ. יְהָבִית. שָׁאֲלוֹן לְרִבִּי חִיָּיה רוֹבָה. שָׁאַל רִבִּי חִיָּיה לְרִבִּי. הַמִּתְחַיֵּיב בְּבֵית דִּין לֹא כָל הֵימֵינוּ. מַאי לֹא כָל הֵימֵינוּ. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם מֵעַצְמוֹ מְשַׁלֵּם נֶאֱמָן לוֹמַר נָתַתִּי. וְאִם מִפִּי אֲחֵרִים לֹא כָל הֵימֵינוּ. רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא אָמַר. אַף בִּשְׁבוּעוֹת כֵּן. מָהוּ אַף בִּשְׁבוּעוֹת כֵּן. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם מֵעַצְמוֹ נִשְׁבָּע נֶאֱמָן לוֹמַר נִשְׁבַּעְתִּי. אִם מִפִּי אֲחֵרִים לֹא כָל הֵימֵינוּ.

ג **משנה:** לִטְרָא זָהֵב לִי בְיֶדֶךָ אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא לִטְרָא כֶּסֶף פָּטוּר. דִּינַר זָהֵב לִי בְיֶדֶךָ אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא דִּינַר כֶּסֶף קִטְרִיסִית וּפוּנְדְיוֹן וּפְרוּטָה חַיָּיב שֶׁהַכֹּל מִין מַטְבֵּעַ אֶחָד.

הלכה: לִיטְרָא זָהֵב לִי בְיֶדֶךָ כול׳. שְׁמוֹנֶה שֶׁלְזָהֵב יֵשׁ לִי בַכִּיס. וְנִמְצְאוּ שְׁמוֹנֶה דִּינָרֵי זָהֵב. אוֹ חֲמִשִּׁים סֶלַע. וְנִמְצְאוּ מָאתַיִם דִּינָר. אוֹ מָאתַיִם דִּינָר. וְנִמְצְאוּ חֲמִשִּׁים סֶלַע. חֲרֵי אֵילּוּ חוּלִין. שְׁמוֹנֶה דִּינָרֵי זָהֵב יֵשׁ לִי בַכִּיס. וְנִמְצְאוּ חֲמִשִּׁים סֶלַע. אוֹ מָאתַיִם דִּינָר. וְנִמְצְאוּ חֲמִשִּׁים סֶלַע. חֲרֵי אֵילּוּ שֵׁינִי. לִיטְרָא זָהֵב לִי בְיֶדֶךָ אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא לִיטְרָא כֶּסֶף פָּטוּר. דִּינָר זָהֵב יֵשׁ לִי בְיֶדֶךָ. אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא דִּינָר כֶּסֶף. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אַבִּינָא. בְּקַדְמִיתָא חֲווֹינָן אָמְרִין. דִּינָר זָהֵב פְּרוּטְרוּט. דִּינָרֵי זָהֵב אֵינָן פְּרוּטְרוּט. אִילּוּ מַר. דִּינָרֵי זָהֵב זָהוּב. יֵאוּת. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. דִּינָר זָהוּב זָהֵב פָּטוּר.

ד **משנה:** כּוֹר תְּבוּאָה לִי בְיֶדֶךָ אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא לְתֶךְ קְטָנִית פָּטוּר. כּוֹר פֵּרוֹת לִי בְיֶדֶךָ אֵין לְךָ בְיָדִי אֶלָּא לְתֶךְ קְטָנִית חַיָּיב שֶׁהַקִּיטְנִית בִּכְלָל פֵּרוֹת. טָעֲנוּ חִיטִּים וְהוֹדָה לוֹ בִּשְׂעוֹרִים פָּטוּר. וְרִבִּי שִׁמְעוֹן מְחַיֵּיב. הַטּוֹעֵן לַחֲבֵרוֹ בְּכַדֵּי שֶׁמֶן וְהוֹדָה לוֹ בְּקַנְקַנִּים אַדְמוֹן אוֹמֵר הוֹאִיל וְהוֹדָה לוֹ מִקְצָת מִמִּין הַטַּעֲנָה יִשָּׁבֵעַ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים אֵין הַהוֹדָיָיה מִמִּין הַטַּעֲנָה. אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי אַדְמוֹן. טָעֲנוּ כֵלִים וְקַרְקָעוֹת הוֹדָה בַּכֵּלִים וְכָפַר בַּקַּרְקָעוֹת בַּקַּרְקָעוֹת וְכָפַר בַּכֵּלִים פָּטוּר. הוֹדָה בְּמִקְצָת הַקַּרְקָעוֹת פָּטוּר. בְּמִקְצָת הַכֵּלִים חַיָּיב שֶׁהַנְּכָסִים שֶׁאֵין לָהֶם אַחֲרָיוּת זוֹקְקִין אֶת הַנְּכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחֲרָיוּת לִישָּׁבַע עֲלֵיהֶן:

הלכה: כּוֹר תְּבוּאָה לִי בְיֶדֶךָ כול׳. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מַתְנִיתָה בִּטָּעֲנוּ חִיטִּים וְהוֹדָה לוֹ בִּשְׂעוֹרִים. אֲבָל טָעֲנוּ שְׁנֵי מִינִין וְהוֹדָה לוֹ בְּאֶחָד מֵהֶן דִּבְרֵי הַכֹּל פָּטוּר. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּהָדָא דְרִבִּי אִמִּי. מַאי דָּא דְתַנִּינָן. רַבָּן גַּמְלִיאֵל מְחַיֵּיב. בָּא לְהוֹדִיעֲךָ כַּח רַבָּן גַּמְלִיאֵל עַד הֵיכָן מְחַיֵּיב. רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא סוֹף דָּבָר בִּטָּעֲנוּ חִטִּים וְהוֹדָה לוֹ בִּשְׂעוֹרִים. אֲבָל אִם טָעֲנוּ שְׁנֵי מִינִין וְהוֹדָה לוֹ בְּאֶחָד מֵהֶן דִּבְרֵי חֲכָמִים פָּטוּר. רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. לֹא יְהֵא דָּבָר בִּשְׁטָעֲנוּ שְׁנֵי מִינִין וְהוֹדָה לוֹ בְּאֶחָד מֵהֶן. אֲבָל אִם טָעֲנוּ חִטִּים וְהוֹדָה לוֹ בִּשְׂעוֹרִים דִּבְרֵי הַכֹּל חַיָּיב. כְּהָדָא דְרֵישׁ לָקִישׁ. חַד בַּר נַשׁ אָזַל בָּעֵי מֵידוֹן קַמֵּי רַב דַּהֲוָה מַטְעֵן לְחַבְרֵיהּ חִיטִּין שְׁעוּרִין וְכוּסְמִין. אֲמַר לֵיהּ רַב. הַמְתֵּן עַד דְּיֵיגְלֵגְל עֲלָךְ כָּל דְּבָעֵי וּבְסוֹפָא תִּישְׁתְּבַע עַל כּוּלָּן. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. כָּךְ מֵשִׁיב רֵישׁ לָקִישׁ לְרִבִּי יוֹחָנָן. עַל דַּעְתָּךְ דְּתֵימַר טָעֲנוּ שְׁנֵי מִינִין וְהוֹדָה לוֹ בְּאֶחָד מֵהֶן דִּבְרֵי חֲכָמִים פָּטוּר. וְהָתַנִּינָן. טָעֲנוּ חִטִּים וְקַרְקָעוֹת. וְהוֹדָה לוֹ בַּכֵּלִים וְכָפַר בַּקַּרְקָעוֹת. בַּקַּרְקָעוֹת וְכָפַר בַּכֵּלִים. כֵּלִים וְכֵלִים חַיָּיב. כֵּלִים וְקַרְקָעוֹת לֹא כָל שֶׁכֵּן. אָמַר לֵיהּ. לְזוֹקְקוֹ לִשְׁבוּעָה דוּ מַתְנִיתָה. שֶׁהַנְּכָסִים שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אַחֲרָיוּת זוֹקְקִין הַנְּכָסִים שֶׁאֵין לָהֶן אַחֲרָיוּת לִישָּׁבַע עֲלֵיהֶן. וַאֲפִילוּ עַל דְּרֵישׁ לָקִישׁ לֵית הִיא פְּלִיגָא. דְּתַנִּינָן. הַטּוֹעֵן לַחֲבֵירוֹ כַּדֵּי שֶׁמֶן וְהוֹדָה לוֹ בְּקַנְקַנִּים. מַה נָן קַיָּימִין. אִם בִּשְׁטָעֲנוּ קַנְקַנִּים וְשֶׁמֶן. כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁיֵּשׁ הוֹדָיָיה מֵהַטַּעֲנָה. אִם בִּשְׁטָעֲנוּ קַנְקַנִּים וְלֹא הוֹדָה בַּשֶּׁמֶן. כָּל עַמָּא מוֹדוּ שֶׁאֵין הוֹדָיָיה מֵהַטַּעֲנָה. רִבִּי זֵירָא וְרִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. בִּשְׁטָעֲנוּ קַנְקַנִּים שֶׁמֶן. אֲהֵן אָמַר. קַנְקַנִּים וְלֹא שֶׁמֶן. וְאֲהֵן אָמַר. שֶׁמֶן וְלֹא קַנְקַנִּים. נִידָּה קַנְקַנִּים וְלֹא שֶׁמֶן. שֶׁמֶן וְלֹא קַנְקַנִּים. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי אַבִּין מַפִּיק לִישָּׁנָא מֵחָצִין דִּמְשַׁח. וְיִשְׁאָלוּנִיהּ. בָּהוּא דְּאִישְׁתְּתַק.

כֵּינִי מַתְנִיתָה. כָּפַר בְּמִקְצָת קַרְקָעוֹת חַיָּיב. בְּמִקְצָת כֵּלִים פָּטוּר.

ה משנה: אֵין נִשְׁבָּעִין עַל טַעֲנַת חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן וְאֵין מַשְׁבִּיעִין אֶת הַקָּטָן אֲבָל נִשְׁבָּעִים לַקָּטָן וְלַהֶקְדֵּשׁ׃

הלכה: אֵין נִשְׁבָּעִין עַל טַעֲנַת חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן כול׳. כְּתִיב כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ. פְּרָט לְקָטָן. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁנְּתָנוֹ לוֹ קָטָן וּתְבָעוֹ קָטָן. נְתָנוֹ לוֹ קָטָן וּתְבָעוֹ גָּדוֹל. תַּלְמוּד לוֹמַר רֵעֵהוּ. עַד שֶׁיְּהֵא נְתִינָתוֹ וּתְבִיעָתוֹ שָׁוִין. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. לֵית הָדָא פְּשִׁיטָא עַל דְּרִבִּי יוֹחָנָן דְּאָמַר. הַטּוֹעֵן לַחֲבֵירוֹ טַעֲנַת גַּנָּב בָּאֲבִידָה חַיָּיב. אֵיכָן אֲבִידָתִי. אָמַר לוֹ. נִגְנְבָה. אָמַר רִבִּי בָּא. תִּיפְתָּר שֶׁאָמַר לוֹ. עַד שֶׁאַתְּ קָטָן תְּבַעְתָּנִי וְנִפְטַרְתִּי מִשְּׁבוּעָתָךְ. שְׁבוּעַת יְיָ תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם. לְהוֹצִיא הַיּוֹרֵשׁ. רִבִּי אִילָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. בְּיוֹרְשָׁיו הִיא מַתְנִיתָה.

בֵּין שְׁנֵיהֶם. אֵינָהּ זָזָה מִבֵּין שְׁנֵיהֶן לְעוֹלָם. אִם הַמַּשְׁבִּיעַ מַשְׁבִּיעַ לַשָּׁקֵר סוֹף לָצֵאת עָלָיו. אִם הַנִּשְׁבָּע נִשְׁבָּע לַשָּׁקֵר סוֹף לָצֵאת עָלָיו. מַאי טַעֲמָא. הוֹצֵאתִיהָ נֶאֱם יְיָ צְבָאוֹת וּבָאָה אֶל בֵּית הַגַּנָּב וְאֶל בֵּית הַנִּשְׁבָּע בִּשְׁמִי לַשָּׁקֶר וגו׳. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. מַלְאֲכֵי חַבָּלָה אֵין לָהֶן קְפִיצִין. וּמַה טַעַם. מִשּׁוּט בָּאָרֶץ וּמֵהִתְהַלֵּךְ בָּהּ. בְּרַם הָכָא וְכִלַּתּוּ אֶת עֲצָיו וְאֶת אֲבָנָיו. בּוֹא וּרְאֵה. דְּבָרִים שֶׁאֵין הָאֵשׁ שׁוֹרְפָן שְׁבוּעַת שָׁוְא מְכַלָּתָן. רִבִּי יוֹנָה אָמַר. עַל שֶׁקֶר. רִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אַף עַל הָאֱמֶת. חַגַּיי דְּרִישׁ כְּהָדָא דְּרִבִּי יוֹסֵי. עוֹבְדָא הֲוָה בְחָדָא אִיתָּא דְּאָזְלַת מֵיעָרוֹךְ גַּב חֲבֵירָתָהּ וַהֲוָה קָטִיר בְּשִׁישִׁיהּ דְּקוֹלְסִיתָהּ תְּרֵין דֵּינָרִין. נָפְלוּ לָהּ וְאִיעָרְכוּ גַּו עִיגּוּלָא. הָפְכַת בְּעַיָיא לָהוּ גַּו בֵּיתָא וְלָא אַשְׁכְּחוּן. חָזְרַת לְגַבָּהּ אָמְרָה לָהּ. חֲבִי לִי תְּרֵין דֵּינָרִין דִּנְפוֹל לִי גַּו בֵּיתִיךְ. אָמְרָה לָהּ. לָא יְדַעְנָא. אִי יְדָעָה בָהוּ תִּיקְבּוֹר בְּרָה. קְבְרַתֵּיהּ. מִי עָלוֹן מִיקְבְּרֵיהּ שְׁמַעַת קָלָא אָמְרָה. אִילּוּלֵא דַּהֲוָת יָדְעָה בְּהוֹן לָא קְבַרְתֵּיהּ. אָמְרָה. אֵין יָדָעָה בְּהוֹן הִיא אִיתָּא תְּקִבּוֹר בְּרָהּ חוּרָנָה. קְבַרְתֵּיהּ. עָלוֹן מְנַחֲמָתָא וְקַצּוֹן חַד עִיגּוּל וְאַשְׁכְּחוֹן תְּרֵין דִּינַרְיָא עֲרִיכִין גַּו עִיגּוּלָא. הָדָא מֵילְתָא אָמְרָה. בֵּין זַכַּיי בֵּין חַיָּיב לִשְׁבוּעָה לָא תֵּיעוֹל.

ו משנה: אֵילּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין עֲלֵיהֶם הָעֲבָדִים וְהַשְּׁטָרוֹת וְהַקַּרְקָעוֹת וְהַהֶקְדֵּשׁוֹת. אֵין בָּהֶן תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל וְלֹא תַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. שׁוֹמֵר חִנָּם אֵינוֹ נִשְׁבָּע. נוֹשֵׂא שָׂכָר אֵינוֹ מְשַׁלֵּם. רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר דְּבָרִים שֶׁחַיָּיב בְּאַחֲרָיוּתָן נִשְׁבָּעִין עֲלֵיהֶן. וְשֶׁאֵינוֹ חַיָּיב בְּאַחֲרָיוּתָן אֵין נִשְׁבָּעִים עֲלֵיהֶן׃ רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵן כַּקַּרְקַע וְאֵינָן כַּקַּרְקַע וְאֵין חֲכָמִים מוֹדִים לוֹ. כֵּיצַד עֶשֶׂר גְּפָנִים טְעוּנוֹת מָסַרְתִּי לְךָ וְהַלָּה אוֹמֵר אֵינָן אֶלָּא חָמֵשׁ רַבִּי מֵאִיר מְחַיֵּיב שְׁבוּעָה וַחֲכָמִים אוֹמְרִין כָּל הַמְּחוּבָּר לַקַּרְקַע הֲרֵי הוּא כַּקַּרְקַע.

הלכה: אֵילּוּ דְבָרִים שֶׁאֵין נִשְׁבָּעִין עֲלֵיהֶן כול׳. עֲבַר וְנִשְׁבַּע. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. מֵבִיא קָרְבָּן עַל הַשְּׁבוּעָה. רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר. אֵינוֹ מֵבִיא. אָמַר רִבִּי אָבוּן בַּר חִיָּיה. כֵּן מֵשִׁיב רִבִּי יוֹחָנָן לְרִבִּי לָעְזָר. לֹא. אִם אָמַרְתָּ בִּשְׁבוּעַת הָעֵדוּת שֶׁנּוֹהֶגֶת בָּעֲבָדִים וּבִשְׁטָרוֹת וּבְקַרְקָעוֹת. תֹּאמַר בִּשְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן שֶׁאֵינָהּ נוֹהֶגֶת בָּעֲבָדִים וּבִשְׁטָרוֹת וּבְקַרְקָעוֹת. וּשְׁבוּעַת הָעֵדוּת לָאו בְּבֵית דִּין. וּבֵית דִּין מוֹסִרִין שְׁבוּעָה לְחָשׁוּד. אֶלָּא בְּשֶׁעָבַר וְנִשְׁבַּע. וְתֵימַר. מֵבִיא קָרְבָּן עַל הַשְּׁבוּעָה. וְכָא עָבַר וְנִשְׁבַּע מֵבִיא קָרְבָּן עַל הַשְּׁבוּעָה.

וְאִית דְּבָעֵי נִישְׁמְעִינָהּ מֵהָדָא. חֲמוֹר אוֹ שׁוֹר אוֹ שֶׂה. מָה אֵילּוּ מְיוּחָדִין שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן שֶׁבֶר וּשְׁבוּיָה וָמֵתָה. יָצְאוּ קַרְקָעוֹת שֶׁאֵין בָּהּ שֶׁבֶר וּשְׁבוּיָה וָמֵתָה. אוֹצִיא קַרְקַע וְלֹא אוֹצִיא עֲבָדִים. מָה אֵילּוּ מְיוּחָדִין שֶׁיֵּשׁ לָהֶן קְנָס. יָצְאוּ עֲבָדִים שֶׁאֵין לָהֶן קְנָס. אוֹצִיא עֲבָדִים וְלֹא אוֹצִיא שְׁטָרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶן קְנָס. מָה אֵילּוּ מְיוּחָדִין שֶׁיֵּשׁ לָהֶן אוֹנָאָה. יָצְאוּ שְׁטָרוֹת שֶׁאֵין לָהֶן אוֹנָאָה. מִיכָּן אָמְרוּ. הַמּוֹכֵר שְׁטָרוֹת לַבָּסָם יֵשׁ לוֹ אוֹנָאָה. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל דָּרַשׁ. אוֹ נֶפֶשׁ כִּי תֶחֱטָא כְּלָל. לְהָרַע אוֹ לְהֵיטִיב פְּרָט. לְכֹל אֲשֶׁר יִבַּטֵּא חָזַר וְכָלַל. כְּלָל וּפְרָט וּכְלָל אֵין אַתָּה דָן אֶלָּא כְּעֵין הַפְּרָט. מָה הַפְּרָט בִּתְבִיעַת מָמוֹן וּלְעַצְמוֹ וּמוֹצִיא בַּדִּין וְיֵשׁ לוֹ דָּמִים וְדָמָיו קְצוּבִין וּבִמְטַלְטְלִין וּפָטוּר עַל הָעוֹנֶשׁ וְעַל הַקֶּנֶס. בִּתְבִיעַת מָמוֹן. פְּרָט לְאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ. תֵּן לִי מָאתַיִם זוּזִים שֶׁאָמַרְתָּ לִיתֵּן לִי וְלֹא נָתַתָּה. לְעַצְמוֹ. פְּרָט לְאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ. קִילַלְתָּנִי וּבִיַּישְׁתָּנִי. שֶׁפָּטוּר. וּמוֹצִיא בַדִּין. פְּרָט לְאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ. אֲנַסְתָּה וּפִיתִּיתָהּ בַּת פְּלוֹנִי. וְיֵשׁ לוֹ דָּמִים. פְּרָט לִשְׁטָרוֹת. וְדָמָיו קְצוּבִין. פְּרָט לָעֲבָדִים. וּבִמְטַלְטְלִין. פְּרָט לַקַּרְקָעוֹת. וּפָטוּר עַל הָעוֹנֶשׁ. פְּרָט לְאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ. הִדְלַקְתָּ גְּדִישִׁי בַּשַּׁבָּת. שֶׁפָּטוּר. וּפָטוּר עַל הַקֶּנֶס. פְּרָט לַתַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל וְתַשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. שֶׁהֵן קְנָס.

הַמְקֻרָּע שְׁטָרוֹת חֲבֵירוֹ חוֹרֵץ מִדַּעְתּוֹ. רִבִּי חֲנַנְיָה וְרִבִּי מָנָא. חַד אָמַר. חַיָּיב. וְחַד אָמַר. פָּטוּר. מָאן דְּאָמַר חַיָּיב. מִשּׁוּם קֶנֶס. וּמָאן דְּאָמַר פָּטוּר. כְּסוֹתֵם פִּי עֵדֵי חֲבֵירוֹ. וְדָא אַרְמָלְתָא דְתָפְשָׁה שְׁטָרָיָא כְּאִינַּשׁ דְּצָיֵיר פּוּמְהוֹן דְּשָׁהֲדָיָא דְלָא יִשְׁהֲדוּן.

אָמַר רִבִּי אִמִּי. אִילֵּין דְּכָתְבִין. עַל מְנָת שֶׁיֵּשׁ לִי רְשׁוּת לִגְבוֹת מִמְּטַלְטְלִין. לֹא גָבֵי. אָמַר רִבִּי מָנָא. אֵין כָּתַב וָמַר. אַף עַל גַּו דְּלֵית בֵּי דִינָא יְהִיב. גָּבֵי.

רִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֶחָד קָדְשֵׁי קָדָשִׁים וְאֶחָד קָדָשִׁים קַלִּין שֶׁחַיָּיב בָּאַחֲרָיוּתָן קוֹרֵא אֲנִי בָהֶן וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ. וְשֶׁאֵין חַיָּיב בָּאַחֲרָיוּתָן קוֹרֵא אֲנִי בָהֶן בַּיי וְכִחֵשׁ. רַב הוּנָא אָמַר. אֶחָד קָדָשִׁין כְּשִׁירִין וְאֶחָד קָדָשִׁים פְּסוּלִין שֶׁחַיָּיב בָּאַחֲרָיוּתָן אַף עַל פִּי שֶׁהֵן לַיי קוֹרֵא אֲנִי בָהֶן וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפִקָּדוֹן. וְשֶׁאֵין חַיָּיב בָּאַחֲרָיוּתָן קוֹרֵא אֲנִי בָהֶן בַּיי וְכִחֵשׁ וְלֹא בַּעֲמִיתוֹ וְכִחֵשׁ.

ז משנה: אֵין נִשְׁבָּעִין אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁבַּמִּידָּה וְשֶׁבַּמִּשְׁקָל וְשֶׁבַּמִּנְיָן. כֵּיצַד בַּיִת מָלֵא מָסַרְתִּי לְךָ וְכִיס מָלֵא מָסַרְתִּי לְךָ וְהַלָּה אוֹמֵר אֵינִי יוֹדֵעַ אֶלָּא מַה שֶׁהִינַּחְתָּ אַתָּה נוֹטֵל פָּטוּר. זֶה אוֹמֵר עַד הַזֵּיז וְזֶה אוֹמֵר עַד הַחַלּוֹן חַיָּיב׃

הלכה: אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. זֶה אוֹמֵר. מְנוֹרָה גְּדוֹלָה. וְזֶה אוֹמֵר. מְנוֹרָה קְטַנָּה. חַיָּיב. דִּתְנַן. אֵין נִשְׁבָּעִין אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁבַּמִּידָּה וְשֶׁבַּמִּשְׁקָל וְשֶׁבַּמִּנְיָן. אָמַר

רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. תִּיפְתָּר בִּמְנוֹרָה שֶׁלְּחוּלִיּוֹת. זֶה אוֹמֵר. אָזוֹר גָּדוֹל. וְזֶה אוֹמֵר. קָטוֹן. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּא וְלָא יָדְעִין מַה תַּנֵּי. אֵין תִּימַר חַיָּיב. מַתְנִיתָא פְּלִיגָא. דִּתְנַן. אֵין נִשְׁבָּעִין אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁבַּמִּידָּה וְשֶׁבַּמִּשְׁקָל וְשֶׁבַּמִּנְיָן. אִין תִּימַר פָּטוּר. מַתְנִיתָא פְּלִיגָא. דִּתְנַן. זֶה אוֹמֵר. גָּדוֹל. וְזֶה אוֹמֵר. קָטוֹן. יִישָּׁבַע הַמּוֹכֵר שֶׁהַקָּטָן מָכָר. זֶה אוֹמֵר. אֵינִי יוֹדֵעַ. וְזֶה אוֹמֵר. אֵינִי יוֹדֵעַ. יַחֲלוֹקוּ.

ח משנה: הַמַּלְוֶה אֶת חֲבֵרוֹ עַל הַמַּשְׁכּוֹן וְאָבַד הַמַּשְׁכּוֹן אָמַר לוֹ סָלַע הִלְוִיתִיךְ עָלָיו וְשֶׁקֶל הָיָה שָׁוֶה וְהַלָּה אוֹמֵר לֹא כִי אֶלָּא סָלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו וְסָלַע הָיָה שָׁוֶה פָּטוּר. סָלַע הִלְוִיתִיךְ עָלָיו וְשֶׁקֶל הָיָה שָׁוֶה וְהַלָּה אוֹמֵר לֹא כִי אֶלָּא סָלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו וּשְׁלֹשָׁה דִינָרִים הָיָה שָׁוֶה חַיָּיב. סָלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו וּשְׁתַּיִם הָיָה שָׁוֶה וְהַלָּה אוֹמֵר לֹא כִי אֶלָּא סָלַע הִלְוִיתִיךְ עָלָיו וְסָלַע הָיָה שָׁוֶה פָּטוּר. סָלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו וּשְׁתַּיִם הָיָה שָׁוֶה וְהַלָּה אוֹמֵר לֹא כִי אֶלָּא סָלַע הִלְוִיתִיךְ עָלָיו וְחֲמִשָּׁה דִינָר הָיָה שָׁוֶה חַיָּיב. וּמִי נִשְׁבָּע מִי שֶׁהַפִּקָּדוֹן אֲצָלוֹ שָׁמָּא יִישָּׁבַע זֶה וְיוֹצִיא הַלָּה אֶת הַפִּקָּדוֹן:

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. נֶאֱמָן הַמַּלְוֶה לוֹמַר. עַד כְּדֵי הַמַּשְׁכּוֹן הִלְוִיתִיךְ. מַתְנִיתָא אָמְרָה. אַף הַלְוֶה נֶאֱמָן. דְּתַנִּינָן. סָלַע הִלְוִיתִיךְ עָלָיו וְשֶׁקֶל הָיָה שָׁוֶה. וְהַלָּה אוֹמֵר. לֹא כִי אֶלָּא סָלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו וְסָלַע הָיָה שָׁוֶה. פָּטוּר. חַד בַּר נַשׁ קָם עִם חַבְרֵיהּ בַּשּׁוּקָא. אֲמַר לֵיהּ. תְּרִין דֵּינָרִין לִי בְיָדָךְ וּמַשְׁכּוֹנָךְ שָׁוִי תְּרִין דֵּינָרִין. אֲמַר לֵיהּ. חַד דֵּינָר נָא בְעֵי לְמִיתַּן לָךְ וּמַשְׁכּוֹנִי טַב תְּרִין דֵּינָרִין. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי דַיָּינֵי נַהֲרְדְּעָא. אָמְרִי. כֵּיוָן דְּכָל עַמָּא מוֹדוּ דְמַשְׁכּוֹנָא טַב תְּרִין דֵּינָרִין אוֹחֲרָנָא יֵיתֵי עֲלוֹי שַׁהֲדֵי. וְלֹא שְׁמַע דָּמַר רִבִּי יוֹחָנָן. נֶאֱמָן הַמַּלְוֶה עַד כְּדֵי מַשְׁכּוֹנוֹ.

חַד בַּר נַשׁ קָם עִם חַבְרֵיהּ בַּשּׁוּקָא וַאֲרִים סְבִינְתֵּיהּ. אֲמַר. לֵית הָדֵין סַדִּינָא נְפִיק מִן יָדַי עַד דְּתִתֵּן לִי מַה דְּאִית לִי בְיָדָךְ. אֲתָא לְקַמֵּי שְׁמוּאֵל. אֲמַר לֵיהּ. הַב לֵיהּ סְבִינְתֵּיהּ וְזִיל דּוֹן עִמֵּיהּ. מַה. שְׁמוּאֵל כְּדַיָּינֵי דְנַהֲרְדְּעָא. אָמְרוּ. תַּמָּן הוּחְזַק הַמַּשְׁכּוֹן בְּיָדוֹ. הָכָא לֹא הוּחְזַק הַמַּשְׁכּוֹן בְּיָדוֹ.

שְׁמוּאֵל אָמַר. שֶׁאֵין הַשְּׁבוּעָה זָזָה מִבְּיִנֵיהֶן. אִם יִשְׁבַּע הַמַּלְוֶה חֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. וְאִם יִשְׁבַּע הַלְוֶה. מוֹצִיא הַלָּה אֶת הַפִּקָּדוֹן. מִי הוּא הַנִּשְׁבָּע. מִי שֶׁהַפִּקָּדוֹן אֶצְלוֹ. רַב וְרִישׁ לָקִישׁ אָמְרֵי עַל רֵישָׁא. סָלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו וּשְׁתַּיִם הָיָה שָׁוֶה. וְהַלָּה אוֹמֵר. לֹא כִי אֶלָּא סָלַע הִלְוִיתִיךְ וְסָלַע הָיָה שָׁוֶה. פָּטוּר. סָלַע הִלְוִיתַנִי עָלָיו כול׳. וְהַלָּה אוֹמֵר. אֵינִי יוֹדֵעַ. רִבִּי בָּא רַב הוּנָא בְשֵׁם רַב אָמַר. אַנְתְּ לֵית יָדַע אָהֵן יָדַע. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּיוֹמָא בָעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹנָה. תַּמָּן אַתְּ אָמַר. לֵית אַתְּ יָדַע אָהֵן יָדַע. וְכָא אַתְּ מַר הָכֵין. תַּמָּן יֵשׁ חִילּוּל שְׁבוּעָה. הָכָא לֵית חִילּוּל שְׁבוּעָה.

פרק ז

א משנה: כָּל הַנִּשְׁבָּעִין שֶׁבַּתּוֹרָה נִשְׁבָּעִין וְלֹא מְשַׁלְּמִין. וְאֵילּוּ נִשְׁבָּעִים וְנוֹטְלִין הַשָּׂכִיר וְהַנִּגְזָל וְהַנֶּחְבָּל וְשֶׁכְּנֶגְדּוֹ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבוּעָה וְהַחֲנָוָנִי עַל פִּינְקָסוֹ. הַשָּׂכִיר כֵּיצַד אָמַר לוֹ תֵּן לִי שְׂכָרִי שֶׁיֵּשׁ לִי בְיָדֶךָ הוּא אוֹמֵר לֹא נָטַלְתִּי הוּא נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד שֶׁתְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָיָיה. כֵּיצַד אָמַר לוֹ תֵּן לִי שְׂכָרִי חֲמִשִּׁים דִּינָר שֶׁיֵּשׁ לִי בְיָדֶךָ וְהוּא אוֹמֵר הִתְקַבַּלְתָּ מֵהֶם דִּינַר זָהָב:

הלכה: כָּל הַנִּשְׁבָּעִין שֶׁבַּתּוֹרָה כול׳. מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר שְׁבוּעַת יְיָ תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם אֵין אָנוּ יוֹדְעִין שֶׁאִם לֹא יִשְׁבַּע יְשַׁלֵּם. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר וְלָקַח בְּעָלָיו וְלֹא יְשַׁלֵּם. אֶלָּא מִכָּיוָן שֶׁקִּיבְּלוּ בְעָלִים שְׁבוּעָה הוּא פָּטוּר מִלְּשַׁלֵּם. רִבִּי חַגַּיי בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. וְלָמָּה לִי כְּרִבִּי מֵאִיר. אֲפִילּוּ כְּרַבָּנִן. לֹא אָמַר רִבִּי אַסִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר מִמַּשְׁמַע לָאוּ אַתָּה שׁוֹמֵעַ הֵין. וְלָקַח בְּעָלָיו וְלֹא יְשַׁלֵּם. הָא אִם לֹא יִשְׁבַּע יְשַׁלֵּם. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. מַתְנֶה שׁוֹמֵר חִנָּם וְשׁוֹמֵר שָׂכָר לְהֵיוֹת כְּשׁוֹאֵל. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. הַכֹּל מוֹדִין בִּלְשׁוֹן תּוֹרָה מִמַּשְׁמַע לָאוּ אַתָּה שׁוֹמֵעַ הֵין. מַה פְּלִיגִין. בִּלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם.

אָמַר רִבִּי אַבִּין. עַל יְדֵי שֶׁבַּעַל הַבַּיִת עָסָקָיו מְרוּבִּין תִּיקְנוּ בְשָׂכִיר לִישָּׁבַע וְלִיטּוֹל. [אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. תַּמָּן תִּיקְנוּ בְשָׂכִיר שֶׁיְּהֵא נִישְׁבָּע וְנוֹטֵל.] וְדִכְוָותָהּ תִּיקְנוּ בְּבַעַל הַבַּיִת שֶׁאִם עָבַר זְמַנּוֹ שֶׁלֹּא יִשְׁבַּע וְיִטּוֹל. תַּנֵּי רִבִּי חִיָּיה. אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁתְּבָעוֹ בִּזְמַנּוֹ אֲפִילּוּ לְאַחַר שָׁנָה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אֵין לוֹ אֶלָּא אוֹתוֹ הַיּוֹם בִּלְבַד. רִבִּי יוֹנָה אָמַר. אִתְפַּלְגוֹן רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה וְרִישׁ לָקִישׁ. חַד אָמַר. תְּבָעוֹ בַיּוֹם אֵין לוֹ אֶלָּא יוֹם. לַיְלָה אֵין לוֹ אֶלָּא לַיְלָה. וְחָרָנָה אָמַר. בְּשֶׁתְּבָעוֹ וְאָמַר. נָתַתִּי. אֲבָל אִם אָמַר לוֹ. אֶתֵּן. חֲזָקָה נָתָן. וְלָא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִמָּה דְמַר רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּא בְשֵׁם רֵישׁ לָקִישׁ. תְּבָעוֹ בַיּוֹם אֵין לוֹ אֶלָּא יוֹם. לַיְלָה אֵין לוֹ אֶלָּא לַיְלָה. חֲזָקָה נָתָן. אָמַר רִבִּי מָנָא. פְּעָמִים שֶׁתְּבָעוֹ אַחַר זְמָן וְנַעֲשָׂה בְּתוֹךְ זְמַנּוֹ. הֵיךְ עֲבִידָא. תְּבָעוֹ וְאָמַר לוֹ. לֹא אָמַרְתִּי לָךְ מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם נָתַתִּי. אוֹתוֹ הַיּוֹם נַעֲשָׂה כְּמִי שֶׁהוּא אֶתְמוֹל. נוֹתֵן לוֹ שִׁיעוּר אֶחָד.

הַקְּדִים לוֹ שְׁכָרוֹ. בְּדָא נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. הָיָה הַמַּשְׁכּוֹן בְּיָדוֹ. בְּדָא נוֹטֵל בְּלֹא שְׁבוּעָה. הָיָה עֶבֶד. וּבִית דִּין מוֹסְרִין שְׁבוּעָה לְעֶבֶד. הָיָה חָשׁוּד. וּבִית דִּין מוֹסְרִין שְׁבוּעָה לְחָשׁוּד. הָיוּ שְׁנֵיהֶן חֲשׁוּדִין. תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי מֵאִיר וְרִבִּי יוֹסֵי. הָיוּ שְׁנֵיהֶן חֲשׁוּדִין חֲזָרָה שְׁבוּעָה לִמְקוֹמָהּ. דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵי. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. יַחֲלוֹקוּ. פְּשִׁיטָא. מֵת בַּעַל הַבַּיִת הַשָּׂכִיר נִשְׁבָּע לְיוֹרְשָׁיו. וַאֲפִילּוּ מֵת הַשָּׂכִיר יוֹרְשָׁיו נִשְׁבָּעִין לְיוֹרְשֵׁי בַעַל הַבַּיִת. כְּלוּם תִּיקְנוּ אֶלָּא בְשָׂכִיר. שֶׁמָּא בְיוֹרְשָׁיו. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. בְּשֶׁתְּבָעוֹ בְעֵדִים. [אֲבָל אִם תְּבָעוֹ שֶׁלֹּא בָעֵידִים.] יְכִיל מֵימַר לֵיהּ. נָתַתִּי לָךְ שְׂכָרְךָ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֵין אוֹמְרִים בְּמָמוֹן. מֵאַחַר. מְאַחַר דִּיכִיל מֵימַר

לֵיהּ. לֹא שָׁכַרְתִּיךְ. יָכִיל מֵימַר לֵיהּ. שָׂכַרְתִּיךְ וְנָתַתִּי לָךְ שְׂכָרְךָ. מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רִבִּי לָעְזָר. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים. בְּשֶׁזֶּה אוֹמֵר. נָתַתִּי. וְזֶה אוֹמֵר. לֹא נָטַלְתִּי. נָתַתִּי לְךָ שְׂכָרְךָ. וְהוּא אוֹמֵר. לֹא נָטַלְתִּי. שָׂכַרְתָּנִי. וְהוּא אוֹמֵר. לֹא שָׂכַרְתִּיךָ. הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵירוֹ עָלָיו הָרְאָיָה. וְקַשְׁיָא עַל דְּרִבִּי לָעְזָר. אִם בָּאוֹמֵר. בָּעֲדִים שָׂכַרְתָּנִי. וְהַלָּה אוֹמֵר. לֹא שָׂכַרְתִּיךָ.

רִבִּי בָּא קַרְתִּיגְנָא בָּעֵי. יוֹם אֶחָד עָשִׂיתָ עִמִּי וְנָתַתִּי לָךְ. וְהַלָּה אוֹמֵר. שְׁנֵי יָמִים עָשִׂיתִי עִמָּךְ וְלֹא נָתַתָּ לִי כְלוּם. פְּשִׁיטָא יוֹם רִאשׁוֹן נוֹטֵל בְּלֹא שְׁבוּעָה. שְׁנִיָּה תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי לָעְזָר. סָלַע אֶחָד פָּסַקְתִּי לְךָ וּנְתַתִּיהָ לָךְ. וְהַלָּה אוֹמֵר. שְׁנֵי סְלָעִים פָּסַקְתָּה לִי וְלֹא נָתַתָּה לִי כְלוּם. פְּשִׁיטָא סֶלַע רִאשׁוֹנָה נוֹטֵל בְּלֹא שְׁבוּעָה. שְׁנִיָּה תַּפְלוּגְתָּא דְּרִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי לָעְזָר.

רַב הוּנָא אָמַר. אִם בִּשְׁנִשְׁבָּע הֵבִיא עֵדִים. הָיְתָה עוֹמֶדֶת בָּאֲבוּס. כְּבָר גְּזָלָתוֹ שְׁבוּעָה. מַתְנִיתָא פְּלִיגָא עַל רַב הוּנָא. אֵיכָן שׁוֹרִי. אָמַר לוֹ. אָבַד. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי. וְאָמַר אָמֵן. וְעֵדִים מְעִידִין שֶׁאָכָלוֹ. מְשַׁלֵּם הַקֶּרֶן. הוֹדָה מֵעַצְמוֹ מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וְאָשָׁם. מַתְנִיתָא בְּשֶׁאָכָלוֹ וְאַחַר כָּךְ נִשְׁבַּע לוֹ. מִמַּה דָּמַר רַב הוּנָא בְּשֶׁנִּשְׁבַּע לוֹ וְאַחֲרֵיכֵן אֲכָלוֹ.

מִחְלָפָה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה. תַּמָּן אָמַר. אֲפִילּוּ לֹא יָדַע. וְהָכָא אָמַר. עַד שֶׁיֵּדַע. תַּמָּן עַל יְדֵי שֶׁאֵינוֹ כְעֵין שְׁבוּעַת תּוֹרָה אֲפִילּוּ שְׁבוּעַת תּוֹרָה לֹא יָדַע. בְּרַם הָכָא עַל יְדֵי שֶׁהֵן כְּעֵין שְׁבוּעַת תּוֹרָה.

מָהוּ לְגַלְגֵּל שְׁבוּעַת תּוֹרָה עַל שְׁבוּעַת תּוֹרָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מְגַלְגְּלִין שְׁבוּעַת תּוֹרָה עַל שְׁבוּעַת תּוֹרָה. שְׁבוּעַת תַּקָּנָה עַל שְׁבוּעַת תַּקָּנָה. שְׁבוּעַת תּוֹרָה עַל שְׁבוּעַת תַּקָּנָה. שְׁבוּעַת תַּקָּנָה עַל שְׁבוּעַת תּוֹרָה. תַּמָּן זֶה נִשְׁבָּע וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם. בְּרַם הָכָא זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. וְזֶה נִשְׁבָּע וְאֵינוֹ מְשַׁלֵּם.

ב משנה: הַנִּגְזָל כֵּיצַד הָיוּ מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁנִּכְנַס לְבֵיתוֹ לְמַשְׁכְּנוֹ שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת. אָמַר לוֹ תֵּן לִי כֵּילַיי שֶׁנָּטַלְתָּה וְהוּא אוֹמֵר לֹא נָטַלְתִּי הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד שֶׁתְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָיָה. כֵּיצַד אָמַר לוֹ שְׁנֵי כֵילַיי נָטַלְתָּה וְהוּא אוֹמֵר לֹא נָטַלְתִּי אֶלָּא אֶחָד:

הלכה: הַנִּגְזָל כֵּיצַד כול׳. לְתוֹךְ בֵּיתוֹ. לֹא לְתוֹךְ חֲצֵירוֹ. לְמַשְׁכְּנוֹ. לֹא מִשּׁוּם דָּבָר אַחֵר. אָמַר רִבִּי יִצְחָק. וּבִלְבַד בָּעֵדִים. נִכְנְסוּ שְׁנַיִם לְמַשְׁכְּנוֹ. יָבֹא כְהָדָא. יָצָא חָבוּל מִבֵּין שְׁנֵיהֶן. שְׁנֵיהֶן רְאוּיִין לְמַשְׁכְּנוֹ. וּמַה חֲמֵי לֵיהּ. בְּשֶׁרָאוּ שְׁנַיִם חוֹבְטִין עָלָיו בְּמַקָּלוֹת.

רָאוּהוּ זוֹרֵק צְרוֹרוֹת וְנִמְצְאוּ שָׁם כֵּלִים שְׁבוּרִין נוֹטֵל בְּלֹא שְׁבוּעָה.

מָהוּ מִיטְעֲנִיהּ מִילִּין מַפְלִגַן. יָבֹא כְּרַאֲמַר רִבִּי יוֹחָנָן. בַּר נַשׁ עָתִיר גַּו שׁוּקָא וּמִסְכֵּן גַּו בֵּיתָא. עָתִיר גַּו בֵּיתָא וּמִסְכֵּן גַּו שׁוּקָא. יֵשׁ מִתְעַשֵּׁר וְאֵין כֹּל מִתְרוֹשֵׁשׁ וְהוֹן רָב. רִבִּי בָּא מִשְׁתָּעֵי. עוֹבְדָא הֲוָה בָּאֲרִיסֵיהּ דְּבַר זִיזָא דְּאַפְקִיד גַּבֵּי חַד בַּר נַשׁ לִיטְרָא דְּהַב. מִית בַּר זִיזָא וַאֲרִיסֵיהּ דְּבַר זִיזָא. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי. אָמַר. וּמָאן לֵימָא לָן דְּכָל מַה דַּהֲוִי לָאֲרִיסֵיהּ דְּבַר זִיזָא לָאו דְּבַר זִיזָא אִינּוּן. יִתְיְהֲבוּן לִבְנוֹי דְּבַר זִיזָא. אֲתוֹן בְּנוֹי דְּבַר זִיזָא. אָמַר. יִסְבּוֹן בְּנִין רַבְרְבִין פַּלְגָּא וּמִן דַּקִּיקִין רַבּוֹן יִסְבּוֹן פַּלְגָּא. דְּמָךְ רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי חִייָה רוֹבָה. אָמַר. אֵין מֵהָדָא לֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. אִית בַּר נַשׁ דְּלָא בָעֵי מְפָרְסֵם נַפְשֵׁיהּ. יִתְיְהֲבוּן לִבְנוֹי דַּאֲרִיסָא. אָמַר לֵיהּ מָרֵיהּ דְּפִיקְדוֹנָא. כְּבָר יְהָבִית פַּלְגָּא. אָמַר לֵיהּ. מַה שֶׁנָּתַתָּ עַל פִּי בֵּית דִּין נָתַתָּה. וּמַה שֶׁאַתָּה נוֹתֵן עַל פִּי בֵּית דִּין אַתָּה נוֹתֵן. מָהוּ דַיְּימְרוּן בְּנֵי אֲרִיסָא לִבְנֵי בַּר זִיזָא. הָבוּ לָן מַה דְנְסַבְתּוּן. יָכְלִין מֵימַר לוֹן. מַה שֶׁנַּעֲשָׂה עַל פִּי בֵּית דִּין נַעֲשָׂה. מָהוּ דַיְּימְרוּן דַּקִּיקַיָּיא לְרַבְרְבַיָּיא. נַחֲלוֹק עִמְכוֹן. יָכְלִין מֵימַר לוֹן. מִצִּיאָה מָצָאנוּ. אָמַר רִבִּי יִצְחָק. אֵין בֵּין רַבְרְבַיָּיא לְדַקִּיקַיָּיא אֶלָּא כְּמִי שֶׁנִּיתָּן לָהֶן מַתָּנָה.

ג משנה: הַנֶּחְבָּל כֵּיצַד הָיָה מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁנִּכְנַס לְתוֹךְ יָדוֹ שָׁלֵם וְיָצָא חָבוּל וְאָמַר לוֹ חָבַלְתָּה בִי וְהוּא אוֹמֵר לֹא חָבַלְתִּי הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר עַד שֶׁתְּהֵא שָׁם מִקְצָת הוֹדָיָה. כֵּיצַד אָמַר לוֹ חָבַלְתָּ בִי שְׁתַּיִם וְהַלָּה אוֹמֵר לֹא חָבַלְתִּי אֶלָּא אַחַת:

הלכה: הַנֶּחְבָּל כֵּיצַד כול׳. רִבִּי יְהוּדָה הָיָה קוֹרֵא חֲבָטִי. כָּל זְמַן שֶׁהֵן חוֹכְכִין זֶה בָּזֶה הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. הָיָה נָשׁוּךְ בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִישׁוֹךְ עַצְמוֹ נוֹטֵל בְּלֹא שְׁבוּעָה. לְאַחַר זְמַן זֶה אוֹמֵר. חָבַלְתָּ בִּי. וְזֶה אוֹמֵר. לֹא חָבַלְתִּי. הֲרֵי זֶה כִּשְׁאָר הַטַּעֲנוֹת.

ד משנה: וְשֶׁכְּנֶגְדּוֹ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבוּעָה כֵּיצַד אַחַת שְׁבוּעַת הָעֵדוּת וְאַחַת שְׁבוּעַת הַפִּקָּדוֹן וַאֲפִילּוּ שְׁבוּעַת שָׁוְא. הָיָה אֶחָד מֵהֶן מְשַׁחֵק בַּקּוּבְיָא מַלְוֶה בָּרִיבִּית מַפְרִיחַ יוֹנִים וְסוֹחֵר שְׁבִיעִית שֶׁכְּנֶגְדּוֹ נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. הָיוּ שְׁנֵיהֶן חֲשׁוּדִין חָזְרָה שְׁבוּעָה לִמְקוֹמָהּ דִּבְרֵי רִבִּי יוֹסֵי. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר יַחֲלוֹקוּ:

הלכה: וְשֶׁכְּנֶגְדּוֹ חָשׁוּד עַל הַשְּׁבוּעָה כול׳. אֵילּוּ הֵן הַפְּסוּלִין. הַמְשַׂחֵק בַּקּוּבְיָא. זֶה הַמְשַׂחֵק בִּפְסֵיפְסִין. אֶחָד הַמְשַׂחֵק בִּפְסֵיפְסִין וְאֶחָד הַמְשַׂחֵק בְּקַלְיפֵּי אֱגוֹזִים וְרִימּוֹנִים לְעוֹלָם אֵין מְקַבְּלִין עֵדוּתָן עַד שֶׁיִּשְׁבֹּר פְּסֵיפָסָיו וְיִבְּדֹק וְיַחֲזוֹר בָּהֶן חֲזָרָה גְּמוּרָה. הַמַּלְוֶה בָּרִיבִּית אֵין מְקַבְּלִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיִּקְרַע שְׁטָרוֹתָיו וְיִבְּדֹק וְיַחֲזוֹר בָּהֶן חֲזָרָה גְּמוּרָה.

וּמַפְרִיחֵי יוֹנִים. זֶה הַמַּמְרֶה יוֹנִים. אֶחָד מַמְרֶה יוֹנִים וְאֶחָד מַמְרֶה בְּהֵמָה חַיָּה וָעוֹף אֵין מְקַבְּלִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיִּשְׁבֹּר פְּגִימָיו וְיִבְּדֹק וְיַחֲזוֹר חֲזָרָה גְּמוּרָה.

סוֹחֲרֵי שְׁבִיעִית. זֶהוּ תַּגָּר שְׁבִיעִית. אֵי זֶהוּ תַּגָּר שְׁבִיעִית. יָשָׁב לוֹ כָּל שְׁנֵי שְׁבִיעִית וּבַשְּׁבִיעִית הִתְחִיל נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בְּפֵירוֹת שְׁבִיעִית. אֵין מְקַבְּלִין אוֹתוֹ עַד שֶׁתַּגִּיעַ שְׁבִיעִית אַחֶרֶת וְיַחֲזוֹר חֲזָרָה גְּמוּרָה. תַּנֵּי רַבִּי יוֹסֵי. שְׁנֵי שְׁבִיעִיּוֹת. רַבִּי נְחֶמְיָה אוֹמֵר. חֲזָרַת מָמוֹן לֹא חֲזָרַת דְּבָרִים. שֶׁאָמַר לָהֶם. הֵא לָכֶם מָאתַיִם זוּז וְחִלְקוּם לָעֲנִיִּים שֶׁכָּנַסְתִּי מִפֵּירוֹת עֲבֵירָה. הוֹסִיפוּ עֲלֵיהֶן הָרוֹעִין וְהַחַמְסָנִין וְהַגַּזְלָנִין. וְכָל הַחֲשׁוּדִין בְּמָמוֹן עֵדוּתָן בְּטֵילָה. אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ. בְּרוֹעֵי בְּהֵמָה דַּקָּה.

רַב הוּנָא אָמַר. מָאן תַּנֵּיתָהּ מַפְרִיחֵי יוֹנִים. רַבִּי לְיֵעֶזֶר. דְּתָנָן. מַפְרִיחֵי יוֹנִים פְּסוּלִין לָעֵדוּת. אָמַר רַבִּי מָנָא קוֹמֵי רַבִּי יוֹסֵי. וְעוֹד מֵהָדָא דְּסַנְהֶדְרִין כְּרַבִּי לְיֵעֶזֶר. אָמַר לֵיהּ. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. הָכָא אָמַר רַבִּי יוֹסֵי יוֹדְעִין הָיוּ שֶׁהָיָה פָסוּל מֵעֵדוּת מָמוֹן. וּמַה בָא לְהָעִיד. אֶלָּא כְּשֵׁם שֶׁפָּסוּל מֵעֵדוּת מָמוֹן כָּךְ פָּסוּל מֵעֵדוּת נְפָשׁוֹת. וְעֵידֵי הַחוֹדֶשׁ כְּעֵידֵי נְפָשׁוֹת. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. כָּל עֵדוּת שֶׁאֵין הָאִשָּׁה כְּשֵׁירָה לָהּ אַף הֵן אֵינָן כְּשֵׁירִין לָהּ. מָאן תַּנֵּיתָהּ. רַבָּנִין. רַבָּנִין כְּרַבִּי לְיֵעֶזֶר. מוֹדִיין לֵיהּ וּפְלִיגִין עֲלוֹי. רַבִּי הוּנָא בְשֵׁם רַבִּי יוּנָה. כּוּלְהוֹן כְּרַבִּי לְיֵעֶזֶר. אַתְיָין אִילֵּין פְּלוּגְוָותָא כְּאִילֵּין פְּלוּגְוָותָא. דְּתַנֵּי. עֵד זוֹמֵם פָּסוּל מִכָּל עֵדִיּוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה. דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי. אֵימָתַי. בִּזְמַן שֶׁנִּמְצָא זוֹמֵם בְּעֵדוּת נְפָשׁוֹת. אֲבָל אִם נִמְצָא זוֹמֵם בְּעֵדוּת מָמוֹן אֵינוֹ פָסוּל אֶלָּא לְאוֹתָהּ עֵדוּת בִּלְבַד. וְאִתְיָיא דְּרַבִּי יוֹסֵי כְּרַבָּנִן וּדְרַבִּי מֵאִיר כְּרַבִּי לְיֵעֶזֶר.

הֶחָשׁוּד בְּשְׁבוּעָה מֵאֵימָתַי מְקַבְּלִין אוֹתוֹ. מִשֶּׁיָּבוֹא בְּבֵית דִּין וְיֹאמַר. חָשׁוּד אֲנִי. מַה נָן קַיָּימִין. אִם בָּהוּא דְקָאֵים חַייָב לְחַבְרֵיהּ שְׁבוּעָה. וּבֵית דִּין מוֹסְרִין שְׁבוּעָה לֶחָשׁוּד. אֶלָּא כֵן אֲנָן קַיָּימִין בָּהוּא דַאֲזַל מֵידוֹן בְּבֵית דִּין דְּלָא חָכְמִין לֵיהּ וְיֵימַר לוֹן. הַהוּא גַּבְרָא חָשׁוּד הוּא. אַף בָּהוּא דְקָאֵים וְחַייָב לֵיהּ שְׁבוּעָה וּמְחָלֵיהּ עֲלֵיהּ.

רַב הוֹשַׁעְיָה אָמַר קַמֵּי רַבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רַבָּנִין דְּתַמָּן. חָזְרָה שְׁבוּעָה לְסִינַי. רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי יַנַּאי. חָזְרָה שְׁבוּעָה לִבְעָלִין. מָאן דָּמַר. חָזְרָה שְׁבוּעָה לְסִינַי. כְּמִי שֶׁאֵין כָּאן עֵדוּת. הַמּוֹצִיא מֵחֲבֵירוֹ עָלָיו הָרְאָיָיה. וּמָאן דָּמַר. חָזְרָה שְׁבוּעָה לִבְעָלִין. מִמַּה דַּהוּא גַּבְרָא חָשׁוּד וְלָא יְכִיל מִישְׁתְּבַע לִי קוּם שְׁלֵם לִי.

ה משנה: וְהַחֲנֻוָנִי עַל פִּינְקָסוֹ כֵּיצַד לֹא שֶׁיֹּאמַר לוֹ כָּתוּב עַל פִּינְקָסִי שֶׁאַתְּ חַייָב לִי מָאתַיִם זוּז אֶלָּא אָמַר לוֹ תֵּן לִבְנִי סָאתַיִם חִטִּים וּלְפוֹעֲלִי בְּסֶלַע מָעוֹת הוּא אוֹמֵר נָתַתִּי. וְהֵן אוֹמְרִים לֹא נָטַלְנוּ הוּא נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל וְהֵן נִשְׁבָּעִין וְנוֹטְלִין. אָמַר בֶּן נַנָּס כֵּיצַד אֵילּוּ וָאֵילּוּ בָּאִין לִידֵי שְׁבוּעַת שָׁוְא אֶלָּא הוּא נוֹטֵל שֶׁלֹּא בִּשְׁבוּעָה וְהֵן נוֹטְלִין שֶׁלֹּא בִּשְׁבוּעָה:

הלכה: וְהַחֲנֻוָנִי עַל פִּינְקָסוֹ כול׳. חֲנֻוָנִי עַל פִּינְקָסוֹ לֹא בְמַקִּיף אָמְרוּ. שֶׁהוּא אוֹמֵר לוֹ. כָּתַבְתָּ בָזֶה מְחוֹק בָּזֶה.

רַבִּי אוֹמֵר. אוֹמֵר אֲנִי שֶׁיִּהוּ אֵילּוּ נִשְׁבָּעִין בִּפְנֵי אֵילּוּ מִפְּנֵי הַבּוּשָׁה.

הָדָא דְתֵימַר בְּשֶׁלֹּא הֶעֱמִידוּ עִמּוֹ. אֲבָל הֶעֱמִידוּ עִמּוֹ אֵין בַּעַל הַבַּיִת חַייָב כְּלוּם. כְּהָדָא דָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר שָׁלוֹם. סָמְכוֹן כַּתָּפַיָּא גַּבֵּי קַפֵּילַיָּא. אֲתוֹן. וְאַפְקוֹן דְּלָא יְהַב לוֹן. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רַבִּי שַׁמַּי. מִמָּה דְאֵילּוּ הֲווֹן קַפֵּילַיָּא יְיַמֵּר מְסַבּוֹת לֵית סוֹפֵיהוֹן דְּאֵילֵּין וְאֵילֵּין מֵיסַב אֶלָּא יְסַבּוּן מִכְּבָר.

ו משנה: אָמַר לַחֲנֻוָנִי תֵּן לִי בְּדֵינָר פֵּירוֹת וְנָתַן לוֹ אָמַר לוֹ תֵּן לִי הַדֵּינָר אָמַר לוֹ נְתַתִּיו לְךָ וּנְתַתּוֹ בְּאֶנְפָּלִי יִישָּׁבַע בַּעַל הַבַּיִת. נָתַן לוֹ אֶת הַדֵּינָר אָמַר לוֹ תֵּן לִי אֶת הַפֵּירוֹת אָמַר לוֹ נְתַתִּים לְךָ וְהוֹלַכְתָּן לְתוֹךְ בֵּיתֶךָ יִישָּׁבַע הַחֲנֻוָנִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כָּל שֶׁהַפֵּירוֹת בְּיָדוֹ עַל הָעֶלְיוֹנָה. אָמַר לַשּׁוּלְחָנִי תֵּן לִי בְּדֵינָר מָעוֹת וְנָתַן לוֹ אָמַר לוֹ תֵּן לִי אֶת הַדֵּינָר אָמַר לוֹ נְתַתִּיו לְךָ וּנְתַתּוֹ בְּאֶנְפָּלִי יִשָּׁבַע בַּעַל הַבַּיִת. נָתַן לוֹ אֶת הַדֵּינָר אָמַר לוֹ תֵּן לִי אֶת הַמָּעוֹת אָמַר לוֹ נְתַתִּים לְךָ וְהִשְׁלַכְתָּם לְתוֹךְ כִּיסֶךָ יִישָּׁבַע הַשּׁוּלְחָנִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אֵין דֶּרֶךְ הַשּׁוּלְחָנִי לִיתֵּן אִיסָּר עַד שֶׁיִּטּוֹל אֶת הַדֵּינָרִין:

הלכה: אָמַר לַחֲנֻוָנִי תֵּן לִי בְּדֵינָר פֵּירוֹת כול׳. רַבִּי חֲנִינָא אָמַר. בְּמַחֲלוֹקֶת. אָמַר רַבִּי יוּדָה. אֵימָתַי. בִּזְמַן שֶׁהָיְתָה הַקּוּפָּה מוּנַחַת בֵּין שְׁנֵיהֶן. אֲבָל אִם הָיְתָה יוֹצְאָה מִתַּחַת יְדֵי אֶחָד מֵהֶן.

עוֹד הִיא בְּמַחֲלוֹקֶת. הָדָא דַּתְּ מַר בְּאַכְסָנַאי. אֲבָל בְּבֶן עִיר דַּרְכּוֹ לִיתֵּן אִיסָּר עַד שֶׁלֹּא יִטּוֹל דֵּינָרוֹ.

ז משנה: כְּשֵׁם שֶׁאָמְרוּ הַפּוֹגֶמֶת כְּתוּבָּתָהּ לֹא תִיפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה. וְעַד אֶחָד מְעִידָהּ שֶׁהִיא פְרוּעָה לֹא תִיפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה. מִנְּכָסִים מְשׁוּעְבָּדִים וּמִנְּכָסִי יְתוֹמִין לֹא תִיפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה. וְהַנִּפְרַעַת שֶׁלֹּא בְפָנָיו לֹא תִיפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה. וְכֵן הַיְתוֹמִין לֹא יִפָּרְעוּ אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה שֶׁלֹּא פִיקְּדָנוּ אַבָּא וְלֹא אָמַר לָנוּ אַבָּא וְשֶׁלֹּא מָצִינוּ בֵּין שְׁטָרוֹתָיו שֶׁל אַבָּא שֶׁשְּׁטָר זֶה פָּרוּעַ. הֵעִיד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אֲפִילּוּ נוֹלַד הַבֵּן לְאַחַר מִיתַת הָאָב הֲרֵי זֶה נִשְׁבָּע וְנוֹטֵל. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אִם יֵשׁ עֵדִים שֶׁאָמַר הָאָב בְּשָׁעַת מִיתָה שְׁטָר זֶה אֵינוֹ פָרוּעַ הוּא נוֹטֵל שֶׁלֹּא בִּשְׁבוּעָה:

הלכה: אָמַר רַבִּי זֵירָא. כּוּלְהוֹן כְּעֵין שְׁבוּעַת תּוֹרָה יָרְדוּ לָהֶן. וּכְתוּבַּת אִשָּׁה לֹא הוּחְזְקָה בִּירֻשָּׁה לְהַגְבּוֹת. אֶלָּא כְּמִי שֶׁגָּבַת מִיָּדָן וְהֵילַךְ. וְהוּא בְתוֹבְעָהּ שְׁטָר שֶׁלְּמָאתַיִם פָּרוּעַ וְאוֹמֶרֶת. אֵינָהּ אֶלָּא מָנָה. נִפְרַעַת בְּלֹא שְׁבוּעָה. תַּמָּן תַּנִּינָן הַפּוֹגֶמֶת כְּתוּבָּתָהּ לֹא תִיפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה.

כֵּיצַד. הָיְתָה כְתוּבָּתָהּ אֶלֶף זוּז וְאָמַר לָהּ. הִתְקַבַּלְתְּ כְּתוּבָּתִיךְ. וְהִיא אוֹמֶרֶת. לֹא הִתְקַבַּלְתִּי אֶלָּא מָנָה. לֹא תִיפָּרַע אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה. תְּנֵי. הַפּוֹגֶמֶת וְלֹא הַפּוֹחֶתֶת.

רַב חִסְדָּא בָּעֵי. בְּגִין דְּהָלַךְ תַּרְתֵּין פְּסִיעָתָא הוּא. מִפְּנֵי שֶׁפְּנָמוֹ בְּבֵית דִּין אַתְּ מַר. אֵינוֹ גוֹבֶה.

וְכֵן הַיְתוֹמִים לֹא יִפָּרְעוּ אֶלָּא בִּשְׁבוּעָה כול׳. רִבִּי יוּחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יַנַּאי. אֵין נִפְרָעִין מִנִּיכְסֵי יְתוֹמִין קְטַנִּים אֶלָּא בְּשֶׁרְבִּית אוֹכֶלֶת בּוֹ. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. אַף לִכְתוּבַּת אִשָּׁה. אָמַר רִבִּי מָנָא. מִפְּנֵי מְזוֹנוֹת. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָא. מָאן חַיָּיש לְמְזוֹנוֹת. רִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. בְּנָקִיבָה הַדָּבָר תָּלוּי. מַאי כְּדוֹן. מִשּׁוּם חִינָּה. כְּדֵי שֶׁיִּהוּ קוֹנְפִּצִין עָלֶיהָ לִישָּׂאֶנָּה. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. אַף לִגְזֵילָה וְלִנְזָקִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אַף נָן תַּנִּינָן תַּרְתֵּיהוֹן. לִגְזֵילָה מֵהָכָא. אִם הָיָה דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אַחֲרָיוּת חַיָּיב לְשַׁלֵּם. לִנְזָקִין מֵהָכָא. אֵין נִפְרָעִין מִנִּיכְסֵי יְתוֹמִין קְטַנִּים אֶלָּא מִזִּיבּוּרִית. וְהָתַנֵּי. יַעֲמֹד הַבֵּן תַּחַת הָאָב. הַנִּזְקִין שֶׁמִּין לָהֶן בְּעִידִית וּבַעַל חוֹב בְּבֵינוֹנִית וּכְתוּבַּת אִשָּׁה בְּזִיבּוּרִית. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. תִּיפְתָּר דִּבְרֵי הַכֹּל בְּהָדָא דְּיָיתֵיקִי.

הָכָא אַתְּ מַר. אֵין נִשְׁבָּעִין עַל טַעֲנַת חֵרֶשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן. וְהָכָא אַתְּ מַר. אֲבָל נִשְׁבָּעִין לַקָּטָן וְלַהֶקְדֵּשׁ. בִּנְפָרָעִין מִנִּיכְסֵי קָטָן. וְנִפְרָעִין מֵאָדָם שֶׁלֹּא בְפָנָיו. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה. תִּיפְתָּר בְּשֶׁרְבִּית אוֹכֶלֶת בּוֹ. וּבֵית דִּין גּוֹבִין רִבִּית. תִּיפְתָּר בְּעָרַב לוֹ מִגּוֹ.

לֵיכָּה אָמַר קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. אֲנָן עָבְדִין טָבוּת סַגִּין מִינְכוֹן. אֲנָן מְשַׁלְּחִין דִּיאַטִיגְמָטִין. אִין אֲתָא הָא טָבוּת. וְאִין לָא אֲתָא אֲנָן מַחְלְטִין נִיכְסוֹי. אָמַר לֵיהּ. אוֹף אֲנָן עָבְדִין כֵּן. מַכְרִזִינָן ל׳ יוֹמִין. אִין אֲתָא טָבוּת. וְאִילָּא מַחְלְטִינָן נִיכְסוֹי. אָמַר לֵיהּ. הַגַּע עַצְמָךְ דַּהֲוָה בְזָווי וְחִיקֵי. אָמַר לֵיהּ. אֲנָן מְשַׁלְּחִין ג׳ אִיגְּרוֹת. חָדָא גַּו ל׳ יוֹמִין. וְחָדָא גַּו ל׳ יוֹמִין. אִין אֲתָא הָא טָבוּת. וְאִילָּא מַחְלְטִינָן נִיכְסוֹי. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. וְשָׁעָמַד בַּדִּין וּבָרַח. אֲבָל אִם לֹא עָמַד בַּדִּין לֹא מַחְלְטִינָן וּלֹא מַכְרִזִינָן.

אַשְׁכַּח תֵּימַר. חָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן שְׁנֵיהֶן אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. הֵיךְ מַה דְתֵימַר. הֲלָכָה כְּחָנָן. וְדִכְוָותָהּ הֲלָכָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן.

וְאֵילּוּ נִשְׁבָּעִין שֶׁלֹּא בְטַעֲנָה כול׳. רַב אָמַר. מֵת הַלּוֶה הַמַּלְוֶה נִשְׁבָּע לְיוֹרְשָׁיו. וַאֲפִילּוּ מֵת הַמַּלְוֶה יוֹרְשֵׁי מַלְוֶה נִשְׁבָּעִין לְלוֹוֶה. אֲבָל אִם מֵת לוֹוֶה תְּחִילָּה וְאַחַר כָּךְ הַמַּלְוֶה כְּבָר נִתְחַיֵּיב הַמַּלְוֶה לִבְנֵי לוֹוֶה שְׁבוּעָה וְאֵין אָדָם מוֹרִישׁ שְׁבוּעָתוֹ לְבָנָיו. שָׁמַע רִבִּי יוֹחָנָן וְאָמַר. יֹאכַל הַלָּה וַחֲדִי.

רַב חִייָה בַּר אַשִׁי בְּשֵׁם רַב. שְׁטָר הַיּוֹצֵא מִתַּחַת יְדֵי הַמַּלְוֶה בִּכְתַב יָדוֹ פָּסוּל. אֲנִי אוֹמֵר. מִתְעַסֵּק הָיִיתָ בִּשְׁטָרוֹתֶיךָ. הָא מִתַּחַת יְדֵי אַחֵר כָּשֵׁר. רִבִּי אַבִינָא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. לְעוֹלָם פָּסוּל עַד שֶׁיֵּצֵא מִידֵי הַמַּלְוֶה בִּכְתַב יָדֵי לוֹוֶה. מַאי כְּדוֹן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. תִּיפְתָּר דִּבְרֵי הַכֹּל בְּדָרְיָיתֵיקִי.

ח **משנה:** וְאֵילּוּ נִשְׁבָּעִין שֶׁלֹּא בְטַעֲנָה הַשּׁוּתָפִין וְהָאַרְיסִין וְהָאֶפִּיטְרוֹפִין וְהָאִשָּׁה הַנּוֹשְׂאָה וְנוֹתֶנֶת בְּתוֹךְ הַבַּיִת וּבֶן הַבָּיִת. אָמַר לוֹ מָה אַתָּה טוֹעֲנִינִי רְצוֹנִי שֶׁתִּישָּׁבַע לִי חַייָב. חָלְקוּ הַשּׁוּתָפִין וְהָאַרְיסִין אֵין יָכוֹל לְהַשְׁבִּיעוֹ. נִתְגַּלְגְּלָה לוֹ שְׁבוּעָה מִמָּקוֹם אַחֵר מְגַלְגְּלִין עָלָיו אֶת הַכֹּל. וְהַשְּׁבִיעִית מְשַׁמֶּטֶת אֶת הַשְּׁבוּעָה:

הלכה: אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. הָדָא אָמְרָה בְּנוֹשֵׂא וְנוֹתֵן שֶׁלֹּא בְחֶשְׁבּוֹן. אֲבָל בְּחֶשְׁבּוֹן לֹא בָדָא. וְאָהֵן בֶּן בַּיִת עוֹד הוּא בְּנוֹשֵׂא וְנוֹתֵן שֶׁלֹּא בְחֶשְׁבּוֹן. רִבִּי זֵירָא כְּהָדָא דְרִבִּי יוֹסֵי. חַד בַּר נַשׁ אֲזַל לְמֵידָן קַמֵּי רִבִּי זֵירָא וְחִייְבוּ שְׁבוּעָה עַל תְּרֵין דֵּינָרִין. אָמַר לֵיהּ. לָאו תְּרֵין דֵּינָרִין אֲנִי חַייָב לָךְ. הָא טְרֵיפִין לָךְ. אָמַר לֵיהּ. וּמִילַּת פְּלָן וּפְלָן. אָמַר רִבִּי זֵירָא. אוֹ הַב לֵיהּ כָּל דְּתִבְעַ לָךְ אוֹ אִישְׁתְּבַע לֵיהּ כָּל דְּמִגַּלְגֵּל עֲלָךְ. עַד כַּמָּה מְגַלְגְּלִין עָלָיו. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. עַד כְּדֵי שֶׁיֹּאמַר לוֹ. עַבְדִּי אַתָּה. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיָה כֹּהֵן וְעֶבֶד עִבְרִי. וְכִי יֵשׁ עֶבֶד בִּזְמַן הַזֶּה.

אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. שְׁמָרָהּ. דִּלֹּא כֵן מַה נָן אָמְרִין. שְׁמָרָהּ. לֹא בָטְלִיהּ. הִיא בַּעַל בַּעַל. מַה בַּעַל בַּעַל. שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן מַשְׁמִיט אַף כָּאן מַשְׁמִיט. דְּבָרִים שֶׁהֵן מַשֶּׁה יָדוֹ שְׁבִיעִית מְשַׁמֶּטֶתּוּ וּמְשַׁמֶּטֶת שְׁבוּעָתוֹ. וְשֶׁאֵין מַשֶּׁה יָדוֹ אֵין שְׁבִיעִית מְשַׁמֶּטֶתּוּ לֹא אוֹתוֹ וְלֹא שְׁבוּעָתוֹ. כָּל שֶׁשְּׁבִיעִית מְשַׁמֶּטֶתּוּ מְשַׁמֶּטֶת שְׁבוּעָתוֹ. וְכָל שֶׁאֵין שְׁבִיעִית מְשַׁמֶּטֶתּוּ אֵינָהּ מְשַׁמֶּטֶת שְׁבוּעָתוֹ.

פרק ח

א **משנה:** אַרְבָּעָה שׁוֹמְרִין חִנָּם וְהַשּׁוֹאֵל נוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר. שׁוֹמֵר חִנָּם נִשְׁבָּע עַל הַכֹּל וְהַשּׁוֹאֵל מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּל. נוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׂוֹכֵר נִשְׁבָּעִים עַל הַשֶּׁבֶר וְעַל הַשְּׁבוּיָה וְעַל הַמִּיתָה וּמְשַׁלְּמִין אֶת הָאֲבִידָה וְאֶת הַגְּנֵיבָה:

הלכה: אַרְבָּעָה שׁוֹמְרִין חִנָּם כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אַרְבָּעָה שׁוֹמְרִין חִנָּם וְאֵין חַייָבִין אֶלָּא דֶּרֶךְ קִינְיָן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אַף לְעִנְיַן גְּזֵילָה אֵין חַייָבִין אֶלָּא דֶּרֶךְ קִינְיָן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. וּמַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. הַמְקַבֵּל שָׂדֶה מֵחֲבֵירוֹ כול׳. רִבִּי חֲנַנְיָה אָמַר רִבִּי בּוּן. אַף בִּגְנֵיבָה אֵין חַייָבִין אֶלָּא דֶּרֶךְ קִינְיָן. רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס. וּמַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. הָיָה מוֹשְׁכוֹ וְיוֹצֵא וּמֵת בִּרְשׁוּת הַבְּעָלִים פָּטוּר. הִגְבִּיהוֹ אוֹ הוֹצִיאוֹ מֵרְשׁוּת הַבְּעָלִים וָמֵת חַייָב. הִגְבִּיהוֹ בִּרְשׁוּת הַבְּעָלִים כְּמִי שֶׁיָּצָא כָּל רְשׁוּת הַבְּעָלִים. הָיָה מוֹשְׁכוֹ וְיוֹצֵא עַד שֶׁיָּצָא כָּל רְשׁוּת הַבְּעָלִים. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּעוֹמֶדֶת בַּאֲבוּסוֹ. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בָּעֵי. אִם בְּעוֹמֶדֶת בָּאֲבוּסוֹ אֲפִילּוּ לֹא מָשַׁךְ. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בְּעוֹמֶדֶת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. מַה. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה כְּבֵית שַׁמַּי. דְּבֵית שַׁמַּי

אוֹמְרִים. יִלְקֶה בְּחָסֵר וְיִתֵּר. מָה נָן קַיְימִין. אִם בְּעוֹמֶדֶת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וְחָשַׁב לְגוֹזְלָהּ וָמֵתָה בְּאוֹתָהּ הַמַּחֲשָׁבָה דִּבְרֵי הַכֹּל חַיָּיב. אִם עַד שֶׁלֹּא מָשַׁךְ דִּבְרֵי הַכֹּל פָּטוּר. אֶלָּא כִּי נָן קַיְימִין בְּעוֹמֶדֶת בַּאֲבוּסוֹ. כִּדְאָמַר רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה כְּבֵית שַׁמַּי. אָמַר רִבִּי בּוּן. תַּמָּן בְּקוֹנָה שֶׁלֹּא מִדַּעַת הַבְּעָלִים. בְּרַם הָכָא בְּקוֹנָה מִדַּעַת הַבְּעָלִים.

כְּתִיב כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וגו׳. לִשְׁמוֹר. וְלֹא לְקָרוֹעַ. לִשְׁמוֹר. וְלֹא לְהַשְׁלִיךְ. לִשְׁמוֹר. וְלֹא לִיתֵּן בְּמַתָּנָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. וְהוּא שֶׁאָמַר לִיתֵּן מַתָּנָה לְכָל מִי שֶׁיִּרְצֶה. אֲבָל אָמַר. לִפְלֹנִי. מִכֵּיוָן שֶׁשְּׁמִירָתוֹ עָלָיו כְּמִי שֶׁהוּא עָלָיו.

תַּנֵּי. וְגוּנַּב מִבֵּית הָאִישׁ. לֹא מֵרֹאשׁ גַּגּוֹ. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. הָדָא דְתֵימַר בְּגַג שֶׁאֵינוֹ מְבוּצָּר. אֲבָל בְּגַג מְבוּצָּר כְּבֵית הוּא.

תַּנֵּי. וְגוּנַּב מִבֵּית הָאִישׁ. לֹא מִבֵּית הַשּׁוֹאֵל. וָמַר וְגוּנַּב מִבֵּית הָאִישׁ. לֹא מִבֵּית נוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר. מִכֵּיוָן שֶׁשְּׁמִירָתוֹ עָלָיו כְּמִי שֶׁהוּא עָלָיו. שֶׁתִּימְצָא אוֹמֵר. שָׁלֹשׁ פָּרָשִׁיוֹת הֵן. הַמַּחְתּוֹנָה בְּשׁוֹאֵל. וְהָאֶמְצָעִית בְּנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר. וְהָעֶלְיוֹנָה בְּשׁוֹמֵר חִנָּם. שׁוֹאֵל לְפִי שֶׁנֶּהֱנֶה אֶת הַכֹּל מְשַׁלֵּם אֶת הַכֹּל. נוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר לְפִי שֶׁנֶּהֱנֶה מִקְצָת וּמְהַנֶּה מִקְצָת נִשְׁבָּע מִקְצָת וּמְשַׁלֵּם מִקְצָת. שׁוֹמֵר חִנָּם שֶׁאֵין לוֹ הֲנָיָה נִשְׁבָּע וְיוֹצֵא. מָהוּ נִשְׁבָּע. לֹא פָּשַׁעְתִּי. הָיוּ אֲחֵרִים יוֹדְעִין שֶׁלֹּא פָּשַׁע מַאי. נִישְׁמְעִינָהּ מֵהָדָא. חֲרֵי שֶׁנִּמְצָא הַגַּנָּב וְאֵין לוֹ לְשַׁלֵּם. מָהוּ שֶׁיֹּאמַר לוֹ. בּוֹא וְהִשָּׁבַע לִי שֶׁלֹּא נָתַתָּ עֵינֶיךָ בָהּ לְגוֹזְלָהּ. נִישְׁמְעִינָהּ מֵהָדָא. וְאִם לֹא יִמָּצֵא הַגַּנָּב. הָא אִם נִמְצָא פָּטוּר.

כְּתִיב כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ חֲמוֹר אוֹ שׁוֹר אוֹ שֶׂה וגו׳. שְׁבוּעַת יְיָ תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם. גְּנוּבָה. אִם גָּנוֹב יִגָּנֵב מֵעִמּוֹ. אֲבֵידָה. וְאִם. לְרַבּוֹת הָאֲבֵידָה. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה. כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. מָה אִם גְּנֵיבָה שֶׁקְּרוֹבָה לְאוֹנְסִין אַתְּ אָמַר מְשַׁלֵּם. אֲבֵידָה שֶׁאֵינָהּ קְרוֹבָה לְאוֹנְסִין לֹא כָל שֶׁכֵּן.

אֵין כָּתוּב בְּשׁוֹאֵל אֶלָּא שְׁבוּרָה. אֲבֵידָה וּגְנֵיבָה מְנַיִין. וְדִין הוּא. מָה אִם נוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר שֶׁאֵין מְשַׁלְּמִין שְׁבוּרָה וּמֵתָה מְשַׁלְּמִין גְּנֵיבָה וַאֲבֵידָה. שׁוֹאֵל שֶׁמְּשַׁלֵּם שְׁבוּרָה וּמֵתָה אֵינוֹ דִין שֶׁיְּשַׁלֵּם אֲבֵידָה וּגְנֵיבָה. וְתַנֵּי עֲלָהּ. חֲרֵי זֶה קַל וָחוֹמֶר שֶׁאֵין עָלָיו תְּשׁוּבָה. שְׁבוּיָה מְנַיִין. נֶאֱמַר כָּאן וְנִשְׁבַּר אוֹ מֵת וְנֶאֱמַר לְהַלָּן וּמֵת אוֹ נִשְׁבַּר. מַה לְהַלָּן שְׁבוּיָה עִמָּהֶן אַף כָּאן שְׁבוּיָה עִמָּהֶן. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה. כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל כְּרִבִּי נָתָן. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. אוֹ. לְרַבּוֹת אֶת הַשְּׁבוּיָה. וּכְרִבִּי מֵאִיר דְּאָמַר. גְּזֵרָה שָׁוָה בְּמָקוֹם שֶׁבָּאת. מַה לְהַלָּן נִשְׁבָּעִין עַל הָאוֹנְסִין. אַף כָּאן נִשְׁבָּעִין עַל הָאוֹנְסִין. עוֹד כְּרִבִּי נָתָן. כְּרִבִּי נָתָן אוֹמֵר. אוֹ מֵת. לְרַבּוֹת אֶת הַשְּׁבוּיָה.

רִבִּי יוּדָן בְּעֵי. טָעָנוּ טַעֲנַת גַּנָּב שֶׁלְּאוֹנְסִין. אָמַר לוֹ. בָּא לִיסְטִיס מִזּוּיָין וּנְטָלָהּ. מָהוּ שֶׁיְּשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל שֶׁלְּאוֹנְסִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אֵין כֵּינִי נִיתְנֵי. שׁוֹמֵר שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר. דְּתַנֵּי. לֹא מָצִינוּ בְּנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר שֶׁמְּשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל שֶׁלְּאוֹנְסִין. וְתַנֵּי עֲלָהּ. וְהוּ קַל וָחוֹמֶר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו תְּשׁוּבָה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן נִמְצֵאתָ אוֹמֵר. חֲרֵי זֶה קַל וָחוֹמֶר שֶׁיֵּשׁ עָלָיו תְּשׁוּבָה. דּוּ יְכִיל מֵימַר לֵיהּ. מָצִינוּ בְּנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר שֶׁאֵינוֹ מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל. תֹּאמַר בְּשׁוֹאֵל שֶׁמְּשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל מִכָּל מָקוֹם. וְתַנֵּי עֲלָהּ. חֲרֵי זֶה קַל וָחוֹמֶר שֶׁאֵין עָלָיו תְּשׁוּבָה.

אִתְּ מַר. אִם בְּעָלָיו עִמּוֹ לֹא יְשַׁלֵּם. מָהוּ שֶׁיִּשְׁבַּע. רִבִּי זֵירָא אָמַר. נִשְׁבָּע. רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי לָא תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. אֵינוֹ נִשְׁבָּע. מַתְנִיתָא מְסַיְּעָה לְרִבִּי חֲנִינָה וּלְרִבִּי לָא. שֶׁבָּר שְׁבוּיָה וָמֵתָה שֶׁהֵן פְּטוּרִין בְּנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר. וְהַשּׁוֹאֵל בִּבְעָלִין פָּטוּר שֶׁלֹּא בִבְעָלִים חַיָּיב. אֲבֵידָה וּגְנֵיבָה שֶׁהֵן חַיָּיבִין בְּנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר. לֹא כָל שֶׁכֵּן בְּשׁוֹאֵל בִּבְעָלִין פָּטוּר שֶׁלֹּא בִבְעָלִים חַיָּיב. מָאן דָּמַר. פְּשִׁיטָא שֶׁהוּא נִשְׁבָּע צְרִיכָה לֵיהּ שֶׁיְּשַׁלֵּם . רִבִּי חֲנִינָה בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָן. מַתְנִיתָא מְסַיְּעָה לְרִבִּי זֵירָא. שׁוֹאֵל שֶׁהֶחֱמִירָה הַתּוֹרָה עָלָיו בִּבְעָלִין פָּטוּר שֶׁלֹּא בִבְעָלִים חַיָּיב. נוֹשֵׂא שָׂכָר שֶׁהֵיקִילָה הַתּוֹרָה עָלָיו לֹא כָל שֶׁכֵּן בִּבְעָלִים פָּטוּר שֶׁלֹּא בִבְעָלִים חַיָּיב. אִין תֵּימַר לִשְׁבוּעָה אִיצְטְרְכַת לֵיהּ. נִיתְנֵי בְּנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר. חֲווּי לָא צוֹרְכָה דְּלָא לְתַשְׁלוּמִין. וְקַשְׁיָא עַל הָדָא דְּרִבִּי זֵירָא. שׁוֹאֵל אִם בְּעָלָיו עִמּוֹ נִשְׁבָּע. אֵין בְּעָלָיו עִמּוֹ יְשַׁלֵּם. נוֹשֵׂא שָׂכָר אִם בְּעָלָיו עִמּוֹ נִשְׁבָּע. אֵין בְּעָלָיו עִמּוֹ לֹא יְשַׁלֵּם. שׁוֹמֵר חִנָּם בֵּין שֶׁהַבְּעָלִין עִמּוֹ בֵּין שֶׁאֵין הַבְּעָלִים עִמּוֹ נִשְׁבָּע. אָמְרוּ. דִּבְרִים שֶׁהַשּׁוֹאֵל מְשַׁלֵּם נוֹשֵׂא שָׂכָר נִשְׁבָּע. דִּבְרִים שֶׁנּוֹשֵׂא שָׂכָר נִשְׁבָּע שׁוֹמֵר חִנָּם יְהֵא פָּטוּר. דִּבְרִים שֶׁנּוֹשֵׂא שָׂכָר מְשַׁלֵּם שׁוֹמֵר חִנָּם נִשְׁבָּע. מָה אַתְּ מַתְנִי בְּשׁוֹמֵר חִנָּם. בְּשֶׁהַבְּעָלִים עִמּוֹ. וְאִית דְּבָעֵי. מָה אַתְּ מַתְנִי בְּשׁוֹמֵר חִנָּם וְנוֹשֵׂא שָׂכָר. בֵּין שֶׁהַבְּעָלִים עִמּוֹ בֵּין שֶׁאֵין הַבְּעָלִים עִמּוֹ. אָמַר רִבִּי אַבִּין. עַל כָּל דְּבַר פֶּשַׁע. אָמַר רִבִּי מָנָא. לֹא מָצִינוּ שֶׁהִשְׁוָות הַתּוֹרָה בִּגְנֵיבָה וַאֲבֵידָה בְּשׁוֹאֵל. לָכֵן נִשְׁוְוה שׁוֹמֵר חִנָּם וְנוֹשֵׂא שָׂכָר שֶׁבָּר שְׁבוּיָה וָמֵתָה.

וּמַה טַעֲמוֹן דְּבֵית שַׁמַּי. עַל כָּל דְּבַר פֶּשַׁע. וּמַה מְקַיְּימִין דְּבֵית הִלֵּל טַעֲמוֹן דְּבֵית שַׁמַּי. פֶּשַׁע. עַל כָּל דְּבַר פֶּשַׁע. תִּיפְתָּר שֶׁשָּׁלַח בּוֹ יָד עַל יְדֵי שָׁלִיחַ.

רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה בָּעֵי. מָה אָמַר. יִטּוֹל. נָטַל. וְהָתַנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. נִשְׁבְּרָה הֶחֱמִיצָה נוֹתֵן לוֹ דְּמֵי כוּלָּהּ. כְּלוּם הֶחֱמִיצָה לֹא מַחְמֶת קִילְקוּלָהּ. רִבִּי שְׁמוּאֵל רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. שְׁלִיחוּת שֶׁנֶּאֱמַר בְּשׁוֹמֵר חִנָּם אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיְּחַסֵּר. רִבִּי שְׁמוּאֵל בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. מָה אִיתְאֲמַרַת יְסַב. חִיסֵּר אוֹ אֲפִילוּ לֹא חִיסֵּר. אָמַר לֵיהּ. לֵית הָדָא שְׁאֵילְתָּא דְּרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה יִטּוֹל נָטַל. אֵין תֵּימַר לִיטּוֹל. אֲפִילוּ לֹא חִיסֵּר. אֵין תֵּימַר. עַד שֶׁעָה שֶׁיְּחַסּוֹר. אֵין תֵּימַר לִיטּוֹל. הֶחֱזִירָהּ בֵּין לִמְקוֹמוֹ בֵּין לְמָקוֹם אַחֵר פָּטוּר. אֵין תֵּימַר נָטַל. הֶחֱזִירָהּ לִמְקוֹמָהּ פָּטוּר. לְמָקוֹם אַחֵר חַיָּיב.

רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. נֶאֱמְרָה שְׁמִירָה בְּשׁוֹמֵר חִנָּם וְנֶאֱמְרָה שְׁמִירָה בְּשׁוֹמֵר שָׂכָר. וְלֹא דַמְיָיא שְׁמִירָה שֶׁנֶּאֱמְרָה בְּשׁוֹמֵר חִנָּם לִשְׁמִירָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּנוֹשֵׂא שָׂכָר. שְׁמִירָה שֶׁנֶּאֱמְרָה בְּשׁוֹמֵר חִנָּם כֵּיוָן שֶׁשִּׁימֵּר כָּל צוֹרְכוֹ פָּטוּר. שְׁמִירָה שֶׁנֶּאֱמְרָה בְּשׁוֹמֵר שָׂכָר אֵין מְשַׁעֲרִין אוֹתוֹ אֶלָּא בְּגוּפוֹ. לְפִיכָךְ רוֹאִין אוֹתוֹ אִם

הָיָה רָאוּי לִשְׁמִירָה פָּטוּר. וְאִילּוּ חַיָּיב. אֵין אוֹמְרִין. אִלּוּ הָיָה אַחֵר שָׁם יָכוֹל לְהַצִּיל הִצִּיל פָּטוּר. שֶׁלֹּא הִצִּיל חַיָּיב.

רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. נֶאֱמְרָה שְׁלִיחוּת יָד בְּשׁוֹמֵר חִנָּם וְנֶאֱמְרָה שְׁלִיחוּת יָד בְּשׁוֹמֵר שָׂכָר. וְלֹא דַמְיָיא שְׁלִיחוּת יָד שֶׁנֶּאֱמְרָה בְשׁוֹמֵר חִנָּם לִשְׁלִיחוּת יָד שֶׁנֶּאֱמְרָה בְשׁוֹמֵר שָׂכָר. שְׁלִיחוּת יָד שֶׁנֶּאֱמְרָה בְשׁוֹמֵר חִנָּם אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיִּמְשׁוֹךְ. שְׁלִיחוּת יָד שֶׁנֶּאֱמְרָה בְשׁוֹמֵר שָׂכָר כֵּינָן שֶׁהִנִּיחַ מַקֶּלוֹ וְתַרְמִילוֹ עָלֶיהָ חַיָּיב. רִבִּי יוֹסֵי בַּר נְהוֹרַאי וָמַר. אֲנִי אֵינִי מְקַבֵּל עָלַי אֶת הַדָּבָר הַזֶּה אֶלָּא אֶחָד זֶה וְאֶחָד זֶה אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיִּמְשׁוֹךְ. רִבִּי אִמִּי בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר וְתַנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה כֵּן. אִילּוּ נֶאֱמְרָה שְׁלִיחוּת יָד בְּשׁוֹמֵר חִנָּם שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ הָיִיתִי לְמֵד מִנּוֹשֵׂא שָׂכָר. מָה אִם נוֹשֵׂא שָׂכָר שֶׁהֶחֱמִירָה הַתּוֹרָה עָלָיו אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיִּמְשׁוֹךְ. שׁוֹמֵר חִנָּם שֶׁלֹּא הֶחֱמִירָה הַתּוֹרָה עָלָיו אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיִּמְשׁוֹךְ. כֵּינָן שֶׁהִנִּיחַ מַקֶּלוֹ וְתַרְמִילוֹ עָלֶיהָ חַיָּיב. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אִם אוֹמֵר אַתְּ בֵּן נִמְצָאתָ לָמֵד עַל הַמַּלְמֵד לְהַחֲמִיר עָלָיו. דּוּ יְכִיל מֵימַר לֵיהּ. מָה אִם נוֹשֵׂא שָׂכָר שֶׁהֶחֱמִירָה בּוֹ הַתּוֹרָה אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיִּמְשׁוֹךְ. שׁוֹמֵר חִנָּם שֶׁהֵיקִילָה בּוֹ הַתּוֹרָה אֲפִילּוּ מָשַׁךְ יְהֵא פָּטוּר. אֶלָּא כֵינִי. לֹא יֵאָמֵר שְׁלִיחוּת יָד שֶׁנֶּאֱמְרָה בְּשׁוֹמֵר שָׂכָר שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ. הָיִיתִי לָמֵד מִשּׁוֹמֵר חִנָּם. מָה אִם שׁוֹמֵר חִנָּם שֶׁהֵיקִלָּה בּוֹ הַתּוֹרָה אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיִּמְשׁוֹךְ. נוֹשֵׂא שָׂכָר שֶׁהֶחֱמִירָה בּוֹ הַתּוֹרָה כֵּינָן שֶׁמָּשַׁךְ חַיָּיב. לְאֵי זֶה דָּבָר נֶאֱמְרָה שְׁלִיחוּת יָד בְּנוֹשֵׂא שָׂכָר שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ. לְהַחֲמִיר עֲלֵיהּ. כֵּינָן שֶׁהִנִּיחַ מַקֶּלוֹ וְתַרְמִילוֹ עָלֶיהָ חַיָּיב.

ב משנה: אָמַר לְשׁוֹמֵר חִנָּם אֵיכָן שׁוֹרִי אָמַר לוֹ מֵת וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. נִשְׁבַּר וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. נִשְׁבָּה וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. נִגְנַב וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ אָבַד. אָבַד וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אָמֵן פָּטוּר:

הלכה: אָמַר לְשׁוֹמֵר חִנָּם כול׳. רַב אָמַר. פָּטוּר מִשְּׁבוּעַת פִּיקָּדוֹן וְחַיָּיב מִשּׁוּם שְׁבוּעַת בִּיטּוּי. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מֵאַחַר שֶׁמִּצְוָה לְהַפִּיסוֹ אֵינוֹ חַיָּיב מִשּׁוּם שְׁבוּעַת בִּיטּוּי. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרַב אֵינוֹ מְצֻוֶּה לְהַפִּיסוֹ. מְפַיְּיסוֹ עַל הָאֱמֶת. אֵינוֹ מְפַיְּיסוֹ עַל הַשֶּׁקֶר.

רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. שְׁבוּעַת סוֹטָה מָהוּ שֶׁיְּהוּ חַיָּיבִין מִשּׁוּם שְׁבוּעַת בִּיטּוּי. מָה נָן קַיָּימִין. אִם בְּשׁוֹגֶגֶת בָּעֲבֵירָה וּבִשְׁבוּעָה אֵין כָּאן סוֹטָה. אִם בְּמֵזִידָה בָּעֲבֵירָה וּבִשְׁבוּעָה אֵין כָּאן קָרְבָּן. אַתְיָא דְּרַב כְּרִבִּי עֲקִיבָה. וְאֵין יְסִבּוֹר רִבִּי יִשְׁמָעֵאל כְּרִבִּי מֵאִיר אַתְיָא הִיא דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. אָמֵן שֶׁלֹּא נִטְמֵאתִי. אָמֵן שֶׁלֹּא אַסְמֵא. וְאַתְּ מַשְׁכַּח מַקְשְׁיָא.

ג משנה: אֵיכָן שׁוֹרִי אָמַר לוֹ אֵינִי יוֹדֵעַ. מָה אַתָּה שָׁח וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אָמֵן פָּטוּר. אֵיכָן שׁוֹרִי אָמַר לוֹ נִגְנַב. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אָמֵן וְהָעֵדִים מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁאָכְלוֹ מְשֻׁלָּם אֶת הַקֶּרֶן. הוֹדָה מֵעַצְמוֹ מְשֻׁלָּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וְאָשָׁם. אֵיכָן שׁוֹרִי אָמַר לוֹ נִגְנַב. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אָמֵן וְהָעֵדִים מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ מְשֻׁלָּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל. הוֹדָה מֵעַצְמוֹ מְשֻׁלָּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וְאָשָׁם: אָמַר לְאֶחָד בַּשּׁוּק אֵיכָן שׁוֹרִי שֶׁגְּנַבְתָּ וְהוּא אוֹמֵר לֹא גְנַבְתִּי וְהָעֵדִים מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ מְשֻׁלָּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל. טָבַח וּמָכַר מְשֻׁלָּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. רָאָה עֵדִים שֶׁמְּמַשְׁמְשִׁין וּבָאִין אָמַר גְּנַבְתִּי אֲבָל לֹא טָבַחְתִּי וְלֹא מָכַרְתִּי אֵינוֹ מְשֻׁלָּם אֶלָּא קֶרֶן:

הלכה: אָמַר לַשּׁוֹאֵל. אֵיכָן שׁוֹרִי כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. וְתַנֵּי כֵן. טָעָנוּ טַעֲנַת אָבוּד וְנִשְׁבָּע לוֹ וְהוֹדָה. בֵּין עַד שֶׁלֹּא בָאוּ הָעֵדִים בֵּין מִשֶּׁבָּאוּ הָעֵדִים מְשֻׁלָּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וְאָשָׁם. טָעָנוּ טַעֲנַת גַּנָּב וְנִשְׁבָּע לוֹ וְהוֹדָה. עַד שֶׁלֹּא בָאוּ עֵדִים מְשֻׁלָּם קֶרֶן וַחוֹמֶשׁ וְאָשָׁם. וְאִם מִשֶּׁבָּאוּ עֵדִים מְשֻׁלָּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל וְאָשָׁם וְחוּמְשׁוֹ עוֹלֶה לוֹ מִתּוֹךְ כְּפִילוֹ. דִּבְרֵי רִבִּי יַעֲקֹב. אָמְרוּ לוֹ לְרִבִּי יַעֲקֹב. אֵיכָן מָצִינוּ אָשָׁם בְּלֹא חוֹמֶשׁ. אָמַר לָהֶן. אִם נִשְׁבָּע וְנִשְׁבָּע חֲרֵי מָצִינוּ אָשָׁם בְּלֹא חוֹמֶשׁ. וְרַבָּנִין אָמְרִין. לַקֶּרֶן חוֹמְשִׁין אֵין לִשְׁבוּעוֹת חוֹמְשִׁין.

דָּבָר אַחֵר. וְשִׁלַּם אוֹתוֹ בְּרֹאשׁוֹ וַחֲמִישִׁתָו יוֹסֵף עָלָיו. אָמַר רִבִּי זֵירָא. וְתַנֵּי כֵן. טָעָנוּ טַעֲנַת אָבוּד וְנִשְׁבָּע לוֹ וְהִפְרִישׁ קָרְבָּן. מֵאִילּוּ שֶׁאִילּוּ הוֹדָה מְשֻׁבָּאוּ עֵדִים לֹא קִידֵּשׁ אַף כָּאן לֹא קִידֵּשׁ. וּכְרִבִּי יַעֲקֹב קִידֵּשׁ.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַטּוֹעֵן אֶת חֲבֵירוֹ טַעֲנַת גַּנָּב מְשֻׁלָּם תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל. טָבַח וּמָכַר מְשֻׁלָּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. תַּמָּן אָמְרֵי. מְשֻׁלָּם תַּשְׁלוּמֵי אַרְבָּעָה וַחֲמִשָּׁה. רִבִּי פְּדָת בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. תַּנֵּי תַּמָּן וּמְסַיְּיעִין לְרִבִּי יוֹחָנָן. אֵיכָן שׁוֹרִי. אָמַר לוֹ. אָבַד. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי. וְאָמַר אָמֵן. וְהָעֵדִים מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁאָכְלוֹ. מְשֻׁלָּם אֶת הַקֶּרֶן. הוֹדָה מֵעַצְמוֹ. מְשֻׁלָּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וְאָשָׁם. וְיֵשׁ אֲכִילָה בְלֹא טְבִיחָה. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. תִּפְתָּר בְּשֶׁשְּׁחָטוֹ אַחֵר. וְיֵי דָא אָמְרָה דָא. אָמַר לְאֶחָד בַּשּׁוּק. אֵיכָן שׁוֹרִי שֶׁגְּנַבְתָּ. וְהוּא אוֹמֵר. לֹא גְנַבְתִּי. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי. וְאָמַר אָמֵן. פָּטוּר. מִפְּנֵי שֶׁאָמַר לְאֶחָד מִן הַשּׁוּק. אֲבָל אִם אָמַר לְאֶחָד מִן הַשּׁוֹמְרִין חַיָּיב. מַתְנִיתָא בְּשֶׁאָכְלוֹ וְאַחַר כָּךְ נִשְׁבָּע לוֹ. מִן מָה דָּמַר רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֶׁנִּשְׁבָּע לוֹ וְאַחַר כָּךְ אֲכָלוֹ.

אָמַר לְנוֹשֵׂא שָׂכָר כול׳. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַטּוֹעֵן לַחֲבֵירוֹ טַעֲנַת גַּנָּב בַּאֲבֵידָה חַיָּיב. אֵיכָן אֲבֵידָתִי. אָמַר לוֹ. נִגְנְבָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. הַטּוֹעֵן לַחֲבֵירוֹ טַעֲנַת גַּנָּב אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא לְאַחַר שְׁבוּעָה. וּמַאי טַעֲמָא. נֶאֱמַר כָּאן שְׁלִיחוּת יָד. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן שְׁלִיחוּת יָד. מַה שְׁלִיחוּת יָד שֶׁנֶּאֱמְרָה לְהַלָּן אֵינוֹ אֶלָּא לְאַחַר הַשְׁבוּעָה. אַף שְׁלִיחוּת יָד שֶׁנֶּאֱמְרָה כָּאן אֵינוֹ חַיָּיב אֶלָּא לְאַחַר הַשְׁבוּעָה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. טָעָנוּ טַעֲנַת אָבוּד וְנִשְׁבָּע לוֹ וְאַחַר כָּךְ טָעָנוּ טַעֲנַת גַּנָּב. פָּטוּר. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. שְׁבוּעַת טַעֲנַת גַּנָּב מָהוּ שֶׁיְּהוּ חַיָּיבִין בָּהּ מִשּׁוּם שְׁבוּעַת בִּיטּוּי. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. תַּמָּן אָמַר. טָעָנוּ טַעֲנַת אָבוּד וְנִשְׁבָּע לוֹ וְאַחַר כָּךְ טָעָנוּ טַעֲנַת

גַּנָּב פָּטוּר. וְכָא אָמַר אָכִין. תַּמָּן פְּשִׁיטָה לֵיהּ וְכָא צְרִיכָה לֵיהּ. מָה אִיצְטְרִיכַת לֵיהּ חָזִי וּפְשָׁטָהּ. רִבִּי חִיָּיה בַּר יוֹסֵף אָמַר. הַטּוֹעֵן לַחֲבֵירוֹ טַעֲנַת גַּנָּב אֵינוֹ חַיָּיב עַד שֶׁיְּכַפּוֹר בְּבֵית דִּין. מַה נָן קַיָּימִין. אִם בָּהוּא דְקָאֵים וְחַיָּיב לְחַבְרֵיהּ שְׁבוּעָה אֲפִילּוּ נִשְׁבָּע חוּץ לְבֵית דִּין חַיָּיב. אֶלָּא כִּי נָן קַיָּימִין בָּהוּא דַחֲמִי לוֹן אָזְלִין. בְּעוֹן מִישְׁבְּעוֹנֵיהּ וְהוּא קָפֵץ וּמִשְׁתְּבָע. רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בְּעוֹמֶדֶת עַל אָבוּסוֹ. רִבִּי זֵירָא בָּעֵי. מָה אִיתְאֲמָרַת. בְּעוֹמֶדֶת אוֹ אֲפִילּוּ עוֹמֶדֶת. וְאֵין תֵּימַר אֲפִילּוּ עוֹמֶדֶת. הֵיא הָדָא הִיא הָדָא. אֵין תֵּימַר בְּעוֹמֶדֶת. מִחְלָפָה שִׁיטָתֵיהּ דְּרִבִּי יוֹחָנָן. תַּמָּן אָמַר. טָעָנוּ טַעֲנַת אָבוּד וְנִשְׁבָּע לוֹ וְהִפְרִישׁ קָרְבָּן וַאֲחַר כָּךְ טָעָנוּ טַעֲנַת אוֹנֶס פָּטוּר. וְהָכָא אַתְּ מַר הָכֵין. אָמַר רִבִּי לָא. שַׁנָּייָא הִיא שֶׁהִיא בְּיוֹצֵא וִידוּיוֹ בִּשְׁבוּעָה. מַקְשָׁיָא עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי זֵירָא. אָמַר לוֹ. אֵיכָן שׁוֹרִי. אָמַר לוֹ. נִגְנַב. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי. וְאָמַר אָמֵן. וְהָעֵדִים מְעִידִין אוֹתוֹ שֶׁגְּנָבוֹ. מְשַׁלֵּם תַּשְׁלוּמֵי כֶּפֶל. הוֹדָה מֵעַצְמוֹ. מְשַׁלֵּם קֶרֶן וְחוֹמֶשׁ וְאָשָׁם. וְהָכָא כֵּיוָן שֶׁמָּשַׁךְ בְּטוֹעֲנוֹ טַעֲנַת אָבוּד. מֵיכָן וָאֵילַךְ בְּטוֹעֲנוֹ טַעֲנַת גַּנָּב וּפָטוּר. תִּיפְתָּר בְּשֶׁנִּשְׁבָּע לוֹ וְאַחַר כָּךְ טָבְחוֹ. תַּלְמִידוֹי דְּרִבִּי חִיָּיה בַּר לוּלְיָינִי אָמְרֵי. תִּיפְתָּר בְּשֶׁשְּׁחָטוֹ רָבוּץ. וְיֵשׁ טְבִיחָה בִּלֹא מְכִירָה. כְּסוּמָכוֹס דְּאָמַר. אַף עַל פִּי שֶׁאֵין גְּנֵיבָה יֵשׁ טְבִיחָה וּמְכִירָה. שְׁמוּאֵל אָמַר. בְּשֶׁלֹּא בָּאוּ עֵידֵי גְנֵיבָה. אֲבָל אִם בָּאוּ עֵידֵי טְבִיחָה חַיָּיב.

רֵישׁ לָקִישׁ אָמַר. רָאָה עֵידֵי גְנֵיבָה בָּאִין וְאָמַר. גְּנַבְתִּי. מֵאַחַר שֶׁאֵין בְּהוֹדָיָיתוֹ מַמָּשׁ פָּטוּר. רָאָה עֵידֵי טְבִיחָה בָּאִין וְאָמַר. טָבַחְתִּי. מֵאַחַר שֶׁאֵין (ס״א שֶׁיֵּשׁ) בְּהוֹדָיָיתוֹ מַמָּשׁ פָּטוּר (ס״א חַיָּיב). רִבִּי זֵירָא בָּעֵי. רָאָה עֵידֵי אוּנְסִין בָּאִין וְאָמַר. אָנַסְתִּי. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מַתְנִיתָה כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן דְּאָמַר. עִיקָּר תְּבִיעָה קָנָס. כְּמִי שֶׁאֵין בְּהוֹדָיָיתוֹ מַמָּשׁ וּפָטוּר. וְרַבָּנִין אָמְרִין. אֵין עִיקָּר תְּבִיעָה קָנָס. כְּמִי שֶׁיֵּשׁ בְּהוֹדָיָיתוֹ מַמָּשׁ וְחַיָּיב.

ד משנה: אָמַר לַשּׁוֹאֵל אֵיכָן שׁוֹרִי אָמַר לוֹ מֵת וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. נִשְׁבַּר וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. נִשְׁבָּה וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. נִגְנַב וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ אָבַד. אָבַד וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אָמֵן פָּטוּר: אֵיכָן שׁוֹרִי אָמַר לוֹ אֵינִי יוֹדֵעַ מָה אַתָּה שָׁח וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה אוֹ נִגְנַב אוֹ אָבַד. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אָמֵן חַיָּיב. אָמַר לְנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר אֵיכָן שׁוֹרִי אָמַר לוֹ מֵת וְהוּא שֶׁנִּשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה. נִשְׁבַּר וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבָּה. נִשְׁבָּה וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר. נִגְנַב וְהוּא שֶׁאָבַד. אָבַד וְהוּא שֶׁנִּגְנַב. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אָמֵן פָּטוּר. מֵת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה וְהוּא שֶׁנִּגְנַב אוֹ אָבַד. מַשְׁבִּיעֲךָ אֲנִי וְאָמַר אָמֵן חַיָּיב. אָבַד אוֹ נִגְנַב וְהוּא שֶׁמֵּת אוֹ נִשְׁבַּר אוֹ נִשְׁבָּה פָּטוּר. זֶה הַכְּלָל כָּל הַנִּשְׁבָּע לְהָקֵל עַל עַצְמוֹ חַיָּיב. לְהַחְמִיר עַל עַצְמוֹ פָּטוּר.

הלכה: תַּנֵּי. לֹא לְהָקֵל וְלֹא לְהַחְמִיר חַיָּיב. אָמַר רִבִּי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵּן. אָמַר לַשּׁוֹאֵל אָמַר לְשׁוֹמֵר חִנָּם אָמַר לְנוֹשֵׂא שָׂכָר וְהַשּׁוֹכֵר. אֵיכָן שׁוֹרִי. אָמַר לוֹ. מֵת. מָהוּ שֶׁיֹּאמַר לוֹ. בּוֹא וְהִשָּׁבַע לִי שֶׁלֹּא נָתַתָּה עֵינֶיךָ בָּהּ לְגוֹזְלָהּ. מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ מְשַׁלֵּם. מָהוּ דְיֵימַר לֵיהּ. אֲפִילּוּ דְאַתְּ יְהֵב לִי כַּמָּה דִּידִי אֲנָא בָּעֵי גַּבָּךְ.